

Møteinnkalling

Utval:	Hovudutval for næring
Møtestad:	Fjernmøte
Dato:	28.04.2021
Tid:	10:00

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Agenda

- KL. 10:00 - 10:05 Opning av møte
Kl. 10:05 - 10:50 Orientering
Innleiing ved seksjonssjef Endre Høgalmen
- Moglegheiter for vestlandsbonden - orientering ved Anders Felde frå Vestland Bondelag
 - Utvikling av skog- og trenæringa i Vestland - orientering ved Ruben Bøtun frå Vestland Skognæringsforum og seniorkonsulent Kristin Arnestad frå fylkeskommunen
- KL. 10:50 - 12:00 Orientering
«Berekraftig verdiskaping» - Regional plan for Innovasjon og næringsutvikling. Overordna oppsummering av høyringsinnspel etter høyringsfrist på planen 26.mars. Ved seksjonssjef Mette Nora Sætre og seniorkonsulent Kristin Arnestad.
- Kl. 12:00 - 12:30 Lunsj
KL. 12:30 Sakshandsaming til møte vert avslutta

Melding om forfall:

Alle medlemmer vil få tilsendt ein e-post kor det vert forklart korleis forfall kan registrerast. Denne e-posten vil kome innan to dagar.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i Hovudutval for næring. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Sigrid Brattebø Handegard
Fungerande leiar

Saksliste

Utvals- saksnr	Innhald	Arkiv- saksnr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 9/21	Godkjenning innkalling og sakliste		
GK 10/21	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i hovudutval for næring 23.03.21	2020/77170	
	Referatsaker		
RS 23/21	Orientering - administrativt avslag på søknad om driftstilskot til Attraksjon Sunnhordland	2020/57774	
RS 24/21	RFF-Vestland - løyvd 15,1 mill. til forskning i Vestland fylke	2021/7176	
RS 25/21	Programforlengelse 2021 - 2024 Invest in Bergen	2021/7629	
RS 26/21	Årsrapport 2020 Invest in Bergen	2021/7632	
RS 27/21	Årsrapport for Innovasjon Norge Vestland for 2020	2020/37734	
	Politiske saker		
PS 32/21	Vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av Breiband	2021/7606	
PS 33/21	Havbyen Bergen	2021/16614	
PS 34/21	Ekstraløyving Statsbudsjettet - oppdragsbrev til Siva	2021/17056	
	Skriftlege spørsmål		
SI 5/21	Spørsmål frå Bergh (V) - Spørsmål vedrørande Korona ,- 3 metersregelen og uteservering	2020/39466	

**Godkjenningssaker
GK 9/21 Godkjenning innkalling og sakliste**

Saksnr: 2020/77170-10
Saksbehandlar: Lotte Karoline Lynngård

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring	10/21	28.04.2021

Godkjenning av møteprotokoll frå møte i hovudutval for næring 23.03.21

Møteprotokoll frå møte i hovudutval for næring 23.03.21 er vedlagt.

Møteprotokoll

Utval:	Hovudutval for næring
Møtestad:	Fjernmøte
Dato:	23.03.2021
Tid:	10:00-13:45

Følgjande faste medlemer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Frode Kleppe Holgersen	Medlem	KRF
Sigrd Brattabø Handegard	Fungerande leiar	SP
Aleksander Øren Heen	Medlem	SP
Torbjørn Vereide	Medlem	A
Kine Bratli Dale	Medlem	A
Anne Gine Hestetun	Medlem	A
Mark Taylor	Medlem	MDG
Marianne Sæhle	Medlem	SV
Tom Hiis Bergh	Medlem	V
Jana Midelfart Hoff	Medlem	H
Noralv Distad	Medlem	H
Karl Vågstøl	Medlem	H
Morten Klementsens	Medlem	UA
Helge Stormoen	Medlem	FRP

Følgjande medlemer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Terje Søviknes	Medlem	FRP

Følgjande varamedlemer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Hogne Bleie	Terje Søviknes	FRP

Merknader
Frå administrasjonen møte:

Namn	Stilling
Bård Sandal	Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling
Lotte Lynngård	Rådgjevar politisk sekretariat / møtesekretær
Kathrin Jakobsen	Seksjonsleiar for forskning, kompetanse og internasjonalisering
Endre Høgalmen	Seksjonsleiar for naturressursar, landbruk og reiseliv
Sølve Dag Sundbø	Seksjonsleiar for grøn vekst, klima og energi
Mette Nora Sætre	Seksjonsleiar for verdiskaping i byar og regionar
Jan Heggheim	Fagdirektør ekstern strategisk kontakt
Merete Farstad	Seniorrådgjevar naturressursar, landbruk og reiseliv

Saksliste

Utvals- saksnr	Innhald	Arkiv- saksnr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 7/21	Godkjenning innkalling og sakliste		
GK 8/21	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i hovudutvalet for næring 17.02.21	2020/77170	
	Referatsaker		
RS 13/21	Informasjon om klimaplanprosessen - hovudutvala	2021/2254	
RS 14/21	Busetjing av flyktningar i Vestland	2020/52326	
RS 15/21	Nærings og utviklingsfond - presisering	2020/72387	
RS 16/21	Tilskot til breiband 2021 - oppdragsbrev for statsbudsjettet	2021/5653	
RS 17/21	Tilskot til breiband 2021 - fylkesfordeling	2021/5653	
RS 18/21	Vegkart for grøn konkurransekraft i norske kommunar og regionar	2021/540	
RS 19/21	Årsmelding fra Innovasjonsuken OPP	2020/51573	
RS 20/21	Marin satsing 2020 -2030 - Orientering om finansiering	2020/71729	
RS 21/21	Kommunale næringsfond 2020 - rapportering frå kommunane	2020/57856	
RS 22/21	Innspel frå Vestland fylkeskommune til regjeringa sitt arbeid med ny havbruksstrategi	2021/6512	
	Skriftlege spørsmål		
SI 3/21	Spørsmål frå Hoff (H) - kompost- og biogassanlegg	2020/39466	
SI 4/21	Spørsmål frå Vågsøl (H) - Området mellom Nordhordland og Stad - lakselus + Området mellom Nordhordland og Stad	2020/39466	
	Politiske saker		
PS 23/21	Høyrings sak - Avgift på viltlevande marine ressursar	2021/4201	
PS 24/21	Vestland fylkeskommune sin uttale til dei føreslegne forskriftsendringane i akvakulturregelverket	2020/79762	
PS 25/21	Høyringsutkast - Regional plan for vassforvaltning med tilhøyrande tiltaksprogram og handlingsprogram 2022-2027 for Vestland vassregion	2021/6656	
PS 26/21	LivOGLyst-programmet statusrapport 2021	2021/4719	
PS 27/21	Føringar for utlysing og tildeling av tilskot til hurtigladeinfrastruktur	2021/2753	
PS 28/21	Oppfølging internasjonal strategi for INN	2020/78924	
PS 29/21	Samarbeidsavtalar - partnarskapsavtalar 2021-2022 - ekstrasak	2020/39918	
PS 30/21	Biogassnotat for Vestland fylke 2021	2020/54686	
PS 31/21	Nærings- og utviklingsfond for utsette kommunar - presisering		

Godkjenningssaker

GK 7/21 Godkjenning innkalling og sakliste Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Innkallinga vart godkjend utan merknadar.

Aleksander Øren Heen (Sp) sette fram forslag om å løfte RS 15/21 «Nærings og utviklingsfond - presisering» til politisk sak - PS 31/21 «Nærings og utviklingsfond - presisering». Forslaget vart samrøystes vedteke.

Saklista vart godkjend med dei merknadane som er nemnd over.

GK 8/21 Godkjenning av møteprotokoll frå møte i hovudutvalet for næring 17.02.21

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Møteprotokoll frå møte 17.02.21 vart godkjend utan merknadar.

Referatsaker

RS 13/21 Informasjon om klimaplanprosessen - hovudutvala

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 13/21 vart referert.

RS 14/21 Busetjing av flyktningar i Vestland

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 14/21 vart referert.

RS 15/21 Nærings og utviklingsfond - presisering

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 15/21 vart referert.

RS 16/21 Tilskot til breiband 2021 - oppdragsbrev for statsbudsjettet

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 16/21 vart referert.

RS 17/21 Tilskot til breiband 2021 - fylkesfordeling

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 17/21 vart referert.

RS 18/21 Vegkart for grøn konkurransekraft i norske kommunar og regionar

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 18/21 vart referert.

RS 19/21 Årsmelding fra Innovasjonsuken OPP
Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 19/21 vart referert.

RS 20/21 Marin satsing 2020 -2030 - Orientering om finansiering
Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 20/21 vart referert.

RS 21/21 Kommunale næringsfond 2020 - rapportering frå kommunane
Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 21/21 vart referert.

RS 22/21 Innspel frå Vestland fylkeskommune til regjeringa sitt arbeid med ny havbruksstrategi
Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

RS 22/21 vart referert.

Skriftlege spørsmål

SI 3/21 Spørsmål frå Hoff (H) - kompost- og biogassanlegg

Følgjande spørsmål vart reist av representanten **Jana Midelfart Hoff (H)**. Utheva skrift er frå representanten. Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling svarar.

Håndteringen av gjødsel/biomasse/matavfall er blitt stadig mer komplisert for bøndene på Vestland. Det er få mottak, noe som gjør at det blir lange transportdistanser. Samtidig er jo gjødsel en ressurs og selges for eksempel dyrt på hagesentre.

Er Vestland fylke klar over problemstillingen?

Hvordan kan fylket stimulere til at det etableres flere lokale kompostanlegg og biogassanlegg, og til at gjødsel kan bli en kortreist ressurs, brukt lokalt?

Svar:

Husdyrgjødsel er ein ressurs for bonden. Det viktigaste og mest kortreiste mottaket for husdyrgjødsel, er det dyrka arealet til kvar enkelt bonde. Færre og større driftseiningar særskilt innan mjølkeproduksjonen, har som konsekvens at meir areal ligg lenger frå fjøs og gjødsellager. Det fører til meir og lenger transport av både husdyrgjødsel og fôr, noko som krev tid og fører til auka kostnader for bonden. Avstand, men også andre faktorar som knapp lagerkapasitet, vær og vind, kan gjere det utfordrande å få brukt husdyrgjødsel til rett tid og ei mest mogleg optimal måte. Resultatet kan bli ureining gjennom tap av næringsstoff til luft og vatn. Krav til korleis husdyrgjødsel skal handterast og krav til bruk, går fram av «Forskrift om gjødselvarar mv. av organisk opphav». Kommunane har ansvar for at kvar enkelt bonde forvaltar husdyrgjødsel i samsvar med forskrifta.

Matavfall frå gardsbruk blir samla inn og handtert på same måte som matavfall frå andre hushald.

Kompostanlegg

Kompostanlegg finn ein i spennet frå det vesle anlegget der ein hushalding komposterer eige organisk avfall, til kompostanlegg drifta av avfallsselskapa. Avfallsselskapa stimulerer til eigenkompostering gjennom redusert renovasjonsavgift og har effektiv innsamling og transport av matavfall. Dei fleste avfallsselskapa i Vestland samlar inn matavfallet skilt frå anna avfall, fleire til

eigne komposteringsanlegg. Matavfall frå hushald i Bergen Interkommunale Renovasjonsselskap(BIR) sitt område, blir samla inn og handtert saman med restavfallet med god utnytting av energien i følgje bir.no. Ut frå EU sitt reviderte avfallsregelverk, er BIR er pålagt å sortere matavfallet sitt innan 2023. Fylkeskommunen har ikkje ordningar som spesifikt har som mål og stimulere til lokale kompostanlegg.

Biogass

Både Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar hadde biogasstrategiar. I forslag til regional plan for næring og innovasjon, bli det lagt opp til at biogasstrategi for Vestland skal innarbeidast i det første fireårige handlingsprogrammet. Grunnlaget for strategien blir lagt i plan for fornybar energi. Biogasstrategien vil bli utarbeidd i samarbeid med aktuelle næringsutøvarar og vil setje retning i høve til utviklinga i Vestland og ta føre seg potensial og utfordringa knytt til biogassproduksjon. Stimuleringstiltak frå fylkeskommunen må tilpassast føringane i strategien.

Hordaland fylkeskommune har hatt ei aktiv rolle i å stimulere til biogass mellom anna ved å yte økonomisk prosjektstøtte. Døme på tiltak som har fått støtte:

- Etablere et økonomisk bærekraftig biogassanlegg for Hardangerregionen - forprosjekt, Jondal kommune, 2019
- Prosjektet i regi av Indre Hordaland miljøverk; «Grøn konkurransekraft 2019» og "Grønn næringsutvikling med biogass på Vestlandet". Som del av prosjektet, er det gjennomført forsøk med biogjødsel til grasproduksjon i Voss herad. Resultata tyder på at biogjødsel er godt eigna til dette.
- Sunnhordaland Naturgass

Enkeltpersonar og landbruksføretak kan søke Innovasjon Norge om støtte til forstudiar, forprosjekt og bygging av biogassanlegg. Andre verksemdar kan få økonomisk støtte til å etablere biogassanlegg frå ENOVA.

SI 4/21 Spørsmål frå Vågsøl (H) - Området mellom Nordhordland og Stad - lakselus + Området mellom Nordhordland og Stad

Spørsmålet fekk feil tittel, det skulle vore: «Svar på spørsmål frå Karl Vågstøl (Høgre) - Området Nordhordland til Stad - lakselus + Mowi og utvikling av "Smart Farming"».

Følgjande spørsmål vart reist av representanten **Karl Vågstøl (H)**. Utheva skrift er frå representanten. Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling svarar.

Oppdrettsselskapet Mowi har varsla ein ny strategi, «Smart Farming», for å effektivisera drifta ved hjelp av digitalisering og automatisering. Målsettinga er betre produktivitet, reduserte kostnader, forbedra fiskevelferd og berekraft. Oppdretta vil vera i opne merdar i sjø, og ikkje i lukka anlegg. Selskapet vil bruka avansert bildeteknologi og intelligente sensorar til å utføra samtidsovervaking av fisk, digital lusetelling, automatisk foring og overvaking av fiskevelferd.

1) Har avdeling for innovasjon og næringsutvikling i Vestland nokon kontakt inn mot Mowi når det gjeld utvikling av «Smart Farming»?

Konseptet «Smart Farming» er ein del av digitaliseringsprogrammet til Mowi AS som dei har gjeve namnet Mowi 4.0. Dette vart lansert på kapitalmarknadsdagen som verksemda arrangerte 17.03.2021. Avdeling for innovasjon og næringsutvikling er kjent med at havbruksverksemdene over fleire år har arbeidd med digitalisering generelt, og særleg innafor telling av lakselus. Avdelinga har ikkje hatt direkte kontakt med Mowi i samband med denne verksemda sitt arbeid med konseptet, «Smart Farming».

2) Området mellom Nordhordland og Stad har fått rødt lys i trafikksystemet for havbruksnæringa. Er det gjort noko vurdering av denne type anlegg kontra lukka anlegg når det gjeld påverknad frå lakselus på villaksen?

Norge har klare komparative fortrinn med å drive tradisjonelt merdoppdrett med sin skjerna kystline og særers gode vassutskifting. Dagens produksjonsteknologi med bruk av merder har klare fortrinn med tanke på energiforbruk, klimautslipp og ressursbruk. Digitalisering av nedkjemping av lakselus i anlegga er døme på vidareutvikling av dagens teknologi, som framleis kan utnytte våre komparative fortrinn.

Val av teknologi må gjerast av dei som har den beste kompetanse for dette. Utgangspunktet i akvakulturregelverket er terknologinøytralitet. Ny teknologi, som lukka anlegg, vil kunne bli eit supplement til dagens kjente merdbaserte teknologi. Dette er teknologiar som vil kunne legge til rette for matproduksjon i områder som i dag ikkje er egna for havbruk, og/eller at første del av produksjonssyklusen vert plassert i lukka einingar. Dette kan gi grunnlag for nye driftsstrategiar som kan gje betre kontroll med lakselus i anlegga.

Semilukka anlegg er knapt utprøvd i Norge, og i PO 4 (Nordhordland til Stad) er berre nokre få merdar tatt i bruk. Til no er det soleis ikkje særleg med erfaringsdata på dette, og det er vanskeleg å seie om det kan ha vesentlege positive effektar når det gjeld lus på villaks.

Fylkesdirektøren er ikkje kjent med at det er gjort slike vurderingar som spørsmål stillar etterlyser, men slike teoretiske berekningar kan vera gjort utan at vi kjenner til det.

Ved utsett av smolt/postsmolt og produksjon i lukka merdar vil påverknaden på anadrom fisk av lakselus i utgangspunktet bli minimert. Erfaringar frå fleire produksjonssyklar i enkelte lukka merdar visar tilnærma lusefri fisk, men det er og eksempel på lukka anlegg som har fått påslag av lakselus på fisken. Det siste kan truleg tilskrivast at dette er teknologi som er under utvikling.

Politiske saker

PS 23/21 Høyringssak - Avgift på viltlevande marine ressursar

Forslag til innstilling

- 1 Vestland fylkeskommune ynskjer at det vert gjort ei vurdering om avgifta på uttak av viltlevande marine ressursar bør vere øyremerka tiltak og ordningar som kjem fiskerinæringa til gode, til utvikling av ei meir berekraftig næring.
- 2 Fylkeskommunen ser ikkje at det er grunnlag for å differensiere avgiftsordninga til berre å gjelde nokre fartøygrupper eller fartøy som er underlagt strukturvoteordning.
- 3 Fylkeskommunen ser det som viktig at avgiftssatsen vert føreseieleg, og foreslår at avgifta med fordel kan vere ein fast prosent i staden for eit fast beløp. Slik kan ein gje fiskerinæringa mindre avgiftstrykk i år der førstehandsomsettinga er låg.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Marianne Sæhle (SV) sette på vegner av A, Frp, H, MDG, Sp, SV, V, Krf, U fram slikt forslag:

«Alternativ

Vestland fylkeskommune rår sterkt frå å innføre denne avgifta.»

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag som innstilling til fylkesutvalet vart satt opp mot Sæhle sitt forslag. Sæhle sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Innstilling til fylkesutvalet

Vestland fylkeskommune rår sterkt frå å innføre denne avgifta.

PS 24/21 Vestland fylkeskommune sin uttale til dei føreslegne forskriftsendringane i akvakulturregelverket

Forslag til innstilling:

1. Vestland fylkeskommunen stør framlegga som gjeld betra regelverk i driftsfasen for akvakultur, og forventar at dette blir rasjonelt for forvaltninga og næringa. Dette samstundes som omsynet til miljø blir ivareteke gjennom krav i akvakulturdriftsforskrifta.
2. Vestland fylkeskommune er positiv til dei føreslegne endringane som medfører ei ansvarleggjering av vare- og tenesteprodusentane i akvakulturnæringa.
3. Vestland fylkeskommune stør framlegget om ei sikkerheitssone på 500 meter rundt akvakulturanlegg til havs.
4. Vestland fylkeskommune forventar at regjeringa kjem tilbake med ein grundigare prosess for korleis havbruk til havs skal organiserast og at det vert teke omsyn til dei regionale interessene. Temaet bør takast med i regjeringa sin nye havbruksstrategi som er under arbeid.
5. Vestland fylkeskommune tilrår at det på sikt blir laga ei eiga tildelingsforskrift for havbruk til havs som omfattar fleire artar enn laks, og oppmodar om at fylkeskommunane som tildelingsstyresmakt vert tekne med i prosessen og får ei forskriftsfesta rolle i tildelingsprosessen.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Mark Taylor (MDG) sette på vegner av A, Frp, H, MDG, Sp, SV, V, Krf, U fram slikt forslag:

«Tillegg

6. Høyringsinstansane er bedt om innspel til betydinga seglingsrutar (seglingskorridorar) vil ha for mobile akvakulturanlegg til havs. Vestland fylkeskommune ser at slike mobile anlegg kan påverke fiskeri, skipstrafikk, friluftsliv, reiseliv, forsvaret, petroleumsverksemd, fornybar energi, rørleidningar, el-kablar, lagring av CO2 under havbotnen og mineralutvinning på havbotnen. Vestland fylkeskommune peikar på at marine næringsparkar kan vere ein god måte å dempe konfliktar mellom næringsaktørar som vil bruke same havareal, samt betre samarbeid og samhandling mellom ulike interesser til havs.»

Aleksander Øren Heen (Sp) sette på vegner av A, MDG, Sp, SV, V, Krf fram slikt forslag:

«Tillegg

7. Vestland fylkeskommune syner til at det er planlagt å gje fiskeridirektoratet mynde til tildeling av konsesjonar til havs. Dette meiner fylkeskommunen er uheldig då fiskeridirektoratet også er tilsynsmynde. Vestland fylkeskommune ynskjer tildelingsløyve også til havs.»

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag som innstilling til fylkesutvalet vart samrøystes vedteke.

Taylor sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Øren Heen sitt forslag vart vedteke med 10 røyster mot 5 (H, Frp).

Innstilling til fylkesutvalet

1. Vestland fylkeskommunen stør framlegga som gjeld betra regelverk i driftsfasen for akvakultur, og forventar at dette blir rasjonelt for forvaltninga og næringa. Dette samstundes som omsynet til miljø blir ivareteke gjennom krav i akvakulturdriftsforskrifta.
2. Vestland fylkeskommune er positiv til dei føreslegne endringane som medfører ei ansvarleggjering av vare- og tenesteprodusentane i akvakulturnæringa.
3. Vestland fylkeskommune stør framlegget om ei sikkerheitssone på 500 meter rundt akvakulturanlegg til havs.
4. Vestland fylkeskommune forventar at regjeringa kjem tilbake med ein grundigare prosess for korleis havbruk til havs skal organiserast og at det vert teke omsyn til dei regionale interessene. Temaet bør takast med i regjeringa sin nye havbruksstrategi som er under arbeid.
5. Vestland fylkeskommune tilrår at det på sikt blir laga ei eiga tildelingsforskrift for havbruk til havs som omfattar fleire artar enn laks, og oppmodar om at fylkeskommunane som tildelingsstyresmakt vert tekne med i prosessen og får ei forskriftsfesta rolle i tildelingsprosessen.
6. Høyringsinstansane er bedt om innspel til betydinga seglingsrutar (seglingskorridorar) vil ha for mobile akvakulturanlegg til havs. Vestland fylkeskommune ser at slike mobile anlegg kan påverke fiskeri, skipstrafikk, friluftsliv, reiseliv, forsvaret, petroleumsverksemd, fornybar energi, rørleidningar, el-kablar, lagring av CO2 under havbotnen og mineralutvinning på havbotnen. Vestland fylkeskommune peikar på at marine næringsparkar kan vere ein god måte å dempe konflikhtar mellom næringsaktørar som vil bruke same havareal, samt betre samarbeid og samhandling mellom ulike interesser til havs.
7. Vestland fylkeskommune syner til at det er planlagt å gje fiskeridirektoratet mynde til tildeling av konsesjonar til havs. Dette meiner fylkeskommunen er uheldig då fiskeridirektoratet også er tilsynsmynde. Vestland fylkeskommune ynskjer tildelingsløyve også til havs.

PS 25/21 Høyringsutkast - Regional plan for vassforvaltning med tilhøyrande tiltaksprogram og handlingsprogram 2022-2027 for Vestland vassregion

Forslag til innstilling

- 1 Vestland fylkeskommunen legg Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentlig ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.

- 2 Vestland fylkeskommunen legg tiltaksprogram for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentleg ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.
- 3 Vestland fylkeskommune legg handlingsprogram for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentleg ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag som innstilling til fylkesutvalet vart samrøystes vedteke.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Vestland fylkeskommunen legg Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentleg ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.
2. Vestland fylkeskommunen legg tiltaksprogram for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentleg ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.
3. Vestland fylkeskommune legg handlingsprogram for Vestland vassregion 2022-2027 ut på høyring og offentleg ettersyn i perioden 1. april til 30. juni 2021.

PS 26/21 LivOGLyst-programmet statusrapport 2021

Forslag til vedtak

1. Hovudutval næring tek orienteringa om LivOGLyst-arbeidet til vitande.
2. Administrasjonen får fullmakt til å til disponere inntil 1,8 mill kr til LivOGLyst-tiltak, dekk med budsjettmidlar i innovasjon og næring sitt budsjett for 2021, midlar avsett til distrikts- og lokalsamfunnsutvikling.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Avrøysting

Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval næring tek orienteringa om LivOGLyst-arbeidet til vitande.
2. Administrasjonen får fullmakt til å til disponere inntil 1,8 mill kr til LivOGLyst-tiltak, dekk med budsjettmidlar i innovasjon og næring sitt budsjett for 2021, midlar avsett til distrikts- og lokalsamfunnsutvikling.

PS 27/21 Føringer for utlysing og tildeling av tilskot til hurtigladeinfrastruktur

Forslag til vedtak

1. Hovedutval for næring vedtek at tilskotsordning for utbygging av hurtigladeinfrastruktur skal lysast ut for å bidra til utvikling av hurtigladedetilbodet slik det er vedtatt i *Strategi for utvikling av hurtigladedetilbodet i Vestland*. Tilskotsordninga skal lysast ut i april med søknadsfrist juni.
2. Utlysing av skal gjelde for heile Vestland med unntak av Bergen kommune. Det gjerast unntak for ladeplassar i Bergen kommune som gagnar drosjenæringa og sambruk mellom bil/båt og bil/fly i vesentleg grad.
3. Utbyggingsprosjekt det søkast tilskot om skal evaluerast i høve til omsøkt stønad per ladeuttak (50%), lokalisering i høve til ladetilbodet elles (20%), ladeeffekt (10%), nytteverdi for drosje (10%) og moglegheit for sambruk mellom bil/båt og bil/fly (10%).
4. Det skal lysast ut eiga utlysing om utbygging av hurtigladeinfrastruktur ved Bryggja i Stad kommune. Evalueringskriteria vil vektast slik: Omsøkt stønad per ladeuttak (50%), ladeeffekt (10%), nytteverdi for drosje (20%) og moglegheit for sambruk mellom bil/båt og bil/fly (20%).
5. Øvre grense for tilskot er avgrensa til 150 tusen kroner per < 100 kW ladestolpe og 200 tusen per ≥100 kW ladestolpe.
6. Hovudutval for næring løyver tilskot i eigen sak når søknadar er vurdert i etter somaren 2021.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Avrøysting

Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovedutval for næring vedtek at tilskotsordning for utbygging av hurtigladeinfrastruktur skal lysast ut for å bidra til utvikling av hurtigladedetilbodet slik det er vedtatt i *Strategi for utvikling av hurtigladedetilbodet i Vestland*. Tilskotsordninga skal lysast ut i april med søknadsfrist juni.
2. Utlysing av skal gjelde for heile Vestland med unntak av Bergen kommune. Det gjerast unntak for ladeplassar i Bergen kommune som gagnar drosjenæringa og sambruk mellom bil/båt og bil/fly i vesentleg grad.
3. Utbyggingsprosjekt det søkast tilskot om skal evaluerast i høve til omsøkt stønad per ladeuttak (50%), lokalisering i høve til ladetilbodet elles (20%), ladeeffekt (10%), nytteverdi for drosje (10%) og moglegheit for sambruk mellom bil/båt og bil/fly (10%).
4. Det skal lysast ut eiga utlysing om utbygging av hurtigladeinfrastruktur ved Bryggja i Stad kommune. Evalueringskriteria vil vektast slik: Omsøkt stønad per ladeuttak (50%), ladeeffekt (10%), nytteverdi for drosje (20%) og moglegheit for sambruk mellom bil/båt og bil/fly (20%).
5. Øvre grense for tilskot er avgrensa til 150 tusen kroner per < 100 kW ladestolpe og 200 tusen per ≥100 kW ladestolpe.
6. Hovudutval for næring løyver tilskot i eigen sak når søknadar er vurdert i etter somaren 2021.

PS 28/21 Oppfølging internasjonal strategi for INN

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for næring vedtek prioriteringane av internasjonalt samarbeid som ligg i saka på avdeling for innovasjon og næringsutvikling sine ansvarsområde.

2. Hovudutval for næring ber utvalsleiar, i dialog med administrasjonen, vurdere ei forsterka politisk deltaking i dei europeiske organisasjonane kor Vestland fylkeskommune er medlem
3. Det skal leggst fram årleg rapport om gjennomføring av strategien som grunnlag for budsjettarbeid.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Noralv Distad (H) sette på vegner av A, H, MDG, Sp, SV, V, Krf fram slikt forslag:

«Tillegg

Hovudutval for næring ser det som viktig å søkja prosjekt- og finansieringsmoglegheiter knytt til marin satsing og tiltak for å få tilbake trafikk og vekstkraft for eit berekraftig reiseliv.»

Avrøysting

Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Distad sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for næring vedtek prioriteringane av internasjonalt samarbeid som ligg i saka på avdeling for innovasjon og næringsutvikling sine ansvarsområde.
2. Hovudutval for næring ber utvalsleiar, i dialog med administrasjonen, vurdere ei forsterka politisk deltaking i dei europeiske organisasjonane kor Vestland fylkeskommune er medlem
3. Det skal leggst fram årleg rapport om gjennomføring av strategien som grunnlag for budsjettarbeid.
4. Hovudutval for næring ser det som viktig å søkja prosjekt- og finansieringsmoglegheiter knytt til marin satsing og tiltak for å få tilbake trafikk og vekstkraft for eit berekraftig reiseliv.

PS 29/21 Samarbeidsavtalar - partnerskapsavtalar 2021-2022 - ekstrasak

Forslag til vedtak

1. Vestland fylkeskommunen vedtek å tildele midlar og inngå avtale for 2021-2022 med følgjande aktørar:

	Tildeling per år
NCE Seafood Innovation Cluster	100 000
GCE Subsea	100 000

2. Tildelinga blir finansiert med midlar sett av til partnerskapsmidlar/utviklingsmidlar i Innovasjon og næring sitt budsjett for 2021.

3. Det blir teke atterhald om at tildeling kan gjerast i tråd med statsstøtteregulverket.
4. Fylkesrådmannen får fullmakt til å utforme avtalemal og inngå avtalane på vegne av Vestland fylkeskommune.
5. Avtalane blir inngått for ein periode på to år, 2021-2022, med atterhald om endeleg vedtak av budsjett 2022/økonomiplan 2022-2025.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Avrøysting

Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling sitt forslag vart samrøystes vedteke

Vedtak

1. Vestland fylkeskommunen vedtek å tildele midlar og inngå avtale for 2021-2022 med følgjande aktørar:

	Tildeling per år
NCE Seafood Innovation Cluster	100 000
GCE Subsea	100 000

2. Tildelinga blir finansiert med midlar sett av til partnerskapsmidlar/utviklingsmidlar i Innovasjon og næring sitt budsjett for 2021.
3. Det blir teke atterhald om at tildeling kan gjerast i tråd med statsstøtteregulverket.
4. Fylkesrådmannen får fullmakt til å utforme avtalemal og inngå avtalane på vegne av Vestland fylkeskommune.
5. Avtalane blir inngått for ein periode på to år, 2021-2022, med atterhald om endeleg vedtak av budsjett 2022/økonomiplan 2022-2025.

PS 30/21 Biogassnotat for Vestland fylke 2021

Forslag til innstilling

Fylkesutvalet ber om at mål og retningslinjer for biogass i Vestland vert innlemma i ny «regional plan for fornybar energi i Vestland». Arbeidet med denne planen er forankra i «Utviklingsplanen for Vestland» og arbeidet startar opp 2021. Ved å ta med biogass i denne planen får ein eit betre og meir samla bilete av energiressursane i Vestland fylke.

Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag som innstilling til fylkesutvalet vart samrøystes vedteke.

Innstilling til fylkesutvalet

Fylkesutvalet ber om at mål og retningslinjer for biogass i Vestland vert innlemma i ny «regional plan for fornybar energi i Vestland». Arbeidet med denne planen er forankra i «Utviklingsplanen for Vestland» og arbeidet startar opp 2021. Ved å ta med biogass i denne planen får ein eit betre og meir samla bilete av energiressursane i Vestland fylke.

PS 31/21 Nærings- og utviklingsfond for utsette kommunar - presisering
Saksprotokoll i hovudutval for næring - 23.03.2021

Hovudutvalet for næring vedtok samrøystes å løfte RS 15/21 «Nærings- og utviklingsfond for utsette kommunar - presisering» til ei politisk sak og sette saka på saklista.

Det vart ikkje fremma noko forslag, men hovudutval for næring diskuterte vedtaket i PS 18/21 og ber administrasjonen om å tolke ordlyden slik den står.

Referatsaker

**RS 23/21 Orientering - administrativt avslag på søknad om driftstilskot til
Attraksjon Sunnhordland**

Saksnr: 2020/57774-5
Saksbehandlar Kristin Arnestad
Dato: 05.03.2021

Til: Hovudutval for næring

Frå: Settefylkesdirektør Per Morten Ekerhovd

Orientering - svar på søknad om tilskot til Attraksjon Sunnhordland

Lagt ved er svarbrev sendt til Atheno AS på søknad om tilskot til Attraksjon Sunnhordland.

Saka er handsama av settefylkesdirektør då fylkesdirektør Bård Sandal har vurdert at han er inhabil i saka.

Vedlegg

1 Svarbrev - Søknad om driftstilskot til Attraksjon Sunnhordland

Vår referanse 2020/57774-6
Dato 05.03.2021

ATHENO AS
Vabakkjen 6
5411 STORD

Svar - Søknad om driftstilskot Attraksjon Sunnhordland

Vi viser til søknad om driftstilskot til Attraksjon Sunnhordland, datert 26. oktober 2020. Der søker de om 1 000 000 kr. for 2021, og ber også fylkeskommunen om å bidra med 1 000 000 kr. for kvart av åra 2022 og 2023 som ein start.

Bakgrunnen for Attraksjon Sunnfjordland er at regionen ynskjer å synleggjere sin kompetanse og kapasitet for å kunne tiltrekke seg innanlandske- og utanlandske bedrifter og investorar. Regionen skal stå fram som ein kraftfull og koordinert heilskap.

De har ikkje søkt på ei av utlysingane til fylkeskommunen. Vi ynskjer at det vert søkt til etablerte støtteordningar, dette fordi det er slik vi sikrar lik handsaming og kan vekte kor godt dei ulike prosjekta treff satsingane innan innovasjon og næring. Ei satsing for å synleggjere ein region, og med dei aktivitetane som er nemnde er det truleg fleire regionar som ville søkt på dersom midlar hadde blitt lyst ut.

I søknaden dykkar omtalar de aktiviteten både som funksjon og prosjekt, men det er ikkje utarbeida ein detaljert prosjektplan eller definert eit klart tidsavgrensa prosjekt. Aktiviteten per preg av ein funksjon som skal etablerast utan tidsavgrensing, og at det er driftskostnader til denne som skal dekkast. Hovudutval for næring vedtok 12. mars 2020 retningsliner for verkemiddelbruk - innovasjon og næringsutvikling. I desse retningslinene blir det slått fast at driftskostnader i næringsverksemd eller organisasjonar normalt ikkje kan støttast om det ikkje er ein del av eit definert utviklingsprosjekt. Vi har ei ordning med samarbeidsavtalar med aktørar som er særleg viktige for å gjennomføre innovasjon og næringsarbeidet i Vestland, her er det opna for driftsstøtte. Søknadsfrist for denne ordninga var 19. juni 2020.

Då de ikkje har søkt på ei støtteordning, og aktiviteten de har beskrive ikkje har form av eit tidsavgrensa prosjekt må vi dessverre avslå søknaden. Vi har ikkje disponible midlar i vårt budsjett prioritert til slike aktivitetar.

Avslaget blir gjort i tråd med fullmakt som fylkesdirektøren har fått i retningsliner for verkemiddelbruk - innovasjon og næring. Her er det opna for å gje administrative avslag dersom prosjektet ikkje er innanfor gjeldande retningsliner og prioriterte satsingar.

Med helsing

Per Morten Ekerhovd
settefylkesdirektør

Mette Nora Sætre
seksjonssjef

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Saksnr: 2021/7176-1
Saksbehandlar: Jone Engelsvold
Dato: 08.03.2021

Til: Hovudutval for næring

Frå: Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling

RFF-Vestland har løyvd 15,1 millionar kroner til forskning i Vestland fylke

Styret i Regionalt forskingsfond Vestland vedtok i møte 25. februar å gi 12,6 millionar kroner i støtte til hovudprosjekt og 2,5 millionar kroner i støtte til forprosjekt.

Betre utnytting av restråstoff frå lakseproduksjon, digitalt berekraftsbarometer til forvaltning av bygg og klimabudsjett for lokale og regionale klimamål. Dette er noko av det som skal forskast på med støtte frå Regionalt forskingsfond Vestland

Støtte til hovudprosjekt

Regionalt forskingsfond Vestland (RFF Vestland) inviterte i haust bedrifter, kommunar og forskingsorganisasjonar i fylket til å søkje om støtte til fleirårige forskingsprosjekt. Til saman gir fondet støtte til fem nye prosjekt i regi av bedrifter, kommunar og forskingsorganisasjonar i Vestland. Forskinga skal få fram nye løysingar på klimautfordringar og det grønne skiftet.

Betre utnytting av restråstoff frå oppdrettslaks

Eit av prosjekta som får støtte, er Biomega AS som har bioraffineri på Sotra i Øygarden kommune. Selskapet får 2,1 millionar kroner i støtte til eit prosjekt for å nytte større del av restråstoff frå produksjon av oppdrettslaks til matkonsum i staden for til dyrefôr. Biomega AS hentar fersk råstoff frå fleire leverandørar i Vestland til sin produksjon av lakseolje og hydrolyserte lakseprotein. Prosjektet handlar om å identifisere beste metode for å ivareta kjøling av råstoff, konservering av råstoff og bruk av rett antioksidant til råstoffet. Selskapet skal samarbeide med to råstoffleverandørar og forskingsinstituttet NOFIMA.

Digitalt berekraftsbarometer til forvaltning av bygg

Eigedomsteknologiklynga PropTech Innovation jobbar for auka innovasjon og verdiskaping innanfor bygg-, anlegg- og eigendomsbransjen. Dei får 1,5 millionar i støtte til eit forskingsprosjekt som skal vidareutvikle eit digitalt berekraftsbarometer for eksisterande bygg. Berekraftig forvaltning av bygg kan bli mykje betre gjennom mellom anna bruk av sensorikk, automatisering av klimastyring og brukarorienterte grep. Forskingsprosjektet skal resultere i modellar for analyse av bygg og anbefaling om kva tiltak som kan gi best effekt. PropTech-klynga har 83 medlem og samarbeider i prosjektet med forskarar frå NORCE.

Skal utvikle verkøy for klimatilpassing av bygg og infrastruktur

Osterøy kommune tek leiarskap i eit prosjekt som får 3 millionar i støtte. Kommunane treng verkøy for å kartlegge kor sårbare dei er for uunngåelege konsekvensar av klimaendringar og ekstremvêr. Prosjektet skal utvikle indikatorar for klimatilpassing av bygg og infrastruktur i kommunar. Indikatorane skal mellom anna seie noko om økonomisk kost-nytte av ulike klimatiltak.

Ambisjonen er at kommunane skal få verktøy til å kartlegge sårbarheit, og utvikle mål, strategiar og handlingsplanar. Fitjar, Kinn, Kvam, Luster, Lærdal, Sogndal, Voss og Trondheim kommune deltek i prosjektet, saman med Vestland fylkeskommune. Sintef og Vestlandsforskning er forskingspartnarar.

Klimabudsjett 2.0

Vestlandsforskning og Universitetet i Bergen får 3 millionar. Prosjektet skal utvikle eit nytt verktøy for klimabudsjettering. Dette skal hjelpe kommunane til å sette lokale og regionale klimamål i tråd med dei internasjonale klimaforpliktingane. Vestland fylkeskommune og Sogndal kommune er med i prosjektet. Forskarane vil jobbe tett med lokale aktørar som folkevalde, kommuneadministrasjon, innbyggjarar og næringsliv for å finne fram til tiltak som er retta mot forbruk og produksjon. Målet er at verktøya som vert utvikla i prosjektet skal vere opent tilgjengelege, og at fleire fylke og kommunar i Noreg kan ta det i bruk.

Universitet og høgskular kan få sentral rolle i berekraftig næringsutvikling

Universitet og høgskular spelar allereie i dag ein viktig rolle for næringsutvikling i fylket. Høgskulen på Vestlandet får nær 3 millionar for å finne ut korleis universitet og høgskular kan spele ei sterkare rolle i utviklinga av smart og berekraftig næringsutvikling i Vestland, gjennom deira forskning- utdannings- og innovasjonsaktivitetar. Sentralt i prosjektet er utvikling av strategiar for berekraftig smart spesialisering, som skal styrke samarbeid mellom forskning, industri og næringsliv, Vestland fylkeskommune og andre i eit breitt partnerskap.

Støtte til forprosjekt

Styret for RFF Vestland har sett av inntil 9 millionar kroner i 2021 til å støtte innleiande forskingsarbeid gjennom forprosjekt. Kvar søknad kan få inntil 500 000 kroner i støtte. Utlysinga har løpande søknadsmottak, men frist for å rekke kvar av dei fire årlege styremøta. Til fristen 21. januar kom det 14 søknader. Sjølv om både kommunar og forskingsorganisasjonar kan søkje, kom for første gong alle søknadene frå ei bedrift. Kvaliteten på søknadene var noko varierende. Det vert tilbud om oppfølging og rådgjeving til dei som vil arbeide med å forbetre søknaden.

Desse 5 søknadene fekk tilsegn om støtte i styremøtet 25. februar:

Prosj.nr.	Prosjektnamn	Prosjektansvarleg	Beløp (1000. kr)
323853	Mineral quantification with advanced imaging and processing	ARCTIC MINERAL RESOURCES AS	500
323848	Qualification of process for direct electrochemical removal of ammonia in Recirculated Aquaculture Systems (RAS)	ALLIANSE INNOVASJON AS	500
323841	TiO ₂ -CNF: A nanocomposite for fast-charging Li-ion batteries	TioTech AS	500
323834	Rask innfrysing av fisk, med lavt energiforbruk, ved hjelp av innovative kuldemaskiner med høy ytelse ved ultralave temperaturer	ENERIN AS	500
323827	Optimalisering av Kvalitet hos kveite	Sogn Aqua AS	500
SUM			2500

Saksnr: 2021/7629-1
Saksbehandlar: Grete Kathrine Jacobsen
Dato: 07.04.2021

Til: Hovudutval for næring

Frå: Fylkesdirektør avdeling for innovasjon og næringsutvikling

Programforlengelse 2021 - 2024 Invest in Bergen

Bakgrunn

Invest in Bergen bygger på ei samarbeidsavtale mellom fylkeskommunen og kommunane. Hordaland fylkeskommune inngjekk i 2017 ei samarbeidsavtale med 22 kommunar i Hordaland om drift av Invest in Bergen. Avtalen gjaldt for perioden 2017-2020 og vart overført til Vestland fylkeskommune 1.januar 2020. Med kommunesamanslåingane frå same dato deltok 17 kommunar i ordninga.

Kommunane som er med i samarbeidet fekk i 2020 invitasjon om å fornye samarbeidsavtalen for perioden 2021 - 2024.

Status

I politisk sak VLFK næringsutvalet 25.11.2020 «*Invest in Bergen - Ny programperiode 2021 - 2024*» vedtok fylkeskommunen å fornye samarbeidet med kommunane om ein ny programperiode for Invest in Bergen.

Når det gjeld kommunane har alle kommunane sagt ja til ny programperiode.

Kommune	Status	Evt. merknad
Bjørnafjorden	Forlenger avtaleperiode	
Bergen	Forlenger avtaleperiode	
Modalen	Forlenger avtaleperiode	
Osterøy	Forlenger avtaleperiode	
Askøy	Forlenger avtaleperiode	
Gulen	Forlenger avtaleperiode	
Fedje	Forlenger avtaleperiode	
Voss	Forlenger avtaleperiode	Voss eigeendom er avtalepart
Masfjorden	Forlenger avtaleperiode	
Samnanger	Forlenger avtaleperiode	
Eidfjord	Forlenger avtaleperiode	
Ulvik	Forlenger avtaleperiode	
Austrheim	Forlenger avtaleperiode	
Vaksdal	Forlenger avtaleperiode	
Øygarden	Forlenger avtaleperiode	
Ullensvang	Forlenger avtaleperiode	
Alver	Forlenger avtaleperiode	
Vestland Fylkeskommune	Forlenger avtaleperiode	

Den nye samarbeidsavtala gjeld for perioden 01.01.2021-31.12.2024.

Invest in Bergen er finansiert av medlemskommunane og Vestland fylkeskommune. Samarbeidet byggjer på eksisterande finansieringsmodell kor den enkelte kommune betaler eit kronebeløp på 4 kroner per innbygar, Vestland fylkeskommune speglar dette kronebeløpet med eit likelydande beløp.

Invest in Bergen har ein driftsøkonomi på om lag 3,5 millionar kroner årleg. Dette dekker alle kostnadane, inkludert løn, reiser med meir.

Vedlegg

- 1 Avtaledokument VLFK og kommunane

Samarbeidsavtale mellom ____ kommune og Vestland fylkeskommune gjeldande Invest in Bergen og Etablerersenteret 2021-2024

Bakgrunn for avtalen

Hordaland fylkeskommune inngjekk i 2017 avtale med 22 kommunar om eit fireåring program frå 2017 til 2020 om eit samarbeid om Invest in Bergen (www.investinbergen.no) og Etablerersenteret (www.etablerersenteret.no). Dette er eit spleiselag mellom fylkeskommunen og kommunane.

Det ble inngått ein likelydande avtale som regulerte dette samarbeidet mellom fylkeskommunen og dei 22 kommunane som inngjekk i samarbeidet. Etter kommunesamanslåingane er det 17 kommunar som har avtale med Invest in Bergen og Etablerersenteret. Fylkeskommunen er avhengig av ei felles finansiering saman med kommunane for å oppretthalde dei to tenestene. Avtalen med kommunane går ut ved årsskifte 2020/2021, og fylkeskommunen ønskjer å inngå ein ny avtale med kommunane for programperioden 2021-2024.

Ny avtale

Vestland fylkeskommune ønskjer i utgangspunktet at ein ny avtaleperiode 2021-2024 skal gjelde for både Etablerersenteret og Invest in Bergen. Men det er mogeleg å berre tiltre samarbeidet om eit av tilboda viss kommunen ønskjer det. Denne avtalen regulerer dette samarbeidet.

Målsettingar

Samarbeidet sikrar at:

- **Etablerersenteret** tilbyr etablerarkurs og rådgjeving til oppstartsbedrifter og entreprenørar i alle kommunane som er med å finansiere ordninga. Etablerersenteret arbeider utadretta og samarbeider tett med eksisterande nærings- og etablereraktørar i kommunane/regionane. Ved etablering av eit heilskapleg entreprenørskapsstøttesystem i Vestland fylke, skal Etablerersenteret integrerast i denne ordninga, sjå vedlegg. Etablerersenteret vil halde fram med å ha eige kostnads- og finansieringsbudsjett.
- **Invest in Bergen** er eit program som har som målsetting å få fleire nasjonale og internasjonale verksemder til å etablere seg i regionen, samt å koordinere mottak av delegasjonar som kjem til regionen. Programmet har eit eige kostnads- og finansieringsbudsjett. Invest in Bergen har ei viktig rolle i å vere kommunane sin representant i møte med investeringsinteressentar. Invest in Bergen jobbar tett saman med Invest in Norway, ein del av Innovasjon Norge sentralt.

Styringsmodell

Dei to prosjekta har følgjande styringsgrupper som er nedsett av kommunane som er med i samarbeidet:

- **Etablerersenteret:** Dagleg leiar i regionråda og næringsssjef/-rådgjevar i dei kommunane som ikkje inngår i regionråd.
- **Invest in Bergen:** Politiske representantar frå kommunane, ein politikar frå Bergen kommune og to politikarar frå Vestland fylkeskommune.

Kommunane sitt bidrag inn i samarbeidet

- Kommunane bidreg med eit fast beløp per innbyggjar i kommunen.

- Kommunane er aktive samarbeidspartnarar i programma
- Kommunane, ved ordførar, deltek på årlege eigarmøte for å drøfte strategiske grep.

Fylkeskommunen sitt bidrag inn i samarbeidet

- Fylkeskommunen tar på seg arbeidsgjevaransvaret for dei tilsette i Invest in Bergen og Etablerersenteret.
- Fylkeskommunen stiller med kontorfasilitetar og tar på seg det administrative ansvaret.
- Fylkeskommunen leiar styringsgruppene
- Fylkeskommunen bidreg med same beløp per innbyggjar som kommunane som deltek i samarbeidet.

Finansieringsmodell

Følgjande finansieringsmodell sikrar gjennomføring av oppgåvene som skissert:

Invest in Bergen:

- Kommunane bidrar med 4 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 4 kroner for tilsvarende folketal som i medlemskommunane.

Etablerersenteret:

- Kommunane bidrar med 3 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 3 kroner for tilsvarende folketal som i medlemskommunane.

Finansieringa syter for drifta av Invest in Bergen og Etablerersenteret med løn til dei tilsette, kostnader til kurs, reiser og arrangement, og eventuelle investeringar som kan styrke dei to programma.

Rapportering

Invest in Bergen og Etablerersenteret rapporterer fortløpande til kvar si styringsgruppe. Vestland fylkeskommune rapporterer til dei øvrige eigarane/kommunane i det årlege eigarmøtet.

Tidslengd, beløp, oppseiing og betaling

Denne avtalen gjeld for 1.1.2021-31.12.2024. Kommunane og fylkeskommunen kan seie opp avtalen i perioden. Ved oppseiing gjeld avtalen for det året den blir sagt opp samt neste kalenderår.

Fylkeskommunen fakturerer årleg kommunane for deltaking i samarbeidet.

Avtalen gjeld:

- Invest in Bergen
- Etablerersenteret

Bergen/ _____kommune Dato:

Bård Sandal _____

Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling

Ordfører

Vestland fylkeskommune

_____Kommune

Vedlegg:

- Kort oppsummering Invest in Bergens arbeid så langt
- Nytt entreprenørskapsstøttesystem i Vestland fylke
- Årsmelding Invest in Bergen 2019
- Samansetting av styringsgruppen Invest in Bergen

Saksnr: 2021/7632-1
Saksbehandlar: Grete Kathrine Jacobsen
Dato: 07.04.2021

Til: Hovudutval for næring

Frå: Fylkesdirektør avdeling for innovasjon og næringsutvikling

Årsrapport 2020 Invest in Bergen

Invest in Bergen jobbar for å leggje til rette for nye etableringar i Bergensregionen. Dei strategiske innsatsområda er følgjande: aktivt sal, marknadsføring og sal, på staden service og næringsvenleg offentleg sektor.

Invest in Bergen jobbar langs to hovudspor:

- **Gjere det enkelt for mindre verksemder å etablere seg i regionen.** Invest in Bergen har opparbeid eit godt nettverk for å hjelpe verksemder i etableringsfasen. Dette har vore viktig for å få verksemder hit til oss. Tilbakemeldingane på servicen til Invest in Bergen er god.
- **Vere med å leggje til rette for at store verksemder som krev store areal kan etablere seg i regionen.** Bidra til at areala er så ferdige som dei kan bli for etablering, utan det som er kalla for «raude flagg». Eit døme er merksemda Invest in Bergen har hatt på eit for dårleg kraftnett i regionen. Tilstrekkeleg med kraft er avgjerande for å sikre fleire framtidige etableringar, difor har dette vore arbeidd målretta med i 2020.

Bergen og Bergensregionen har store fortrinn innan havnæringane, og difor har Invest in Bergen ei særleg merksemd på desse næringane.

2020 var Invest in Bergen sitt fjerde driftsår. Som det går fram av den vedlagte årsrapporten har Invest in Bergen i 2020 vore delaktige i fire etableringar, og til tross for eit annleis år med koronapandemien har førespurnadane til Invest in Bergen vore rekordhøge.

Kraftsituasjonen i fylket og store næringsareal har vore viktige fokusområde i 2020. I tillegg har til dømes prosjektet GreenByte vore sentralt. Sistnemnde er ei satsing på å få etablert datasentre i regionen. Sjå vedlagte årsrapport for meir informasjon om arbeidet i 2020.

Invest in Bergen har nyleg hatt eigarmøte. Her blei ny styringsgruppe valgt. Ny leier av styringsgruppa er Sigbjørn Framnes, Vestland fylkeskommune. For meir informasjon om eigarmøte og ny styringsgruppe, sjå vedlagte referat.

Vedlegg

- 1 Årsrapport 2020
- 2 Referat eigarmøte, 12.03.2021

ÅRSMELDING
INVEST IN BERGEN
2020

OM INVEST IN BERGEN

Invest in Bergens mål er å få flere bedriftsetableringer og investeringer i Bergensregionen, samt å ta imot delegasjoner som kommer til regionen.

Vi har to bedriftsetableringsfokus:

- Arbeide for å få frem lokasjoner for større industrielle bedriftsetableringer i regionen. Invest in Bergen har kunnskap og kompetanse knyttet til større næringsarealer i etablerte næringsparker og større «jomfruelige» næringsarealer i Bergensregionen. GreenByte-prosjektet er del av dette.
- Assistere og være vertskap for dem som henvender seg til oss med konkrete ønsker om å etablere seg i regionen. Vi har et godt nettverk for dette. Erfaringsmessig er dette mindre utenlandske selskap.

Ny programperiode

2020 var Invest in Bergens fjerde driftsår, og siste år i første programperiode. I 2020 har kommunene i regionen fått tilbud om å inngå en ny avtale for en ny fireårsperiode fra 2021 og ut 2024. De aller fleste kommunene samt fylkeskommunen har ønsket å fortsette samarbeidet med Invest in Bergen.

I 2020 ble Invest in Bergen finansiert av Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Samnanger, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden kommuner og Vestland fylkeskommune.

Styringsgruppen

Invest in Bergen avholdt eiermøte for alle kommunene i mars 2020. Her ble styringsgruppen valgt. Styringsgruppen består av ordførere som representerer hver sin geografiske del av fylket. Styringsgruppen har hatt tre møter i 2020 og behandlet 22 saker. I 2020 har den hatt følgende sammensetning:

	Tor André Ljosland, (Krf) Vestland, leder		Tom Georg Indrevik, (H) ordfører Øygarden		Hans Erik Ringkjøb, (Ap) ordfører Voss
	Erlend Horn, (V) byråd Bergen		Trine Lindborg, (Ap) ordfører Bjørnafjorden		Karstein Totland, (H) ordfører Masfjorden
	Roald Aga Haug, (Ap) ordfører Ullensvang		Siv Høgtun, (H) ordfører Askøy		Sigbjørn Framnes, (Frp) Vestland

Fire medarbeidere

I 2020 har Invest in Bergen hatt fire medarbeidere, to i fast stilling, en i prosjektstilling innen kommunikasjon og delegasjonsmottak, samt en prosjektmedarbeider i GreenByte-prosjektet, lånt ut fra BKK. Denne stillingen blir knyttet til oss frem til medio 2021.

I november sluttet kommunikasjons- og delegasjonsmedarbeideren. Denne prosjektstillingen skal lyses ut på nytt i 2021 for en toårsperiode.

Medarbeiderne i Invest in Bergen er ansatt i Vestland fylkeskommune.

Invest in Norway

Invest in Norway er en del av Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo. Det er en relativt liten organisasjon, som har bygget et godt nettverk internasjonalt med utekontor i San Fransisco, Tokyo, München, Seoul og i Beijing. Dette nettverket nyter vi godt av, og vi har særlig jobbet godt med representantene i Tyskland og USA.

Invest in Norway er i ferd med å etablere nye kontor i fylkeskommunene i Norge. Agder har i flere år hatt en Invest in Agder-medarbeider, nå er det etablert kontorer både i Trøndelag og i Innlandet, flere fylkeskommuner står for tur.

Selv om vi er organisert utenfor Innovasjon Norge-systemet, har vi et tett forhold til Invest in Norway, og Invest in Bergen deres naturlig samarbeidspart i Bergensregionen.

Hvordan vi jobber

Invest in Bergen har fire strategiske retninger:

- Aktivt salg
- Markedsføring og profilering
- På stedet service
- Næringsvennlig offentlig sektor

Aktivt salg ...

handler om på hvilke arenaer vi er til stede for å formidle regionens næringer og muligheter for nyetableringer.

Markedsføring og profilering ...

handler om de markedsaktivitetene vi gjør. Nyhetsbrev, publisering av nyhetssaker om næringslivet vårt, markedsaktiviteter i forbindelse med messer og konferanser, webinarer, digitale og trykte magasiner og andre kommunikasjons- og markedsaktiviteter.

På stedet service ...

handler om å ta imot dem som kommer hit, introdusere dem for vårt nettverk, tilrettelegge for møter, tilby hjelp for praktisk å kunne sette opp selskapet, immigrasjon, kontorfasiliteter, hjelpe dem som kommer hit på plass med det de måtte ønske av tjenester.

Næringsvennlig offentlig sektor ...

handler om de direkte tjenestene vi yter til kommuner og fylkeskommunen. Hva kommunene

må gjøre for å legge aktivt til rette for næringsutvikling som politiske aktører og planmyndighet med ansvar for juridisk bindende arealplaner mm.

KORT OPPSUMMERING AV 2020

4 nyetableringer

35 nye henvendelser – ny rekord

14 henvendelser ble tatt med fra 2019 inn i 2020

49 henvendelser er behandlet i 2020

19 henvendelser tas med fra 2020 til 2021

Annerledesåret

2020 ble annerledesåret. Covid-19 satte en stopper for mange av våre planlagte aktiviteter i 2020, slik det har gjort for de fleste andre. Likevel har vi aldri hatt så mange henvendelser som vi hadde i 2020. Henvendelsene er blant annet et resultat av økt profesjonalisering av kommunikasjons- og markedsaktivitetene våre, vi blir sett og når frem med vår kommunikasjon og markedsføring.

Store industrielle næringsarealer

I 2020 har vi hatt økt fokus på store regulerte arealer i regionen. Vår erfaring er at det er avgjørende å ha ferdig regulerte arealer for å komme i betraktning når store industrielle etableringer leter etter et sted å lande.

Kraftnettsituasjonen

Tilgang til store mengder billig elkraft er svært ofte en forutsetning for å bli vurdert som mulig lokaliseringssted for store industrielle etableringer. Tilgang på elkraft er også viktig for realiseringen av det grønne skiftet.

2020 har med tydelighet vist at vi har en utfordring på kraftnettsituasjonen i regionen. Derfor har vi engasjert oss i arbeidet med å få fortløpende løsninger for å bringe kraften frem til store næringsareal ved kysten. Skal Norge være med på det grønne skiftet, trenger vi mye kraft og god overføringskapasitet til de større arealene.

Tilgangen på elkraften er bedre inne i fjordene hvor kraften produseres. For noen bransjer er det mulig å legge til rette for stort forbruk der selv om tilgangen på større næringsarealer og tilgang på mye arbeidskraft er noe mindre. Satsingen på datasentre gjennom GreenByte er eksempel på dette og samarbeidsprosjekter med kommunene Vaksdal, Modalen, Masfjorden og Samnanger.

GreenByte

2020 har vært et spennende år for datasenteraktiviteten GreenByte. Vi er nå i god dialog med en større nordisk aktør som er interessert i å etablere seg i Masfjorden kommune. Vi håper at dette skal falle på plass i første halvår 2021.

Mottak delegasjoner

Koronasituasjonen har ført til at vi ikke har tatt imot noen delegasjoner i 2020.

Vi har vært med i styringsgruppen for *Visningssenter for havnasjonen Norge – Ocean Innovation Show Room*, et initiativ for å få bygget et slikt visningssenter i Bergen.

Samarbeid

Invest in Bergen har et godt samarbeid både med kommunene og med Vestland fylkeskommune. Dette gjelder med ordførere, rådmenn og næringsmedarbeidere i kommunene. Det er svært nyttig i vårt arbeid å ha tett og god kontakt,

Finansiering og eierskap fra kommunene er en styrke ved Invest in Bergen som gir grunnlag for tett og godt samarbeid. Samarbeidet betyr sjelden stor tilgang på nye leads, men gir i stedet stor medvirkning i gjennomføring av etableringer og ikke minst for tilrettelegging av en næringsvennlig politikk som bedrer grunnlaget for etableringer.

I 2020 har vi hatt ulike prosjekter sammen med kommunene der vår kompetanse og mandat har vært relevant. Dette gjelder blant annet med Bergen, Austrheim, Osterøy og Askøy i tillegg til GreenByte samarbeidet.

Vi har hatt et nyttig samarbeid med Vestland fylkeskommune rundt kraftnettsituasjonen samt deltakelse i arbeidet med næringsarealer i *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

I løpet av 2020 har vi gitt formell uttale til forslag til planstrategi for Osterøy kommune 2020-2024 samt *Handlingsplan for næringsutvikling* for Askøy kommune

Vi har også gitt formelt hørings svar til planprogrammet for Vestland fylkeskommunes *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

Invest in Bergen jobber også godt sammen med klyngeorganisasjoner i regionen og med flere av næringsorganisasjonene.

LEGG TIL RETTE FOR STØRRE INDUSTRIELLE ETABLERINGER

En stor og viktig oppgave for Invest in Bergen er å legge til rette for større industrielle etableringer. For å kunne bidra til dette er det vesentlig å ha oversikt over de største næringsarealene i regionen, samt å forstå og bidra til å påvirke andre avgjørende rammebetingelser og innsatsfaktorer for etableringer, herunder elkraftsituasjonen.

Det meste av vår kontakt med Invest in Norway gjelder større etableringer. Vårt arbeid med å fasilitere for datasentre i GreenByte-prosjektet er også en del av dette.

I 2020 har Invest in Bergen hatt fokus på følgende:

- Arealbrosjyre med oversikt over de største industrielle næringsarealene i regionen
- Prosjekt for å påvirke til et sterkere kraftnett
- Blått hydrogen
- GreenByte – fasilitator for datasenteretableringer

God oversikt over større næringsareal

Vi er i ferd med å utarbeide en oversikt over regionens største næringsareal for enklere å kunne markedsføre dem for et internasjonalt publikum. Hvert areal presenteres med bilde,

kart og oversikt over egenskaper. I løpet av vinteren skal oversikten utformes som en digital brosjyre og distribueres.

Vår erfaring viser at kunnskap om arealene og god oversikt over egenskapene ved hvert areal er avgjørende for å kunne svare raskt når vi mottar en *Request for Information*, og koble på eierne av de ulike næringsarealene for å samarbeide med dem om oppfølging.

Site selectors

I løpet av høsten 2020 har Invest in Norway inngått et prosjektsamarbeid med et amerikansk site selector-selskap, og som skal bistå utvalgte norske næringsseiendommer med å presentere seg for profesjonelle areal-utvelgere. Mongstad Industrial Park er valgt som en av få norske næringsareal for å være med i denne prosessen. Selve møtet med site selectorene finner sted i februar 2021.

Utfordrende kraftnett i regionen

I arbeidet med ulike større prosjekt i regionen er det blitt klart at kraftnettet ikke er godt nok. Det vil si at nettet som fører den elektriske kraften fra produksjonen i indre deler av fylket og ut til kysten, ikke er sterkt nok til å tilfredsstille det økte kraftbehovet vi opplever i forbindelse med det grønne skiftet vi er inne i. Kraften er i stor grad i indre deler av fylket, mens de store industriarealene i stor grad befinner seg i ytre del av fylket.

Flere initiativ i regionen har fått negative svar fra Statnett etter innmeldt behov for å ta ned store kraftmengder, det vil si fra 20 MW og oppover. Store nye grønne satsinger krever store mengder strøm – gjerne opp i 100-200 MW.

For å finne gode og raske løsninger på dette, jobber nå Invest in Bergen sammen med kommuner, fylkeskommunen, næringsråd og andre med å finne løsninger som kan avhjelpe på situasjonen. Det er avgjørende å finne løsninger som ikke tar 10-15 år, men tre til fem år. Uten at de kortsiktige løsningene kommer på plass, får vi ikke de store, nye, grønne og bærekraftige etableringene regionen er egnet for og som også Norge trenger for å kunne gjennomføre et grønt skifte.

Blått hydrogen-initiativ

Northern Lights er mottaksanlegget for CO₂, før karbon blir sendt ut i Nordsjøen for permanent lagring under havbunnen. Ved CCB Energy Park på Kollsnes i Øygarden er det nå i gang et initiativ for å konvertere naturgass til rent hydrogen.

Northern Lights er en stor satsing i Norge som kan gi mange og store ringvirkninger for hele landet, men kanskje særlig for Øygarden og regionen. Invest in Bergen er utfordret av Invest in Norway å ta prosjektlederrolle for verdikjeden for blått hydrogen i Invest in Norway-samarbeidet. Dette arbeides det videre med i 2021.

GreenByte – fasilitator for datasenteretableringer

Invest in Bergen har siden 2018 hatt et samarbeidsprosjekt med BKK og Vestland fylkeskommune for å legge til rette for datasentre i regionen.

Dette er et krevende, men svært lærerikt prosjekt. Vi er i god dialog med en stor nordisk aktør om en mulig etablering i Matre i Masfjorden kommune.

I Børdalen i Samnanger er det også tilrettelagt for datasenteretablering med ferdig regulert tomt. Det jobbes nå med forretningsutvikling for denne lokasjonen.

Datasenterstrategi

Gjennom GreenByte har Invest in Bergen utviklet *Regional datasenterstrategi*. Strategien oppsummerer hvordan kommunene, fylkeskommunen og Invest in Bergen bør jobbe framover innenfor sine respektive ansvarsområder for å bidra til at vi lykkes med datasenteretableringer. Strategien er oversendt kommunene samt Vestland fylkeskommune. Sistnevnte også som høringsvar fra Invest in Bergen til planprogrammet *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

Det er nyttig for kommunene å ha en datasenterstrategi for å kunne forankre arbeidet med mulige datasenteretableringer. Gjennom å utarbeide en datasenterstrategi viser kommunene at dette er en villet utvikling.

I løpet av 2020 er det tatt initiativ overfor Vaksdal og Modalen kommuner for å utvikle kommunale strategier. Dette arbeidet fortsetter i 2021.

Powered land

Powered land er markedsbudskapet for GreenByte. Powered land innebærer redundant kraftforsyning til et datasenter, optimale kjøleløsninger og sirkulære løsninger. I 2021 skal GreenByte jobbe med markedsposisjonering av arealene som er aktuelle for datasenteretableringer.

Invest in Norway har engasjert en tysk konsulent som skal være en døråpner for norske prosjekter i Tyskland. Det vurderes nå hvordan GreenByte og de spissede tomtene vi har, kan posisjonere seg inn i dette prosjektet.

GreenByte-prosjektet

GreenByte har vært et samarbeid mellom BKK, Vestland fylkeskommune og Invest in Bergen, som skulle termineres ved utgangen av 2020. BKKs engasjement i GreenByte ble avsluttet 31.12.2020. På grunn av det pågående arbeidet med Matre-prosjektet, fortsetter GreenByte avtalen med BKK-medarbeideren som er prosjektleder for GreenByte. Dette samarbeidet termineres 30.6.2021.

Invest in Bergen fortsetter med GreenByte-satsingen og arbeidet med datasenteretableringer også etter medio 2021. I løpet av våren 2021 skal det legges en strategi for hvordan fasilitator-rollen skal tas videre, også uten en dedikert prosjektleder.

FASILITERE FOR SELSKAP SOM ØNSKER ETABLERING

Invest in Bergen har vært engasjert i fire nyetableringer i 2020. Vi fikk 35 nye henvendelser, det er ny rekord. I tillegg tok med oss 14 henvendelser fra 2019 inn i 2020. Det betyr at vi til sammen har behandlet 49 henvendelser i 2020. 19 tas med fra 2020 til 2021.

2020 ble annerledesåret. Covid-19 satte en stopper for mange av våre planlagte aktiviteter i 2020, slik det har gjort for de fleste andre. Likevel har vi aldri hatt så mange henvendelser som vi hadde i 2020.

Det er flere grunner til dette. En av grunnen er at vi har jobbet målrettet og aktivt med å synliggjøre og markedsføre vårt næringsliv gjennom fire år. Vi når frem med markedsføringen og er synlig gjennom å publisere godt innhold, nyttige digitale magasiner og vi har testet ut webinarer i korona-året.

Nyetableringer i 2020

Vi har vært delaktig i fire nyetableringer i 2020. Selv om vi har hatt flere etableringer i 2020 enn i de fleste foregående årene, har koronasituasjonen vært utfordrende. Det er vanskelig for utenlandske selskap å gjennomføre en etablering uten å kunne reise hit. Flere av dem vi fremdeles er i kontakt med ønsker å komme hit. Teams-møter fungerer greit, men i viktige avgjørelser som å investere og etablere seg i et annet land, ville det vært svært nyttig å kunne ha fysiske møter og bli kjent i regionen før en etablering.

Et islandsk selskap, et tysk og et koreansk selskap vet vi at vi har mistet på grunn av koronasituasjonen. Det tyske selskapet er vi usikre på om kommer tilbake, det islandske og det koreanske har vi fremdeles troen på.

De fire selskapene som har etablert seg er:

- Indisk medtech-selskap
- Italiensk selskap, eksport av laks
- Eiendomsselskap, skotske eiere
- New Zealand-basert selskap som selger arbeidsklær

Det mest spennende tror vi er et indisk medtech selskap. Her kan det komme interessante arbeidsplasser.

Vår hjelp og vårt engasjement blir verdsatt, og vi får mange gode tilbakemeldinger fra dem vi veileder.

Etableringer 2017-2020

Siden oppstart i 2017 har vi hatt følgende resultater:

5 etableringer 2017

3 etableringer 2018

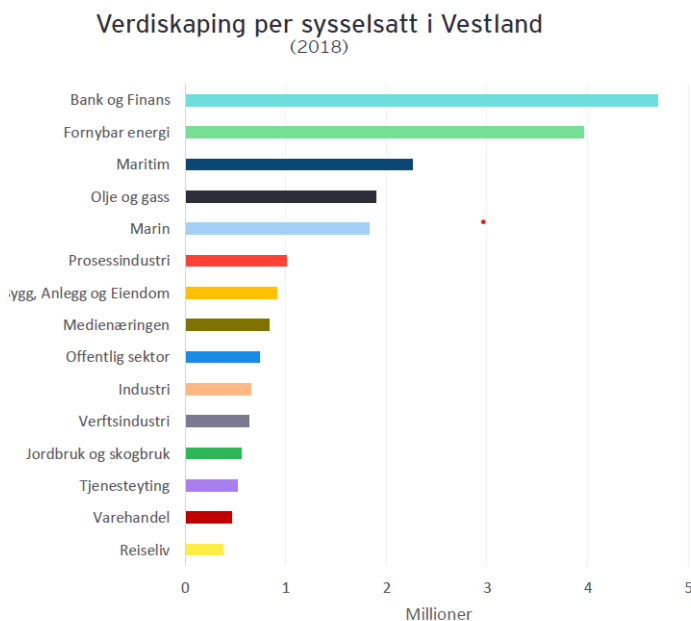
1 etablering 2019

4 etableringer 2020

13 etableringer totalt

Verdiskaping

Verdiskapingsoversikten til høyre er presentert i Vestlandscenariene 2020, utarbeidet av EY. Flere av virksomhetene vi har vært delaktig i etableringen av har økt antall ansatte. Dette gjelder blant annet tjenesteleverandører til sjømatsektoren, Vi kjenner til at det har vært 22 nyansettelser i disse selskapene. Med en verdiskaping på ca 1,8 MNOK per ansatt, har bare disse skapt verdier for 40 MNOK i 2020.

Vi når frem med markedsføringen

2020 ble et helt annet år enn det vi trodde da vi la planene våre på tampen av 2019. Vi skulle delta på en rekke arrangementer i løpet av året, men måtte tenke på nytt i løpet av våren.

Det ene arrangementet vi fikk deltatt på før Norge stengte ned var North Atlantic Seafood Forum (NASF) i mars (bildet).

Kommunikasjons- og markedsaktiviteter i 2020 har vært:

- **Digitale magasier**
 - **Powering the future** – magasin om havteknologi i samarbeid med GCE Ocean Technology
 - **How to set up a business in Norway** – digitalt magasin om hvordan etablere bedrift i Norge.
 - 442 nedlastinger av de fire magasinene vi har laget (inkludert sjømatmagasin og maritimt magasin fra 2019)
- **Webinar: Zero-emission shipping.** I samarbeid med NCE Maritime CleanTech
 - Total påmeldte: 185
 - Webinaret har vært sett 347 ganger på YouTube
 - 78 nye kontakter på mailinglisten vår, inkludert representanter fra noen store, internasjonale selskap.
- **The Ocean** Konferanse for havnæringene i Bergen. Andre gang denne gjennomføres. Digitalt i 2020.

- **Andre aktiviteter:** Nyhetsbrev, nyhetssaker, publisering og deling i sosiale medier. Vi blir sett og lagt merke til.
- **Presentasjoner.** Vi har hatt presentasjoner av regionen i mange fora, også noen på internasjonale arenaer, noen av disse aktivitetene er arrangert av Invest in Norway.
- **Havbyen Bergen.** Vi er også engasjert i Havbyen Bergen-initiativet som Byrådsleder i Bergen kommune har tatt initiativet til, og som omfatter hele regionen. Havbyen Bergen handler om hvordan vi som region sammen og på tvers av næringer, akademia og det offentlige kan løftes internasjonalt og virkelig ta posisjonen som Havbyen. Prosjektet fortsetter i 2021. Videre organisering skal avklares.

MOTTAK DELEGASJONER

I koronaåret 2020 har vi ikke hatt en eneste delegasjon. Det er lagt til rette for et godt digitalt system for å melde inn delegasjoner. Dette er gjort i samarbeid med Bergen kommune, ettersom mange av delegasjonen er opptatt av kommunale tjenester.

Visningscenter for havnasjonen Norge – Ocean Innovation Show Room

Invest in Bergen har vært engasjert i arbeidet med et nasjonalt visningscenter for havnæringene siden arbeidet startet opp i 2018. Dette har vi blant annet gjort fordi vi har et ansvar for å vise frem næringene i regionen for delegasjoner, og vi skal og synliggjøre de sterke næringene i regionen for å tiltrekke nye virksomheter hit.

Engasjementet for å jobbe med et visningscenter i Bergen, er også ønsket om å ta en sterkere og tydeligere posisjon som havby. Regjeringen har et tydelig mål om at Norge skal være havnasjonen. Ønsket om å etablere Ocean Innovation Showroom er et bidrag til å realisere regjeringens ambisjoner om økt synliggjøring av norske bærekraftige løsninger.

Nå foreligger rapporten fra Fase 1 i prosjektet, som finansielt har vært støttet av Innovasjon Norge, Vestland fylkeskommune og Bergen kommune. I tillegg stiller klyngeorganisasjoner, næringsorganisasjoner og en rekke andre aktører seg bak arbeidet.

Fase 1 anbefaler at prosjektet tas videre til Fase 2, før en eventuell endelig beslutning om igangsetting i Fase 3.

ØKONOMI

Regnskap 2020

		2020	2020
Utgifter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	4 000 000	3 751 321
10151	Adm. Invest in Bergen	2 600 000	2 848 229
10192	Markedsføring, profilering	500 000	305 966
10193	Aktivt salg	100 000	
10194	På stedet service	50 000	6 650
10195	Næringsvennlig off sektor	250 000	165 463
10229	GreenByte	300 000	422 756
10237	Mottak delegasjoner	200 000	2 257
Inntekter		Budsjett	
	Totalt	4 000 000	3 751 321
	Kommunene og fylkeskommunen	3 500 000	3 462 544
	BRB-fond (mottak delegasjoner)	200 000	100 000
	Driftsfond - GreenByte	300 000	188 777

Fond 2020

Driftsfond:

Driftsfond inngang 2020

1 581 703 kr

Brukt i 2020

188 777 kr

Driftsfond inngang 2021

1 392 926 kr

Likvideringsfond Business Region Bergen

Inngang 2020:

2 254 015 kr

Brukt i 2020

100 000 kr

Inngang likvideringsfond 2021

2 154 015 kr

Totale fondsmidler inngang 2021:

3 546 941 kr

Balanse 2020

	31.12.2020	31.12.2019
Aktiva		
Driftsfond Invest in Bergen 2018	1 392 941	1 581 703
Likvidasjonsutbytte Business Region Bergen	2 154 015	2 254 015
Sum egenkapital	3 546 941	3 835 718
Forpliktelser		
Fra BRB-utbyttet til mottak delegasjoner	200 000	200 000
Fra driftsfond Invest in Bergen til GreenByte	300 000	300 000
Sum forpliktelser	500 000	500 000
Sum egenkapital	3 046 941	3 335 718

Referat eigarmøte i Invest in Bergen og Etablerersenteret 12. mars 2021

Dato: 12.mars 2021 kl. 10:00–12:00

Stad: Teams

Til stades: Sjå vedlegg

Gjennomgang av aktivitetar Invest in Bergen 2020, og planer for 2021

Tone Hartvedt og Vidar Totland gjekk igjennom aktivitetar, nyetableringar og prosjekt Invest in Bergen ha jobba med i 2020, og kva for planar som ligg i handlingsplanen for 2021. Dette er nokre av aktivitetane. Vedlagt i mailen ligg presentasjonen frå eigarmøtet for nærare informasjon.

- Invest in Bergen skal framleis satse på marknadsføring av næringane i regionen
- Få god oversikt over store næringsareal i regionen, og marknadsføre dei
- GreenByte – fasilitere for datasenteretablering i regionen
- Følgje opp kraftnettsaka
- Samt hjelpe nye verksemdar på plass i regionen

Årsrapport Invest in Bergen 2020

Ingen kommentarar til årsrapporten eller til rekneskapen.

Mandat Invest in Bergen

Justert mandat for Invest in Bergen vart vedteke. Det nye er korleis oppnevne valkomité og foreta val til styringsgruppa til Invest in Bergen.

Val av representantar til styringsgruppe Invest in Bergen

Følgjande vart vald inn i styringsgruppa til Invest in Bergen for perioden 2021-2023:

Representantar for kommunane:

Tom Georg Indrevik, Ordførar Øygarden kommune

Hans-Erik Ringkjøb, Ordførar Voss herad

Trine Lindborg, Ordførar Bjørnafjorden kommune

Siv Høgtun, Ordførar Askøy kommune

Karstein Totland, Ordførar Masfjorden kommune

Elin Sjødin Drange, Næringsjef Bergen kommune

Frå Vestland fylkeskommune er desse representantane vald:

Sigrid Brattabø Handegard

Sigbjørn Framnes

Styringsgruppa må konstituere seg sjølv.

Årsmelding Etablerersenteret 2020, handlingsplan 2021, inkl. økonomi

June Kristiansen og Kathrin Jakobsen presenterte aktiviteten i Etablerersenteret 2020, og prioriteringar for 2021.

Presentasjonen ligg ved for nærare informasjon.

I møtet tok Bård Sandal opp utfordringa knytt til at Etablerersenteret i dag ikkje har ei styringsgruppe.

Tor André Ljosland bad om at Etablerersenteret i samråd med fylkeskommunen vurderer behovet for ein styringsgruppe og kjem attende til eigarmøtet med eit forslag om hvordan denne eventuelt bør sjå ut.

Tone Hartvedt
referent
15. mars 2021

Saksnr: 2020/37734-17
Saksbehandlar Gisle Johanson
Dato: 06.04.2021

Til: Hovudtval for næring

Frå: Fylkesdirektør for Innovasjon og næringsutvikling

Årsrapport for Innovasjon Norge Vestland for 2020.

Vedlagt finn de Årsrapport for Innovasjon Norge Vestland for 2020.

Vedlegg

- 1 2020 Årsrapport til Vestland
Fylkeskommune

ÅRSRAPPORT 2020

FRÅ INNOVASJON NORGE

TIL VESTLAND FYLKESKOMMUNE

- Året 2020 ble eit heilt anna år enn det vi hadde planlagt. Næringslivet i Norge stoppa i stor grad opp når landet stengte ned pga Covid-19, og Innovasjon Norge fekk eit nasjonalt oppdrag for å hjelpa bedriftene gjennom krisa. Det fulgte ekstra tilskots- og lånemidlar med oppdraget, og Innovasjon Norge Vestland sitt hovedfokus blei å setta desse midlane i arbeid, gjennom lån og tilskot ut til næringslivet.
- Dette medførte at IN Vestland i 2020 gav tilsagn på lån og tilskot på totalt 1,6 mrd, noko som er 55 % høgare enn i eit normalår. Vi handsama nær 1000 saker, ca 60 % meir enn normalt.
- Den høge aktiviteten retta mot gründerar heldt fram gjennom 2020, med svært mange individuelle møter, dei fleste vart gjennomført digitalt. Vestland brukte krisemidlane godt, og vår finansiering av gründerbedrifter auka kraftig, frå 43 mill året før til 122 mill i 2020. Dette var svært viktig, då tilgangen til kapital frå investorar vart vesentleg redusert i 2020.
- Vi har hatt fokus på utvikling i alle delar av Vestland, dette skal framleis prioriterast høgt.
- Den auka satsing på miljøteknologi og berekraftige løysingar held fram, spesielt innafor marin og maritim næring.
- Ei ny Arena-klynge er oppretta i Vestland, Proptech Innovation. Klynga held til i Bergen og har 82 medlemmer med tyngdepunkt innan bygg og anlegg. Dei har som mål å gjera eigedomsbransjen smartare og meir berekraftig.
- Vi vil karakterisere samarbeidet med fylkeskommunen som svært godt. Samarbeidet skaper synergieffektar både for bedrifter og næringsmiljø i Vestland

1. Samla oversikt over Innovasjon Norge sin aktivitet i Vestland

a) Innovasjon Norge og Fylkeskommunane sin målsettingar

Målsettinga i oppdragsbreva frå dei to fylkeskommunane er at Innovasjon Norge skal bidra til:

- Fleire gode gründerar
- Fleire vekstkraftige bedrifter
- Fleire innovative næringsmiljø

Dette er i samsvar med Innovasjon Norge sine egne mål.

Målgruppa for midlane frå fylkeskommunane er små og mellomstore bedrifter og entreprenørar i verkeområdet for distriktsretta investeringsstøtte.

I Vestland har fylkeskommunen i tillegg lagt følgjande føringar i oppdragsbrevet:

- Fokus på fornybarsatsing, grøn konkurransekraft og klimainnovasjon.
- Støtte opp om havnæringane og bidra til å skape verdas sterkast integrerte klynge for marin og maritim utdanning, forskning og innovasjon.
- Fokus på omstilling og nyskaping.
- Vekst gjennom entreprenørskap, nyskaping og internasjonalisering.
- Bidra til vekst og innovasjon i alle deler av fylket.
- Den årlege satsinga på entreprenørskap og lokalsamfunnsutvikling på kr 900 000 inngår som ein del av tilskotet frå Vestland fylkeskommune. Fylkeskommunen ynskjer at denne satsinga skal halde fram og at Innovasjon Norge skal vera det sentrale og operative organet for ei fortsatt styrking av entreprenørskapsarbeidet i fylket.

Frå 2020 har fylkeskommunen også overteke oppdragsgjevaransvaret for Innovasjon Norge sine ordningar til Bedriftsnettverk og Mentortjeneste for gründerar.

Innovasjon Norge Vestland har arbeida godt saman med fylkeskommunane for å bidra til auka verdiskaping i heile fylket. Midlane vert brukt til innovative prosjekt, internasjonalisering, nettverksbygging og kompetanseheving. Vi kan syne til gode resultat som fører til fleire arbeidsplassar og betre økonomiske resultat for bedriftene.

b) Midlar frå Innovasjon Norge til næringslivet i Vestland dei siste tre åra

Tabellen nedanfor syner samla lån og tilskot frå Innovasjon Norge til næringslivet i Vestland i perioden 2018-2020. Midlane frå fylkeskommunane inngår i denne oversikten (i mnok)

Verkemiddel	2018	2019	2020
Tilskot	434,2	440,4	843,0
Lån/garanti	661,9	543,4	765,1
SUM	1 096,1	983,8	1 608,1

Både søknadsinngangen og samla løyving har vore mykje høgare i 2020 samanlikna med alle tidlegare år. Dette skuldast det ekstra oppdraget som Innovasjon Norge fekk i samband med Koronaepidemien, og den store ekstraordinære tildelingsramma som fulgte med oppdraget. Auken er på heile 55 % målt mot dei to førre åra.

2. Oppfølging av oppdraget frå Vestland fylkeskommune

a) Rammer og forbruk av finansielle verkemidlar, 2020:

Disponible rammer for regionale utviklingsmidlar 2020. Kap 551.60, 61 og 62 (sum i mnok):

	2018	2019	2020
Tildelt ramme	51,0	51,0	75,9
Overføring og annullering	18,8	12,7	11,8
	69,8	63,7	87,7

Ramme: Kap 551.60, 61 og 62 (sum i mnok)

Vi har brukt opp ramma for 2020 og i tillegg til nesten alle av dei overførte/annullerte midlane. Ramma vist i tabellen inneheld også ekstra tilskot, 10,7 MNOK, til omstilling/utvikling av reiselivsnæringa. Gjennomføringskostnadane, 10 MNOK, er ikkje med i tabellen.

I tillegg har Vestland fylkeskommune tilført IN Vestland ein tiltakspakke på 4,4 MNOK for å dempe Koronaepidemien. Den vart ikkje brukt opp i 2020 og blir overført til 2021 der den vert brukt i første tertial.

Sum løyving av regionale fylkesvise utviklingsmidlar, fordelt på ordning. Kap 551.60, 61 og 62 (i mnok):

Verkemiddel	2018	2019	2020
Risikolån	34,4	51,6	15,3
Distriktsutviklingstilskot	48,9	44,2	78,0
Garanti for lån	0,8	0,3	0,6
Etablerartilskot	7,6	3,1	4,5
Bedriftsnettverk	0	0	0,8
Mentortilskot			1,3
Kompensasjon for auka arbeidsg.avgift (post 61)	0,1	1,7	0,7
SUM	91,7	100,9	101,2

Tilskotløyvingane har auka monaleg som følgje av ekstraordinære Koronalyyvingar, mens bruken av risikolån er lågare.

Løyving til kvinner, Vestland, regionale utviklingsmidlar (i mnok) :

År	Lån og garanti	Tilskot	Sum
2017	0	12,8	12,8
2018	2,5	16,2	18,7
2019	5,0	20,9	25,8
2020	3,5	33,7	37,2

44% av tilskota er kvinneretta, det er prosentvis likt med 2019, men betre enn tidlegare år. Det viser av tabellen at vi over tid ser ein auke i bruk av regionale midlar inn mot kvinneretta bedrifter.

b) Fordelt på satsingar – Vestland (i MNOK)

Fylkeskommunalt oppdrag, midlar pr satsingsområde, 2020 (i mnok) :

Satsing	Lån og garanti	Tilskot	Sum
Energi og miljø	0	2,7	2,7
Helse	0	12,0	12,0
Landbruk	3,1	10,7	13,8
Marin	6	3,0	9,0
Maritim	0	3,5	3,5
Olje/gass	0	0,2	0,2
Reiseliv	0,4	10,9	11,3
Kreative næringer	4,4	4,6	9,0
Anna	2,0		37,8
			39,8
Sum Vestland	15,9	85,3	101,2

c) Fordelt på regionar – Vestland

Fylkeskommunalt oppdrag, midlar pr region 2020 (i mnok) :

Region	Lån	Tilskot	Sum
Vestland			0
Nordfjord	9,8	19,2	29,0
Sunnfjord	1,0	8,8	9,8
Sogn	2,8	17,0	19,8
Sunnhordland	1,0	3,9	4,9
Bergen	0	2,3	2,3
Hardanger	1,3	21,5	22,8
Voss	0	0,9	0,9
Osterfjorden	0	2,4	2,4
Nordhordland	0	3,0	3,0
Bjørnefjorden	0	0,2	0,2
Vest	0	0,2	0,2
Sum Vestland	15,9	85,2	101,2

Det er gamle Sogn og Fjordane og Hardanger som har fått mesteparten av midlane. Desse regionane har fått til saman 80 % av den samla fylkeskommunale potten. Dette er om lag som dei føregåande åra. Dei andre regionane har få distriktskommunar, og får dermed mindre midlar.

Særlege fylkeskommunale oppdrag og satsingar

Fleire gode gründerar

Innovasjon Norge har på oppdrag frå Vestland Fylkeskommune hatt ei særleg koordinerande rolle innan entreprenørskapssatsinga i Hordaland. Vi meiner at denne satsinga bidreg til å auka samarbeidet, samhandlinga og utviklinga av økosystemet for gründerne. Samstundes ser vi at 2020 vart eit uvanleg og krevjande år både for gründerar, gründermiljø, næringshagar, offentlege næringsutviklarar, bankar og investormiljø. Frå og med 2. kvartal vart mykje av dialogen avgrensa til digitale webinar, og finansiering av oppstartbedrifter fekk mykje av merksemda. Etter kvart som dei nye Corona-tiltaka vart iverksett, fekk økosystemet raskt informasjon om dei ulike vilkåra, og slik sett gav dei digitale kanalane rask og god effekt. Vi opplevde at tilgangen til investorkapital vart sterkt redusert, og vår rolle blei å kompensere for dette gjennom auka offentlig finansiering. Dette førte med seg nær ein tredobling av samla tilskot og lån til gründersekskap i Vestland - frå 43 mill. kroner i 2019 til 122 mill. kroner i 2020. Vi ser at dette blei særst viktig for å halde oppe utviklinga blant gründerbedriftene i Vestland.

Vi arrangerte «Fra ide til marked»-seminar kvar månad med til saman over 200 deltakarar. Dette er eit kompetansetilbod til gründerar i tidleg fase. Fleire av desse seminara vert normalt sett arrangert rundt i fylket, i nært samarbeid med lokale aktørar, men dette var ikkje mogeleg etter 1. kvartal i 2020. Det nye digitale konseptet gjorde det enkelt å delta frå heile fylket utan noko reisetid. Dette førte til at talet på deltakarar var høgt kvar gong, med 20-30 påmeldte. Det toppa seg i desember med 55 påmeldingar.

I 2020 fekk 58 gründerar tilbod om ein handplukka, strategisk mentor som gir bedrifta 30 timar rådgjeving, betalt av Innovasjon Norge. Dette var ei dobling samanlikna med året før. I tillegg vart det utvikla eit nytt tilbod nasjonalt med 10 timar gratis krisementor. I Vestland fekk 90 sekskap dette tilbodet. Vi erfarer at mentorordningane i 2020 var ekstra viktig for at bedriftene skulle gjera nødvendige endringar og tiltak gjennom eit vanskeleg år.

Vi finansierte også 8 stk «Connect Springbrett» til kundar i distriktsområdet - i samarbeid med Connect Vest-Norge som leverer denne tenesta. Denne tenesta bidreg til å gjera gründerane betre rusta til å hente inn investorkapital i tidleg fase, og er viktig for at dei nye bedriftene skal kunna veksa og skalera.

Innovasjonsveka OPP måtte gjennomførast heil-digitalt i 2020. Dette var utfordrande ettersom mange av arrangementa til vanleg har høg deltaking. Samstundes opna dette for nye moglegheiter og kompetansedelning utan geografiske skiljer. Mellom anna kunne nokre seminar produserast i forkant, og live-sendingar som vart lagra digitalt kunne sjåast i ettertid. Eit døme på dette er opptaka frå ulike inkubatorar og næringshagar rundt i fylket som vart mellom dei mest populære innslaga på heimesida til Innovasjonsveka OPP.

Eit nytt tilbod vi lanserte i 2020 var «Fundraising for Startups». Dette er eit kompetansetilbod til gründerar som treng investorkapital for å vekse og utvikle verksemda. Tilbodet vart gitt til 16 oppstart-verksemdar og vart gjennomført i nært samarbeid med Startup Norway og Vis. Kurset gjekk over 3 samlingar i februar og mars med 2 dagar pr samling, og tilbakemeldingane frå deltakarane var gode.

Fleire vekstkraftige bedrifter

I 2020 har arbeidet med vekst i etablerte bedrifter vore prega av krisa og dei store pakkane Innovasjon Norge har forvalta. Vi har opplevd eit stort fokus på omstilling kor berekraft og digitalisering har vore tydelege overskrifter.

Alt som har med internasjonalisering og eksport å gjere har hatt mindre fokus hos kundane våre opplever vi, då både den internasjonale marknaden har vore i heilt eller delvis krise. I tillegg har det vore vanskeleg å krysse landegrensar, noko som gjer det å skulle etablere seg i utlandet for første gong, har vore vanskeleg. Dei internasjonale kursa våre har flytta seg til det digitale rom.

Gjennom vår EU-rådgjevingsteneste har vi jobba strategisk med å posisjonere aktørane i fylket mot EU-finansiering. Grøne, maritime prosjekt fortset å prege EU-finansierte innovasjonsprosjekt frå regionen. Fleire aktørar er med, bl.a prosjektet som fekk rekordtildelinga på 220 MNOK til pilot på 10 MW flytande vind. NCE Maritime Cleantech fortset å vinne prosjekt, og vart tildelt 80 MNOK til hydrogendrevet godsskip. Også fleire SMBer gjer det bra, og i år nådde Evoy opp i det prestisjefylte European Innovation Council sin Accelerator og fikk tildelt 44 MNOK i tilskot og eigenkapital. Det er også ein positiv utvikling i form av at nye aktørar finn kvarandre i EU prosjekt. Det vart blant annet tildelt 10 MNOK til Bergen kommune, UiB og Decca Technology som er ein liten SMB bedrift.

I Vestland har vi hatt to omstillingsprosjekt i 2020 :

«**SNU 3.0 Bærekraftig vekst og omstilling**», der IN i 2019 fekk løyvd kr 2 370 000 frå fylkeskommunen til berekraftig omstilling og vekst i bedrifter, primært innan havnæringane. Innovasjon Norge har gjennom heile prosjektet samarbeida med andre aktørar som Connect, VIS, klyngene og næringshagane. Prosjektet blir avslutta i Q2 2021. Koronakrisen førte naturleg nok til store utfordringar for prosjektet, og arbeidsgruppa i IN måtte sjølv «snu» i sin måte å jobbe på. Frå opprinneleg å gjennomføra fysiske workshops, måtte vi snu oss rundt og bygga digitale kurs. Til gjengjeld vert desse langt meir tilgjengelege for fleire næringslivsaktørar. Kursa er samla på ein digital plattform, dei er gratis og behandlar forskjellige tema som er viktige i krisetider, som omstilling/transformasjonsfasen og vekstfasen med tanke på det grønne skiftet.

Vi har allereie over 2.000 registrerte brukarar over heile Norge, herav 340 fra Vestland, dette viser tydeleg at gjennom den digitale satsinga vart IN Vestland og SNU «first movers», og satsinga har enda med at Innovasjon Norge har fått eit digitalt kurs som er tilgjengeleg og interessant for heile landet.

IN Vestland har gjennom 2020 gjennomført fleire 1:1 sesjonar i forbindelse med selskap som har eit omstillingsbehov, og vi ser at den digitale plattformen vert brukt av selskap innafor mange ulike bransjar og sektorar. Vi ser også at den digitale plattformen tilfører IN kontakt med nye bedrifter som vi kan fylgje opp innafor finansiering og anna rådgiving. Det er så langt lagt ut 15 kurs, og vi ser at fleire aktørar i vårt økosystem bruker dette aktivt og implementerer det i sine eigne tilbod. Prosjektet skal ferdigstillast våren 2021.

«**SNU digitalt**» er no avslutta, vi har prøvd ut «digitaliseringsmentor» med 10 timar på 4 bedrifter og sett at dette er for få timar til å gje nok utbyte. Vi vil difor vidareføre arbeidet med mentor for digitalisering i SNU 3.0.

Fleire innovative næringsmiljø

Utlysinga hausten 2020 gjaldt opptak til Arena og Arena Pro. Programma varer i hhv 3 og 5 år, og det kan ikkje gis driftsstøtte frå programmet etter til saman 8 år. Eit nytt program for modne klynger er

etablert i 2020. Føremålet med dette er å kapitalisere på dei beste klyngene etter at dei har gått ut av klyngeprogrammet, ved å tilby kompetanse og finansiering til definerte prosjekt der klynga er ein naturleg prosjekteigar. Vi ventar framleis på tilbakemelding frå ESA om notifikasjon for denne ordninga. Til saman seks klynger har kvalifisert seg som moden klynge og kunne søkje om tilskot til forstudier i ei utlysning hausten 2020.

Lærings- og utviklingsplattformen som vart lansert i 2019, er eit kompetansetilbod til både nye og modne klynger, og kjem i tillegg til nye nettverksinitiativ i ein tidleg fase (modul 1). Kompetansetilbodet er teke svært godt imot hjå nettverk og klynger, og vi har hatt ei rekke leveransar i 2020. Frå og med mars 2020 har det stort sett skjedd digitalt pga COVID-19.

Vestland markerer seg når det gjeld antal næringsklynger, og vi opplever at dei mange klyngene her stimulerer til stadig nye initiativ. I 2020 har vi hatt åtte aktive klynger i Vestland: GCE Ocean Technology, NCE Seafood Innovation, NCE Media, NCE Maritime CleanTech, NCE Finance Innovation, Ocean Hyway Cluster, NOSCA Clean Oceans og Proptech Innovation. Sistnemnte vart teke opp i klyngeprogrammet i november 2020. Ytterlegare to nettverk søkte om opptak til klyngeprogrammet; Norwegian Circular Materials Technology (NCMT) og Regional Mat- og Aktivitetslab Sogn, men desse nådde ikkje opp i den nasjonale konkurransen om Arena-status.

Vi opplever samarbeidet med Fylkeskommunen som godt, og ser frem til vidare tett koordinering knytt til nye klyngeinitiativ.

Energi og maritim

Vestland sin maritime sektor er i fremste rekkje når det gjeld utvikling og bruk av ny nullutsleppsteknologi. Vi kan spesielt nemne utvikling og bruk av brenselceller, både med hydrogen og ammoniakk som energibærarar i kombinasjon med batteri, men også der verdikjeder på hydrogen er under utvikling på nasjonalt nivå, med sentrale aktørar frå Vestland i front.

Innovasjon Norge Vestland har i 2020 vidareført satsinga på utsleppsfrie framdriftssystem for skip og båtar. Konkret vil vi nemne Corvus AS sitt samarbeid med Toyota (PEM brenselceller utvikla for bilen Mirai) for å ta i bruk brenselceller, i kombinasjon med batteri, for å auke rekkevidda på nullutsleppsfartøy. Vi har også bidratt med finansiering til Grieg-gruppa saman med Wartsila Norway AS som vil utvikle ein forbrenningsmotor som kan gå på rein ammoniakk, dette vil være en nullutsleppsteknologi dersom ammoniakken vert laga med fornybar energi.

Klynga NCE Maritime Clean Tech, har saman med eit konsortium på 13 nasjonale og internasjonale bedrifter fått tilskot frå EU (2019) og Innovasjon Norge (2020) til å oppskalere og ta i bruk brenselcellene som skal utviklast i Clean Ammonia Power-prosjektet. I Pilot-E innvilga IN tilskudd til Wartsila Norway AS som vil utvikle ein forbrenningsmotor som kan gå på rein ammoniakk. Dette er eit samarbeidsprosjekt med Grieg-gruppa som vil ta i bruk denne teknologien i et distribusjonsfartøy for ammoniakk.

I nærskipfartsflåten er det aukande fokus på grønne løysingar. Dette skuldast m.a. nye strenge IMO-krav, der transportsektoren skal redusere sine utslepp med 40 % iht. nivået i dag. Lastebåteigarane har og eit auka fokus på å få ned CO₂-avtrykket på sine varer i heile verdikjeda. Fleire reiarar har difor kontrahert nye og meir miljøvenlege skip. Skipa skal ha meir energieffektive skrog og det skal installerast både batteriløysingar, landstrøm og elektrisk gravemaskin.

Marin

Marin sektor er stor i Vestland, og Innovasjon Norge har mange kundar og ein stor låneportefølgje innafor denne næringa. Arbeidet har vore retta mot meir berekraftig fiskeri og havbruk, og teknologi som løyser miljø- og fiskehelseutfordringar i havbruksnæringane. Vi har dei siste åra støtta prosjekt for utvikling av verdikjeda for fiskeslam, samt utvikling av produsentnettverk, hausteteknologi og prosessteknologi av tare. Det er også gitt støtte til utvikling av teknologi for å motvirke påslag av lakselus, basert på lyd der 5 oppdrettere i Hardangerfjorden deltek i testinga.

Innan tradisjonelt fiske har vi støtta prosjekt som omhandlar fangstteknologi innan linefiske og trål, noko som kan betre effektiviteten og auke ressursutnyttinga i fiskeria. Vi bidreg også med finansiering av bedriftsnettverk for utnytting av mesopelagiske fiskeressursar, ein ressurs som kan verta svært viktig i framtidens fiskeri. Innovasjon Norge har eit viktig spesialoppdrag i å lånefinansiera fiskeflåten, både for små kystfartøy og havfiskefartøy, og IN Vestland står for 30 % av den nasjonale fiskeflåtefinansieringa i Innovasjon Norge.

Reiseliv

Arbeidet med Bærekraftig Reisemål har fortsatt på dei 4 reisemåla (Voss, Sognefjord, Sunnhordland og Bergen), men covid 19 har forseinka prosjekta gjennom 2020. Men reisemåla melder at dei satser på å fylgje hovedlinjene i prosjekta gjennom 2021. Alle reiselivskursa som Innovasjon Norge tilbyr er i 2020 gjort om til digitale kurs, og bedriftene melder attende at dette fungerer bra. Opplegget «Global Growth Scandinavian Tourism» har gjennomført sine fyrste samlingar, og vi har desse bedriftene frå Vestland med; Visit Bergen, Myrkdalen Fjellandsby, Borgund Stavkyrkje og 29-2 Aurland.

Arbeidet med krisepakke for reiselivet har naturleg nok teke mykje tid og ressursar hausten 2020, og i første runde tildelte IN Vestland 45 mill kr i omstillingsmidler til reiselivet i vårt fylke. Vi reknar med å tildele tilsvarende beløp i andre søknadsrunde feb/mars 2021.

Innovasjon Norge har ikkje kunne tilby fysiske samlingar for reiselivet i 2020, men næringa har delteke aktivt på digitale seminar, workshops og marknadsoppdateringar frå utekontor og reiselivsavdelinga ved hovudkontoret.

Ved utgangen av 2020 har vi 4 aktive bedriftsnettverk i Vestland, i tillegg vart bedriftsnettverket «Bike The Fjords» avslutta i 2019/2020, og etter koronakrisa har bedriftene i dette nettverket no endra fokus slik at det er meir retta inn mot den norske marknaden. Fleire av bedriftene i dei ulike nettverka har også fått midlar gjennom omstillingspakkene for reiseliv slik at dei kan endre sine produkt og tilpasse seg nye marknader.

Landbruk

I 2020 har vi hatt eit særskilt fokus på omlegging frå båsdrift til lausdrift i mjølkeproduksjonen og på auke av grøntproduksjon. Distriktsmidlane frå fylkeskommunen har vorte nytta til verdiskapande tiltak knytt til dette, mellom anna til investeringar i siderproduksjonen, til fellestiltak for fruktbøndene og til mjølkeforedling. I tillegg har vi hatt fleire prosjekt som vil nytte synergiane mellom landbruk og reiseliv.

Koronasituasjonen har ført til større forbruk av norsk mat og ein større marknad for dei fleste landbruksproduksjonane. På den andre sida har mange småskala reiselivsbedrifter og matprodusentar har opplevd stort behov for omstilling innan sal og marknad. Samla sett har det likevel vore optimisme i landbruksnæringa i Vestland i 2020, og fleire bønder enn tidlegare vil investere og satse på vidareutvikling.

Vi har hatt tett og eit godt samarbeid med det utvida landbrukspartnerskapet i Vestland, og i tillegg særleg med kommunane, Storfeprosjektet i Vestland, Tine, Nortura, Norsk landbruksrådgiving og fruktlagera.

For ytterlegare informasjon syner vi til landbruksdelen i årsmeldinga nedanfor.

Media og kulturbasert næringsliv

Media City Bergen har gjennom klyngeprosjektet NCE Media hatt stor aktivitet i 2020, trass korona, og markerer seg og bransjen, både nasjonalt og internasjonalt. Det er ca. 100 medlemmer i klynga. Koronasituasjonen har vore krevjande også for denne klynga, men samtidig prega av stor innovasjonsaktivitet. Mange av bedriftene har merka auka etterspurnad etter digitale kommunikasjonsløysingar som resultat av reiserestriksjonar, og IN har gjennom sine verkemidlar støtta mange av desse bedriftene. Klyngeaktivitetane har i 2020 i stor grad vore digitale og det er gjennomført workshops, seminar og utdanningsprogram i stor skala. Nye satsingar som er starta opp i 2020 kan nemnast The Nordic 5G Consortium, MediaMotorEurope (EU finansierte mentor program), Media City Bergen Journalism lab og Norwegian Cognitive Center. UiB fekk i 2020 innvilga NFR søknad om SFI (Senter for forskningsdrevet innovasjon). Senteret MediaFutures er eit forskingssenter for medieteknologi og innovasjon og vil ytterlegare styrkje samarbeidet mellom forskning og bedriftene. 2020 var klynga sitt 10. og siste år i det ordinære klyngeprogrammet til IN, noko som inneber at dei ikkje får finansiering til ordinær klyngeprogram vidare. Det er under arbeid eit program for modne klynger og her er medieklynga kvalifisert.

IN har på oppdrag av kulturdepartementet eit eige program for kulturell og kreativ næring. Her vart det hausten 2019 starta opp eit internasjonaliseringsprogram for musikk – «musikk ut i verden». Det var stor interesse for programmet og ein av åtte deltakarar kjem frå Bergen. I 2020 har dette programmet kun vore digitalt og mange av dei planlagde aktivitetane i deltakarbedriftene er utsette.

Det er gjennomført et forprosjekt for bedriftsnettverk innan mote/design i fylket, der 6 bedrifter deltek. Dei jobbar no med å konkretisere hovudprosjektet. Innan denne bransjen er det gitt fleire tilskot til bedrifter som under korona må tenkje nytt og har starta innovasjonsprosjekt med digitale løysingar for virtuelle visningsrom, digitale stands og liknande. Spelbransjen har vore aktive og samla seg for å få etablert ei klynge.

3. Oppfølging av Landbruksoppdraget

a. Kort om IBU-midlane og fylkesvise føringar

I oppdragsbrev frå Landbruks- og matdepartementet datert 31.01.2020 fekk Innovasjon Norge Vestland tildelt 72,03 MNOK til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlar). I tillegg kjem overførte og annullerte midlar frå tidlegare år.

I brev av 30.01.20 prioriterte fylkeskommunen i Vestland fordeling av midlane til ulike produksjonar, sjå tabell b) nedanfor. Fylkeskommunen la til grunn at dei nasjonale føringane skal følgjast, men tilrådde mellom anna at saker som gjeld overgang frå båsdrift til lausdrift bør prioriterast.

b. Resultatmål, IBU-midlar

Produksjon	Budsjett (mnok)	Løyving (mnok)
Mjølkeproduksjon	43,2	42,0
Andre husdyr	10,8	14,7
Sau	10,8	9,7
Grøntnæringar	0,0	3,2

Andre næringer	7,2	8,6
Grøntnæringer *	11,1	17,8
Sum	83,1	96,0

*Denne summen gjeld nasjonalt øyremerka midlar

Totalt vart det brukt ca. 20% meir IBU-midlar enn budsjettert, i hovudsak overførte og annullerte midlar frå året før. I samsvar med ønskje frå fylkeskommunen vart det brukt noko meir midlar til ammekyr, men elles vart dei regionale midlane brukt omlag som budsjettert.

Når det gjeld dei nasjonale midlane til grønntnæringer vart det brukt 60 % meir enn planlagt.

Samla sett var søknadsinngangen svært god, og alle IBU-midlane vart i hovudsak oppbrukt i mai.

Overgangen til ei sentral ramme for grønntproduksjonar førte til at Vestland fekk tilsaman 9 mill. kr meir i IBU-midlar enn året før. Det vart brukt 9 mill. kr meir til grønntproduksjonar og 9 mill. kr meir til sau, medan det vart brukt 7 mill. kr mindre til mjølkeproduksjon og 3 mill. kr mindre til andre husdyr.

c. Saker og løyvingar pr produksjon, IBU-midlar

Regionale IBU-midlar	Tal saker	1000 kr
Mjølkeku		
Omlegging til lausdrift	16	34 275
Mindre prosjekt	8	5 075
Generasjonsskifte	6	2 653
Sum mjølkeku	30	42 003
Sau	18	9 649
Andre husdyr		
Ammeku	10	9 990
Generasjonsskifte, ammekyr	5	1 771
Svin	2	1 810
Egg	1	800
Gjødsellager	4	323
Sum andre husdyr	22	14 694
Frukt og bær	13	3 225
Nye næringer	33	8 633
Sum regionale IBU-midlar	116	78 204

Nasjonale midlar til grønntproduksjonar	Tal saker	1000 kr
Planting av frukt og bær	43	12 270
Småskalaproduksjon	8	870
Lager og andre tiltak	6	4 770
Sum nasjonale IBU-midlar	57	17 820

82% av midlane til mjølkeproduksjon gjekk til omlegging frå båsdrift til lausdrift. I snitt vart det planlagt ei auke frå 16 til 26 årskyr på desse bruka. Halvparten av dei nye driftsbygningane vart bygd med stort innslag av trematerialar, og fekk dermed ekstra tilskot. Dei andre sakene til mjølkeproduksjon vart løyvd i samband med generasjonsskifte, til innsett av mjølkerobot eller til ekstra bås plassar, siloar,mm.

Det vart løyvd tilskot til 15 ammekyrsaker. 8 av desse gjaldt nyetablering av denne produksjonen. I snitt vart prosjekta planlagt med 24 ammekyr etter utbygging og ein byggekostnad på 2,5 mill. kroner. Saueprosjekta vil gjennomsnittleg medføre ein auke frå 76 til 126 vinterfora sau. Dei fleste sakene som gjaldt nasjonale grøntmidlar gjekk til planting av epletre, men det vart også løyvd ein del midlar til planting av anna frukt og til lager og kjølerom. Ei sak gjaldt planting av bær.

d. Tilskot og tal saker, fordelt på støtteordningar, IBU-midlar

Vestland (1000kr)	2018		2019		2020	
	Tal	Sum	Tal	Sum	Tal	Sum
Inv. tilskot, tradisjonelt landbruk	155	101 266	109	79 932	83	69 581
Etablerarstipend	13	1 880	21	2 207	12	2 370
Bedriftsutvikling	8	1 041	10	1 413	7	1 191
Investeringsstilskot til nye næringar	8	4 510	9	3 700	14	5 072
Sum regionale IBU-midlar	184	108 697	149	87 252	116	78 204
Nasjonale IBU-midlar					57	17 820

Totalt var det løyvd tilskot på til 96 mill kr, fordelt på 173 saker. 19 saker fekk etablerartilskot eller bedriftsutviklingstilskot til tilleggsnæringar. Det var ingen store endringar i bruken av midlar til nye næringar, men ein liten auke i bruken av investeringsstøtte.

e. Tilskot pr. kommune, regionale og nasjonale IBU-midlar

Kommune	Regionale IBU-midlar (1000 kr)		Nasjonale IBU-midlar (1000 kr)	Totalt
	Tradisjonelt landbruk	Nye næringar		
4601 Bergen	1 700	121	550	2 371
4602 Kinn	750			750
4611 Etne	5 160			5 160
4612 Sveio	1 000			1 000
4613 Bømlo	500			500
4614 Stord	850			850
4615 Fitjar	500			500
4617 Kvinnherad	2 120	170		2 290
4618 Ullensvang	3 700	1 975	6 478	12 153
4620 Ulvik			395	395
4621 Voss	1 781	280	335	2 396
4622 Kvam	2 950	200	50	3 200
4623 Samnanger	90			90
4624 Bjørnafjorden	585		220	805
4627 Askøy		650		650
4628 Vaksdal		140		140
4630 Osterøy	2 800			2 800
4631 Alver	8 550	180		8 730
4635 Gulen	2 400		30	2 430
4639 Vik	3 725		1 645	5 370
4640 Sogndal	4 249	700	1 155	6 104
4641 Aurland		850	860	1 710
4642 Lærdal	4 612		2 640	7 252
4644 Luster	751	200	144	1 095
4645 Askvoll	1 625			1 625
4646 Fjaler	1 846			1 846
4647 Sunnfjord	6 663	150		6 813

4648 Bremanger	2 400	700		3 100
4649 Stad	250			250
4650 Gloppen	2 204	440	2 185	4 829
4651 Stryn	7 387		1 160	8 547

Fordelt på dei to gamla fylka vart det i snitt løyvd 56 % av dei regionale midlane til Sogn og Fjordane og 44% til Hordaland. Fordelt på produksjonar fekk Sogn og Fjordane meir enn gjennomsnittet til ammekyr og sau medan Hordaland fekk litt meir til høns, svin og tilleggsnæringar. Av dei nasjonale midlane fekk Sogn og Fjordane 55% og Hordaland 45%.

IBU-midlane har i stor grad gått til kommunar som frå før har eit aktivt landbruk. 27 av dei 58 kommunane i Vestland har ikkje fått IBU-midlar, det er 8 fleire enn året før. Ullensvang, Alver, Stryn og Lærdal var dei kommunane som fekk mest støtte i 2020

f. Kvinneretta saker

34% av sakene vart karakterisert som kvinneretta, dvs. at kvinner er medeigar, har meir enn 30% av styremedlemene eller leiinga i verksemda, eller at prosjektet er særleg retta mot å styrkja sysselsettinga for kvinner. Prosenten er litt lågare enn året før.

g. Utviklingsprogramma og lån

I tillegg til IBU-midlane vart det gjeve tilskot og lån til landbruket frå andre verkemiddel i Innovasjon Norge:

(1000 kr)	Hordaland
Utviklingsprogrammet for landbruksbasert vekst	10 243
Verdiskapingsprogram for fornybar energi	748
Pelsdyrhald	1 000
Lågriskolån til landbruket	56 000

Det vart òg nytta midlar til landbruket i Vestland frå andre ordningar i Innovasjon Norge, mellom anna frå distriktsverkemidlane, miljøteknologiordninga, innovasjonskontrakter, bioøkonomiordninga, ekstraordinære investeringstilskot og risikolån. Samla sett utgjer dette omlag 40 mill. kroner.

Døme på saker som har fått støtte frå Innovasjon Norge

Gardsbrenneriet AS i Gloppen

Jann Vestby og Synnøve Vik Bergstad er begge utdanna kjemikarar frå NTNU og har tidlegare arbeid innanfor næringsmiddel og oljeindustrien. I 2009 flytta dei til Gloppen og overtok fruktgard. Dei starta forsiktig opp med drikkevareproduksjon i 2012 og etablerte Gardsbrenneriet i 2015.

Gardsbrenneriet har spesialisert seg på å nytta frukt og bær som tidlegare ikkje gav meirverdi for bonden grunna kvalitetsavvik. Dei har bygd opp ein produksjon av ulike typar likør, sider og alkoholfri most, både med og utan kolsyre. Kundane er i all hovudsak butikkane til Vinmonopolet. Dei sel også til lokale butikkar, hotell og restaurantar.

Enkelte av produkta blir produsert med uttrekk (geist) og ikkje destillasjon. Dette var dei ein av dei første i landet til å gjera. I tillegg har dei utvikla eit heilt nytt produkt, der dei som dei første i Norge, utviklar brennevin basert på eit overskotsprodukt frå meieria; nemleg myse.

Dei har fått IBU-tilskot frå Innovasjon Norge til både utvikling og investeringar, samt støtte frå Utviklingsprogrammet for landbruksbasert vekst

Sidersafari i Hardanger

Siderklynga i Hardanger saman med The Fjords AS og De historiske hotell og spisesteder har tatt initiativ til og realisert prosjektet Sidersafari i Hardanger i 2020. Her nyttar dei hybridbåten «Vision of The Fjords» som tidlegare har gått i Sogn, til rundturarar hjå siderprodusentar i Sjørfjorden.

Alle dei 21 siderprodusentane i Sjørfjorden er med på prosjektet i ei eller anna form, med leveranse av sider, sidersmaking på båten mm. Fire produsentar er med på faste visningsturar: Aga sideri v. Joar Aga, Edel sideri v. Gjermund Åkre, Ekspedisjonen Lofthus og Harald Alvarvoll i Lofthus.

Ved dette prosjektet fekk reiselivet tilgang til eit heilt nytt produkt, noko som har vore ein suksess med synergieffektar for både reiselivet i fjorden og for kundegrupper som etterspør autentiske mat – og drikkeopplevingar. Dette var spesielt viktig i 2020, der reiselivet elles hadde store utfordringar. Innovasjon Norge var med å støtta prosjektet i form av eit bedriftsnettverk.

4. Oppfølging av andre oppdrag

Bruk av finansielle verkemidler, landsdekkende (I MNOK)Budsjettpost	Verkemiddel	2018	2019	2020
NFD 2421.90 Lavrisikolån	Marknadslån	473,8	376,0	401,0
NFD 2421.50 Innovasjon prosjekter	Etablerartilskot	15,8	10,5	47,3
NFD 2421.50 Innovasjon prosjekter	Tilskot	19,9	3,5	248,2
NFD 2421.50 Innovasjon prosjekter	Innovasjonslån	153,0	115,9	173,0
NFD 2421.50 Innovasjon prosjekter	Garanti	1,5	0,0	87,3
NFD 2421.54 Låneordning for nærskipfart og fiskefartøy	Innovasjonslån	0,0	0,0	76,0
NFD 2421.71 Innovative næringsmiljøer	Tilskot	17,6	16,3	18,1
NFD 2421.72 Innovasjonskontrakter	IFU	25,3	28,5	62,3
NFD 2421.72 Innovasjonskontrakter	OFU	22,2	15,3	8,6
NFD 2421.72 Innovasjonskontrakter	Innovasjonspartnerskap	16,0	0,0	0,0
NFD 2421.73 Tilskuddsordning for pakkereisearrangører	Tilskot	0,0	0,0	15,4
NFD 2421.74 Reiseliv, profilering og kompetanse	Tilskot	4,0	2,8	0,4
NFD 2421.76 Miljøteknologi	Tilskot	100,3	193,6	213,7
NFD 2421.77 Tilskudd til pre-så Kornfond	Lån	8,0	0,0	0,0
NFD 2421.78 Adm. støtte for distriktsrettede såkornfond	Tilskot	1,1	1,1	1,1
NFD 2421.79 Tilskudd til kondemneringsordning for skip	Tilskot	0,0	0,0	6,0
NFD 2421.91 Låneordning for pakkereisearrangører	Risikolån	0,0	0,0	11,9
KMD 550.70 Bedriftsrettede programmer i distriktene	Tilskot	0,5	0,6	0,0
KMD 551.60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	Tilskot	5,0	1,2	0,0
KMD 552.72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	Tilskot	0,2	0,0	0,0
KMD 553.65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	Tilskot	0,2	0,0	0,0
KMD 553.74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	Tilskot	21,8	17,9	25,2
LMD 1150.50 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket	Tilskot	5,6	1,8	0,7
LMD 1150.50 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftbasert vekst og verdiskaping	Tilskot	6,3	5,8	10,2
LMD 1150.50 IBU-midler	Tilskot	0,0	0,0	17,8
LMD 1142.78 Tilskudd for omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	Tilskot	0,0	0,0	1,0
KD 285.53 EU-stimuleringsmidler	Tilskot	1,2	4,2	0,7
KLD 1422.70 Miljøvennlig skipsfart	Tilskot	0,4	0,0	1,3
KUD 325.71 Kulturell og kreativ næring	Tilskot	0,3	1,1	0,0
NFD 900.79 Kompensasjonsordning for utgifter til lovpålagt vedlikehold i sesongbedrifter	Tilskot	0,0	0,0	0,8
UD 161.70 Utdanning	Tilskot	0,0	0,0	0,4
UD 169.70 Visjon 2030	Tilskot	0,5	0,0	0,0
Diverse tilskudd	Tilskot	0,4	0,5	0,4
Sum		900,7	796,5	1 428,8

Koronakrisen og usikkerheita i 2020 har naturleg nok hatt ei negativ påvirkning i etterspørselen etter lån, mange bedrifter var avventande til å sette i verk nye prosjekt som krevde stor opplåning. Samtidig var det auka etterspurnad etter tilskot, og Innovasjon Norge sine ekstra tilskotsmidlar og auka handlingsrom bidrog sterkt til at mange bedrifter fant rom for å starta opp nye utviklingsprosjekt.

b) Døme på saker som Innovasjon Norge har gitt støtte til:

Corvus Energy

Som eit ledd i å bygge den grønne hydrogenregionen løyva Innovasjon Norge Vestland 54 millionar kroner til Corvus Energy på slutten av 2020. Dei skal i samarbeid med Toyota og Equinor, utvikle ny brenselcelle-teknologi for maritim bruk. Prosjektet må sjåast i samanheng med den planlagte hydrogenfabrikken på Mongstad og dei store ambisjonane landet har innan maritim bruk av hydrogen. Heile utviklinga og produksjonen skal føregå på Corvus sin fabrikk på Midttun i Bergen.

Hardangertun hytter og familiepark - Mikkelparken

Familieparken og campingplassen i Kinsarvik såg tidleg i 2020 at dei måtte tilpasse seg ein utfordrande og spesiell sesong. Dei fekk ei løyving på 500 000 kroner av dei regional midlane til eit prosjekt kor ein utforska måtar å framleis tilby gode reiselivsprodukt til kundane under eit strengt smittevern og kor ei god inntening var muleg. Sesongen 2020 enda opp med å bli ein svært god sesong, og bedrifta uttaler at det var avgjerande at dei hadde fått jobba med desse tilpassingane og scenaria i forkant.

Sogn Aqua

Ole-Kristian Hess-Erga (f.v.) og Jan Arne Brekke i Sogn Aqua: På det landbaserte anlegget i Ortnevik bygde Sogn Aqua over éin med gabionveggar. Dette er nettingkassar som vart fylt med stein frå nærområdet. (Foto: Kind).

Sogn Aqua vil utvide anlegget i Ortnevik

Sogn Aqua driv med landbasert oppdrett av kveite i Høyanger og er ein utviklingsorientert kunde som Innovasjon Norge har vore med heilt frå starten. I 2020 var vi med på eit nytt prosjekt kor dei skal utvikle eit heilt energinøytralt oppdrettsanlegg ved hjelp av berekraftig bruk av materiale og solceller. I Løyvinga var det lån og eit stort miljøteknologitilskot på 14,5 millionar kroner til prosjektet, då det å utvikle norsk berekraftig landbasert oppdrettsteknologi er eit viktig nasjonalt satsingsområde framover.

5. Oppsummering

Året 2020 vart eit heilt unormalt år, og mange næringar fekk store utfordringar som dei også må forhalda seg til både i 2021 og åra framover. Innovasjon Norge fekk i 2020 ekstramidlar på totalt 4,2 mrd(?) for å auka si finansiering til næringslivet, i tillegg kom det ekstra midlar til reiseliv og andre enkeltsektorar. Desse midlane har vore brukt godt, og IN Vestland ser at dette kan bidra til at det er starta opp mange gode og spennande prosjekt som vil styrka regionen i åra framover.

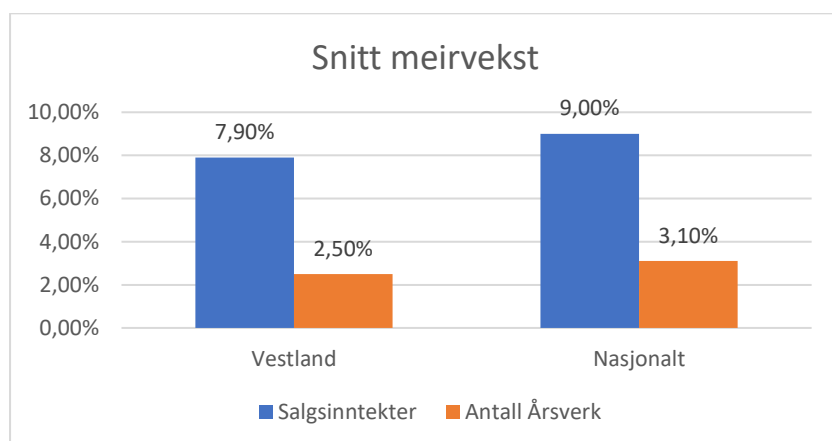
Også i 2021 kjem det ekstra midlar til reiseliv og andre sektorar, men det ser førebels ut til at det ikkje vert gitt ekstramidlar på nivå med fjoråret. For IN Vestland betyr dette at vi prioritere strengare i 2021, og vi må i større grad prioritera dei prosjekta som har størst verdiskapingspotensiale.

Fokus på ulike typar omstilling har vore sentralt i 2021, fleire næringar ser at dei må omstille seg for å møte den nye kvardagen. Det vil vera svært viktig for Innovasjon Norge at vi kan bidra inn i bedriftene sitt omstillingsarbeid, først og fremst med rådgiving og kompetansebygging, men også med finansiering. Vi forventar at dette vil ha aukande fokus i IN Vestland i 2021 og åra framover, og vi vil gjerne jobbe saman med fylkeskommunen i planlegginga av denne satsinga.

Reiselivet er ei viktig næring i Vestland, og spesielt i distriktskommunane. Næringa står også midt oppe i ei omstilling, og det er allereie signalisert at Innovasjon Norge vil få ekstramidlar som skal finansiere omstilling av reiselivet gjennom 2021. Men også denne omstillinga vil krevja ny kompetanse og utvikling av nye strategiar. I dette arbeidet ser IN Vestland det som si oppgåve å bidra med rådgiving, kompetanse og nettverksbygging for å bidra til at næringa styrkar seg og er klar til å møte dei endringane som kjem framover.

Effektmålinga frå SØA (tidlegare SSB).

Innovasjon Norge har dei siste åra berekna indikatorar for effekt av støtte for enkeltkundar ved å samanlikne utviklinga hjå kundane med utviklinga i liknande bedrifter som ikkje har fått støtte frå Innovasjon Norge. Samanlikningsgrunnlaget, eller kontrollgruppa for IN-kundane, vert valt ved å finna bedrifter som liknar så mykje som mogeleg på kundane når det gjeld storleik, alder, næring og om kunden ligg i distriktspolitisk område eller ikkje. For ein god del IN-kundar er det ikkje mogeleg å finna bedrifter som er like nok. Desse blir dermed ikkje med i analysen.

Berekningane er basert på rekneskapstal for bedriftene frå 2003 til 2018. Analysane viser at IN-kundar i gjennomsnitt har høgare vekst enn kontrollgruppa i treårsperiodane etter motteke støtte. Forskjellen mellom IN-kundar og kontrollgruppa er særleg stor for utviklinga i salsinntekter, der IN-kundar i snitt har ein årleg vekst på 6-13 prosentpoeng meir enn kontrollgruppa. IN-kundane har også ein årleg meirvekst i sysselsettinga (tal årsverk) på 2-4 prosentpoeng.

Den positive samanhengen mellom Innovasjon Norge sin innsats og bedriftene sin utvikling er ein indikasjon på at det har positiv effekt å få støtte frå Innovasjon Norge. Det kan ikkje nødvendigvis tolkast som ein kausal samanheng. Vi kan ikkje sjå bort frå at det er faktorar som ikkje er teke omsyn til som også påverkar den økonomiske utviklinga. Ikkje desto mindre er Innovasjon Norge tilfreds med at våre kundar gjennomgåande gjer det betre enn kontrollgruppa.

Politiske saker

PS 32/21 Vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av Breiband

Saksnr: 2021/7606-1
Saksbehandlar: Hans Inge Gloppen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring	32/21	28.04.2021

Vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av Breiband for 2021.

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for næring vedtek kriterier og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av breiband for 2021 slik det går fram av saka.
2. Hovudutval for næring ber fylkesrådmannen nytte 500.000 kroner av den eine millionen som kan nyttast til å dekkja administrative kostnader, til å styrke eksisterande tildelingsrunde. Restbeløpet på 500.000 kroner nyttast til kartlegging av områder som treng betre fast- og mobilt breiband.

Samandrag

Næringsutvalet har bedt administrasjonen legge fram for utvalet kva vurderingar og prinsipp som vert vekta under den administrative prioriteringa i utlysingsprosessar med tildelingar over åtte millionar kroner. I statsbudsjettet for 2021 vart Vestland fylkeskommune tildelt 22 042 082 kroner øyremerkt tilskot til utbygging av breiband. I denne saka er det lagt fram sentrale føringar som fylgjer dei øyremerkete midlane, og forslag til vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband.

Bård Sandal
fylkesdirektør

Mette Nora Sætre
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Hovudutval for næring vedtok 05.11.20 følgjande i PS 65/2020 «Dialog om tildeling av midlar»:

Næringsutvalet ber administrasjonen legge fram for utvalet kva vurderingar og prinsipp som vert vekta under den administrative prioriteringa i utlysingsprosessar med tildelingar over 8 millionar kroner. Dette vil kunne gi eit politisk handlerom til å spele inn nokre overordna føringar og prinsipp før dei administrative prioriteringane vert fremja som sak. Sjølve saksbehandlinga skal som alltid gjerast fram på eit fagleg grunnlag.

I statsbudsjettet for 2021 vart Vestland fylkeskommune tildelt 22 042 082 kroner. Fylkeskommunen sitt vedtak om kva prosjekt som skal få støtte, må sendast til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) innan 1. august 2021. Før den tid må kommunane prosjektera og melda inn utbyggingsprosjekt som kjem inn under tilskotsordninga. For å rekka fristen er kommunane i Vestland orientert om løyvinga, og bedt om å melda inn aktuelle utbyggingsprosjekt innan 14. mai.

I denne saka er det lagt fram forslag til vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband. Løyvingane vert gitt i statsbudsjettet kvart år, og fylkesdirektøren legg opp til to politiske saker kvart år. Saka på våren tek føre seg årets løyving med status utlysing og gir hovudutvalet mogelegheit til å endre tildelingskriterium for løyvinga. Saka på sommaren/hausten inneheld forslag til prioritering av søknaden knytt til årets løyving, status tidlegare år og forventingar til effekten av tildelinga.

Sentrale føringar knytt til løyvinga

Frå 2020 fekk fylkeskommunane endra rolle når det gjeld tildeling av midlar til utbyggingsprosjekt i regionen. Målet med ordninga er å auke dekninga av høghastighets breiband (i ordninga definert som breiband med minimum 30 Mbit/s) for husstandar og private og offentlege verksemder i Norge. Hovudkriteriet for å sjå om målet er nådd, er talet på husstandar og verksemder som får tilbod om høghastighets breiband som følge av ordninga.

Breibandstøtte-forventingar til kommunar og fylkeskommunar frå Kommunal og Moderniseringsdepartementet er gitt som følger:

- Peike ut og prioritere område som har behov utover det marknaden kan levere
- Sørge for at prosjekta gjennomførast i tråd med vilkåra som staten har sett, samt økonomiregelverket i staten
- Sørge for lokal finansiering med minst 25 prosent samla for fylket.
- Sørge for at midlane så raskt som mogeleg vert omsett i nytt eller forbetra breibandstilbod
- Sørge for at statsstøttereglane vert etterlevt, også her krav om grossisttilgang
- Legge til rette for framføring av breiband langs kommunale og fylkeskommunale vegar
- Vurdere tryggleik og kor robust infrastrukturen er kommunalt og regionalt
- Fylkeskommunen bestemmer sjølv om prosessen for val av utbyggingsprosjekt skal være søknadsbasert
- Kartlegge mogelege kommersielle utbyggingsplanar dei neste tre åra
- Sørge for samla utlysing av alle prosjekta i fylkeskommunen

I Kommunal og Moderniseringsdepartementet sitt oppdragsbrev for statsbudsjettet 2021 er det fleire vilkår for bruka av midlane til breiband. Vilkåra er lista opp under og kan ikkje endrast:

1. Prosjekta som kan få støtte under ordninga gjeld utbygging av breiband i område som manglar tilbod om breiband med 30 Mbit/s eller høgare. Desse områda omtalast som kvite NGA-område. Utbygginga skal gje tilbod om breiband med minst 30 Mbit/s nedlastingshastigheit og 5 Mbit/s oppstraums hastigheit. Fylkeskommunen kan setja minimumskrav til tilbodet som skal etablerast som er høgare enn dette, t.d. 100 Mbit/s nedlastingshastigheit.
2. Fylkeskommunen skal kartlegge om det ligg føre kommersielle planer om utbygging i område som er aktuelle for utbygging dei komande tre åra gjennom offentleg kunngjering på Doffin med minst ein månads varsel.
3. Fylkeskommunen prioriterer prosjekt innafor den økonomiske ramma og vedtek kva for prosjekt som skal få statleg støtte i fylket.

4. Fylkeskommunen har ansvar for at konkurranseutlysning av dei aktuelle prosjekta skjer samla og at utbyggar som skal gjennomføre prosjektet vert peika ut etter ein tilstrekkeleg konkurransebasert prosess i samsvar med statsstøtteregane.
5. Prosjekta som får støtte skal være teknologinøytrale, det vil sei at det kan til dømes ikkje stillast krav om fiberbreiband.
6. Breibandstilbodet som etablerast gjennom ordninga skal gje sluttbruker ein fastpris som er uavhengig av bruken (dvs. ei tilsvarande løysing for mobil som fastnett med uavgrensa data inkludert i månadsabonnementet til tilnærma same pris som fast breiband). For eventuelle tilbod/løysingar basert på trådløst nett («FWA») eller mobilnett skal det i tilbodet dokumenterast at løysninga, basert på lokale dekningsanalysar, vil gi stabilt høg kapasitet også ved høg belastning i nettet.
7. Prosjekt som mottar tilskot skal etablera eit reelt breibandstilbod til alle husstandar og verksemdar innafor det geografiske området det søkast om støtte til, dvs. 100 prosent dekning innanfor det aktuelle området.
8. Støttemidlar skal ikkje nyttas til å etablera tilbod til fritidsbustader. Dette er ikkje til hinder for at infrastruktur som etablerast for å tilknytte husstandar eller bedrifter, også kan nyttas for å kople til fritidsbustader. Særkostnadane for å etablera tilknytning til fritidsbustader skal i så fall skiljast ut frå rekneskapen for det statsstøtta prosjektet.
9. Lokale bidrag skal vera minimum 25 prosent av de totale prosjektkostnadene for prosjekta (samla) som fylkeskommunen vedtar for støtte. Lokale bidrag består av støtte frå fylke, kommune, private aktørar og eigeninnsats.
10. Støtta som gis under ordninga skal være i tråd med gruppeunntaket for breibandstøtte:
 - a. Støtta som gis skal ha ein insentiv-effekt, det vil sei at støtta skal vera naudsynt for å løyse ut den aktuelle investeringa.
 - b. Støtte skal berre gis til investering, ikkje til drift
 - c. Støtta skal gis til investeringar i område der det ikkje finns NGA-nett frå før og der det ikkje er planlagt utbygging av slik infrastruktur dei neste tre år frå det tidspunktet den planlagde støtta vert gjort offentleg
 - d. Utbyggar skal peikast ut etter ein konkurransebasert utveljingsprosess
 - e. Det skal ikkje gis støtte til føretak (konkurransedeltakarar) i vanskar
 - f. Det skal leggast til rette for tredjepartstilgang
11. Anbudsinvasjonar og avtalar med vald utbyggar skal utformast i tråd med statsstøtteregane. Avtalar skal innehalde krav om at eventuell ulovleg statsstøtte må tilbakebetalast samt krav om at utbyggar har plikt til å gje prosjekteigar den informasjon som er naudsynt for å sikre at utbygger oppfyller krava i statsstøtteregane og andre krav knytt til ordninga.

Regionale vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader i Vestland

Nedanfor følgjer forslag til regionale vilkår for bruk av midlane, og korleis dei skal vektast:

Betring av breibandstilbodet - vekta 45 %

Tal husstandar som får betre dekning er hovudmålet i oppdragsbrevet frå KMD, så det er naturleg at dette kriterium er tungt vekta når søknadene skal vurderast. Det er føreslått å gje poeng frå 1 til 5 basert på kor mange husstandar og verksemdar som får betre dekning og auka hastighet.

Kostnadseffektiv nettutbygging - vekta 20 %

I gravgrendte strom er det til dels store kostnader per husstand grunna lange avstandar og spreidd busetnad. Som ein del av ynsket om å sikre busetnad i heile Vestland er det naudsynt at fylkeskommunen aksepterer at nokre område har til dels mykje høgare kostnad per husstand enn gjennomsnittet. I kostbare utbyggingsområde kan det vera aktuelt å kombinera fast breiband med radiobasert breiband eller mobilt breiband.

Lokal medfinansiering - vekta 20 %

Kommunal medfinansiering i %. I 2021 hadde vi ikkje gode nok tal til å vekte anna enn kommunane sitt bidrag, men vi ser også føre oss at vi må finne ein måte å vekte anna lokal medfinansiering på (private anleggsbidrag, bedrifter, dugnad) - men det må vere sikre tal då dette har endra seg veldig mykje frå søknadar til kontrakt blir inngått tidlegare.

Skjønsvurdering - vekta 15 %

Skjønsvurderinga blir gjort mellom anna ut frå Nkom sine krav til gjennomføring, kvaliteten på søknaden og opplysningar i den.

Vedtakskompetanse

Punkt 3 i reglement for hovudutval for næring. Utvalet har avgjerdsmynde i saker knytt til fordeling

Evalueringskriterium	Vurderingselement Poengskala 1-5	Vekt i % 2021
Betring av breibandstilbod. Aksessar (hustandar og bedrifter) i søknaden med dekning mellom 0 – 30 Mbit/s som får auka hastigheit	Nye aksessar mellom 0 og 30 Mbit/s som får auka kapasitet: 1 poeng = 0-24 2 poeng = 25-74 3 poeng = 75-99 4 poeng = 100-150 5 poeng = over 150	45 %
Kostnadseffektiv nettutbygging i det enkelte prosjekt	Best moglege utnytting av tilgjengelege midlar, dvs. søkt støtte frå fylkeskommunen pr. aksess. (Vurdering basert på erfaringstal frå tidlegare år): 1 poeng = over 30 000,- 2 poeng = 25 000 – 29 999,- 3 poeng = 20 000 -24. 999,- 4 poeng = 15 000 -19 999,- 5 poeng = under 15 000,-	20 %
Lokal (kommunal) medfinansiering	Kommunal medfinansiering i %. 1 poeng = opp til 15% 2 poeng = 15-24% 3 poeng= 25-34% 4 poeng= 35-44% 5 poeng= over 45%	20 %
Skjønnsvurdering. Effekt for lokalsamfunnsutvikling, verdiskaping, og attraktivitet.	Punktet skal fange opp prosjekt der utbygging fører til særleg stor forbetring i breibandtilbod, og prosjekt som har stor samfunnseffekt. Dette er ei skjønsvurdering der det blir gitt 1 poeng for følgjande punkt, maksimalt 5 poeng: <ul style="list-style-type: none"> • Område som har særleg dårleg dekning i dag, eller der nedlegging av koparnett er føreståande • Område som har dårleg mobildekning i dag • Bedrifter i adressegrunlaget som vil få auka verdiskaping som følgje av prosjektet • Effekt for arbeidsplassar, skular, og lokalsamfunn elles • Prosjektet løyser ut andre effektar i samfunnet knytt til beredskap, turisme, hyttefelt etc 	15%

av statleg tilskot og stønadsordningar som fylkeskommunen er sett til å ivareta og som gjeld næringsføremål, og i tilskotsaker vedkomande regional utvikling

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tilskotet vert dekkja av midlar disponible på innovasjon og næring sitt budsjett for 2021

Klima: Digital infrastruktur kan m.a. redusere unauddsynt reiseverksemd, og er eit godt klimatiltak

Folkehelse: Ikkje relevant

Regional planstrategi: Breiband blir handsama i Regional plan for innovasjon og næringsutvikling Strategi 3.3 i Utviklingsplan for Vestland 2020-2024: Vestland skal utvikle fysisk og digital infrastruktur som sikrar mobilitet og digitale tenester.

Konklusjon

I denne saka legg fylkesdirektøren fram vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband. Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjev mange direkte føringar, men det er og mogeleg å gje lokale føringar så lenge det ikkje er i strid med dei statlege. Etter å ha bygd ut breiband over fleire år er det no meir avsidesliggende og difor dyre husstandar som står for tur.

Det er viktig at den infrastrukturen som prioriterast i dag og vil kunne ta trafikkveksten framover slik at det ikkje om nokre år må investerast i ny teknologi, noko som har vore tilfelle i fylket tidlegare.

Utbyggingsprosjekt tar stort sett fleire år, og det er viktig at fylkeskommunen kan ha ein langsiktig plan med finansiering over fleire år for å sikre at så mange prosjekt som mogeleg blir sett i verk. Alternativa er viktige for innretting av utlysinga til kommunane slik at det skapast realistiske forventingar til handsaming av dei kommunale søknadene. Med bakgrunn i dette meiner fylkesdirektøren at det frå 2021 er riktig å legge vekt på kriteria som er føreslått i saka.

Av løyvinga i statsbudsjettet for 2021 kan det settast av inntil 1 million kroner til å dekke administrative kostnader. Basert på innspel frå kommunane og vurdert opp mot dei komande planane for utbygging av 5G-nettet, er det behov for eit større og meir samordna arbeid med mobildekning. Fylkesdirektøren foreslår derfor 500.000 kroner av den eine millionen som kan nyttast til å dekke administrative kostnader, bør nyttast til kartlegging av områder som treng betre fast- og mobilt breiband. Restbeløpet på 500.000 kroner nyttast til å styrke eksisterande tildelingsrunde.

Saksnr: 2021/16614-1
Saksbehandlar: Inge Døskeland

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring	33/21	28.04.2021
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		28.04.2021
Fylkesutvalet		11.05.2021
Fylkestinget		16.06.2021

Havbyen Bergen

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget tek rapporten «Havbyen Bergen - sluttrapport fra arbeidsgruppa» til orientering
2. Fylkestinget støtter at Vestland fylkeskommune, saman med Bergen kommune, tek initiativ til at det blir etablert eit prosjekt som får ansvar for å utvikle «Havbyen Bergen». For 2021 vert det sett av 350.000 kr. Finansiering vert sett i samanheng med sak om overskotsdisponering, rekneskap 2020.
3. Fylkestinget ber administrasjonen komme tilbake til fylkestinget 19. oktober med ei sak som konkretiserer samarbeidet med Bergen kommune og prosjektet Havbyen Bergen, samt vidare finansiering frå 2022.

Samandrag

«Havbyen Bergen» er eit framlegg til eit samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune, fylkeskommunen og kunnskaps-, klynge- og næringsaktørane i regionen. Forprosjektet har vore utført i perioden august 2020 til mars 2021. Målet er å fremje auka samhandling, attraktivitet, berekraftig vekst og kompetanse i havnæringane, med Bergen som sentral drivkraft. Sluttrapporten frå arbeidsgruppa skisserer etablering av eit sekretariat i 3 - 5 år med berekna kostnad 4 - 5 mill. kr, der 70% bør være offentleg, og 30% privat finansiert.

Prosjektet «Havbyen Bergen» har vore i drift gjennom ei kort stund. Dei konkrete aktivitetane er derfor ikkje uttømmende, eller utarbeidd i detalj. Det er behov for å vidareutvikle prosjektplan og klargjere rollefordeling og finansiering før ein tek endeleg stilling til realisering av organisasjonen. Dette kan skje ved at det vert gjennomført eit tilretteleggingsprosjekt fram mot nytt vedtak om fylkeskommunal deltaking i oktober 2021.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Havbyen Bergen - Sluttrapport

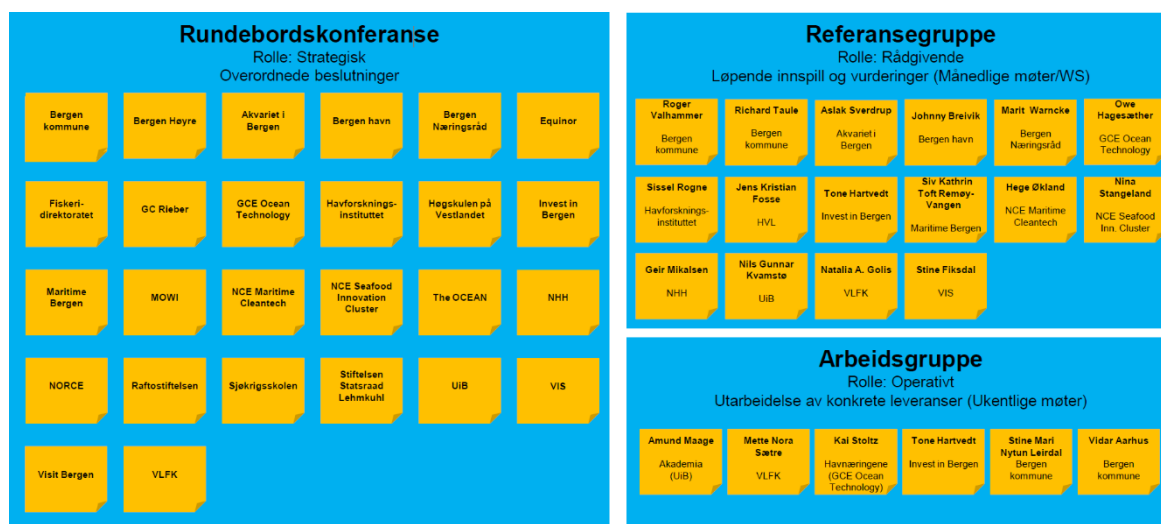
Saksutgreiing

Bakgrunn for saka er initiativ frå Bergen kommune om å opprette eit sekretariat for å profilere Bergen som «Havbyen Bergen». I august 2020 inviterte byrådsleder, på vegne av byrådet, sentrale nærings-, kunnskaps- og forvaltningsmiljø knytt til havnæringane marin, maritim, reiseliv og energiproduksjon til ein rundebordskonferanse for å diskutere grep som bør takast for å behalde Bergen si unike posisjon som havby, og for å sikre vidare vekst og utvikling av havbyen. Bakgrunnen for rundebordskonferansen var at byrådet i Bergen ynskte å ta ei leiande rolle i arbeidet med å utvikle, koordinere og profilere Havbyen Bergen. I møtet vart det konkludert med at det skulle setjast ned ei arbeidsgruppe som, i samarbeid med ei breitt samansett referansegruppe, skulle utarbeide framlegg til situasjonskartlegging, definisjon av Havbyen Bergen, mandat for kommunikasjonsstrategi, samt framlegg til visjon, misjon, fokusområde, mål og tiltak.

Vestland fylkeskommune var representert i referansegruppa ved fylkesvaraordførar og i arbeidsgruppa ved seksjonsleiar for seksjon «Verdiskaping i byregionar».

Det har tidlegare vore lansert initiativ med nærliggande føremål. Av desse kan nemnast:

- «Sjømatbyen Bergen» i 2008 i regi av tidlegare Fiskeriforum Vest, delfinansiert av Hordaland fylkeskommune
- Invest in Bergen og dei marine klyngene si kartlegging og marknadsføring av dei marine miljøa i Bergen, Marineholmen
- Initiativ knytt til å få etablert nasjonalt visningsssenter for dei marine og maritime næringane i Bergen i samarbeid med Innovasjon Noreg.

Resultat av samarbeidet til no kjem fram i sluttrapport (vedlegg). Dei viktigaste føringane og anbefalingane er:

- Innretting etter FN sine berekraftsmål
- Auka samhandling mellom forskning, utdanning, offentlege aktørar og næringsliv. Styrke samarbeidsarenaer og felles prosjekter.
- Auke tal etableringar av leiande bedrifter og oppstartbedrifter. Tilgang til kapital, areal, infrastruktur, talent og kompetanse.
- Marknadsføring og informasjon. Internasjonal kjennskap til Havbyen Bergen
- Auka omstilling, berekraftig verdiskaping og sysselsetting. Overføring av kompetanse frå ikkje-fornybare til fornybare næringar.
- Ivareta mål om anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønna
- Verdens beste havforskningsregion. Relevant og attraktiv utdanning til havnæringane.
- Internasjonalt leiande kunnskapsbasert forvaltning og næringskompetanse

Meir konkret lister sluttrapporten opp desse oppgåvene og ansvarsområda:

- Ansvar for gjennomføring av arrangement som til dømes «The Ocean, Ocean Innovation Showroom og Havuken 2023»

- Merkevarer, kommunikasjonsstrategi og legge til rette for intern kommunikasjon, møte og samordning mellom aktørane
- Portal/nettside med oversikt over viktige initiativ og aktivitetar med kalender og nyhendebrev
- Fremje fellesprosjekt på tvers av aktørane
- Involvere interessentar med fokus på næringslivet og ungdom
- Utvikle og påverke gode rammeføresetnader og verkemiddel for næringane
- Støtte og rettleiing til næringslivet
- Fremme kunnskap blant barn og unge om moglegheitene som ligg i Havbyen Bergen
- Etablere partnarship og samarbeid med andre leiande miljø
- Gjennomføring av kartleggingar og etablering av kunnskapsdatabase

For å oppnå desse måla foreslår sluttrapporten ei slik vidare organisering og ressursfordeling:

- Etablere eit sekretariat i ein 3 - 5 års periode
- Finansiere sekretariatet 70/30% offentleg/privat
- Plassere organisasjonen i ein offentleg etat, til dømes i fylkeskommunen eller Bergen kommune
- Legge drift av domene til etaten som huser organisasjonen

Diskusjon

Å styrke Bergen som «havby» er viktig for å vidareutvikle Vestland som ein verdiskapande og slagkraftig region. Initiativet stør opp om betre samhandling og tydeleg felles identitet.

«Havbasert, kyst og fjord» er opplagte fortrinn for regionen uavhengig av om bransje er sjømat, skipsfart eller reiseliv. Vidare har Bergen openbart internasjonalt leiande havretta kunnskapsmiljø, klynger og verksemdar som inngang til framtidig berekraftig verdiskaping og kunnskapsutvikling.

Gjennom retting mot berekraftig omstilling har Vestland fylkeskommune tre tunge initiativ som særleg stør oppunder etablering av «Havbyen Bergen». Desse er «Berekraftig verdiskaping - Regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021-2033» som er som er forankra i «Utviklingsplan for Vestland 2020-2024», Vestland scenarioa 2020 som peiker på dei viktigaste omstillingsområda og ei eigen marin fylkeskommunal satsing.

Prosjektet «Havbyen Bergen» er utarbeidd over ein kort tidsperiode. Dei konkrete aktivitetane er ikkje uttømmende eller utarbeidd i detalj. Det er fleire aktørar som i dag arbeider med like eller tilgrensande oppgåver. Det er derfor behov for å vidareutvikle ein prosjektplan og klargjere rollefordeling før realisering av organisasjonen. Dette kan skje ved at det vert gjennomført eit tilretteleggingsprosjekt fram mot nytt vedtak om endeleg fylkeskommunal deltaking hausten 2021.

Det er vidare ynskjeleg å klarlegge ressursbehova til prosjektet ut over dei administrative kostnadene knytt til å drive organisasjonen. Døme er finansiering av The Ocean, Ocean Innovation Showroom, Havuken 2023 og andre relevante samarbeidsarenaer. For å nå måla er det ein føresetnad å budsjettere for aktivitetar og oppgåver der ein treng ytterlegare midlar for å iverksette handling.

Eit anna viktig punkt å klargjere i meir detalj bedriftene og bedriftsorganisasjonane si rolle. I kor stor grad næringslivet går inn i prosjektet økonomisk, eller i form av tidsbruk, vil være viktig indikator på at satsinga dekker reelle behov.

Det er naturleg at Bergen er navet i satsinga. Frå fylkeskommunen si side er det òg viktig å understreke samhandling i heile regionen. Vidare at det i eit internasjonalt perspektiv må leggast vekt på samarbeid med andre norske «havretta» byar som til dømes Tromsø, Ålesund og Trondheim. Bergen er sterk på grunnforskning og forvaltningsforskning, mens Trondheim til dømes er sterk på anvendt teknologiforskning. Samarbeid mellom komplementære miljø kan utviklast til nytte for fleire byar og regionar.

Om organisasjonen «Havbyen Bergen» vert lagt til Vestland fylkeskommune vil det vere viktig å vurdere administrativ plassering for å optimalisere samhandling og integrering med allereie pågåande tilgrensande ansvarsområde i organisasjonen.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget og utvala har vedtakskompetanse jfr. «Reglement for folkevalde organ og delegering– oktober 2020».

Økonomi:

Det vert gjort framlegg om at det vert sett av 350.000 kr. Finansiering vert sett i samanheng med sak om overskotsdisponering, rekneskap 2020.

Klima:

Saka styrker satsing på berekraftig omstilling og framtidsretta arbeidsplassar. FN sine berekraftsmål er særleg vektlagt. Utvikling av marine og maritime næringar med redusert klimapåverking.

Folkehelse:

Prosjektet skal ivareta mål om anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønna. Vidare fremme kunnskap blant barn og unge om moglegheitene som ligg i Havbyen Bergen.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Tiltaket støtter opp om FN sine berekraftsmål og strategiar i utviklingsplanen for Vestland, visjonen om å vere nyskapande og berekraftig. Tiltaket er med på å setje retning for utviklinga av Vestland og fremje regional medverknad og samhandling. Tiltaket gjer meirverdi for brukarane våre - kommunar, næringsliv, organisasjonar og er bidrag til å utvikle gode tenester og eit framtidsretta Vestland

Konklusjon

Saka skisserer første trinn i etablering av eit sekretariat som i ein tre til fem års periode skal arbeide for å fremje «Havbyen Bergen» og utføre arbeid for å betre samhandling mellom dei havretta aktørane. Denne saka gjer ei orientering om tiltaket og foreslår presisering av initiativet ved at prosjektet utviklast fram mot nytt vedtak i fylkestinget oktober 2021.

BERGEN
KOMMUNE

Til byrådsleder Roger Valhammer

Vår referanse: 2021/21451-1

Saksbehandler: Vidar Aarhus

Dato: 10. mars 2021

Havbyen Bergen - Sluttrapport

Vedlagt finner du sluttrapport for prosjektet Havbyen Bergen.

Jeg vil på vegne av arbeidsgruppen benytte anledningen til å takke for at vi fikk anledningen til å arbeide med dette utfordrende og viktige prosjektet, som vi håper og tror vil kunne gi positive effekter for Bergen og Vestland fylke i årene fremover.

Med vennlig hilsen

Vidar Aarhus
Leder av arbeidsgruppe Havbyen Bergen

Kopi til: Arbeidsgruppe Havbyen Bergen, Richard Taule, Elin Sjødin Drange, Magnus Hoem Iversen og Linn Katrin Pilskog

Vedlegg: Havbyen Bergen - sluttrapport

Havbyen Bergen

Sluttrapport
09.03.2021

Ut av det blå -
Kommer det grønne!

Innhold

	Side	
1	Sammendrag	4
2	Situasjonsbeskrivelse (SWOT og nøkkeltall)	9
3	Definisjon, visjon, misjon, fokusområder, mål og tiltak	12
4	Videre organisering og drift	18
5	Vedlegg:	23
	5.1 Nøkkeltall og trender	24
	5.2 Inspirasjon	30
	5.3 Innsikt	44
	5.4 Identitet, synlighet, omdømme og attraktivitet	54
	5.5 Kommunikasjonsstrategi (Mandat)	57
	5.6 Historikk	61
	5.7 Prosjektmandat	65
	5.8 English version (Definition, vision, mission, focus areas and goals)	71

1

Sammendrag

Havbyen Bergen – Sammendrag (1)

BAKGRUNN

Byrådsleder har gjennom rundebordskonferansen invitert til dialog knyttet til det viktige arbeidet med å utvikle Havbyen Bergen og se på hvilke grep vi bør ta for å beholde vår unike posisjon som havhovedstad. En arbeidsgruppe har i samarbeid med en bredt sammensatt referansegruppe fra rundebordskonferansen fått mandat til å utarbeide et forslag til situasjonsbeskrivelse, definisjon av havbyen Bergen, kommunikasjonsplan, visjon, misjon, mål, fokusområder/tiltak og plan for videre organisering og drift. Denne rapporten sammenfatter arbeidsgruppens anbefalinger som baseres på innspill fra referansegruppen og rundebordskonferansene.

Dette arbeidet har bygget videre på tidligere initiativer for å styrke Havbyen Bergen.

DEFINISJON:

- Havbyen Bergen består av aktører med fokus på bærekraftig verdiskapning knyttet til havet på Vestlandet

SITUASJONSBESKRIVELSE:

Det som kjennetegner næringslivet i store deler av Vestland og Bergensregionen er en sterk tilknytning til havet. Bergen har gjennom hele sin historie levd av, og vil også i fremtiden fortsatt leve av havet. Bergen ER havbyen i Norge!

Vestlandsscenarioene og havnæringene

I Vestlandsscenarioene 2020 er det fremhevet 7 næringer som preges av internasjonal konkurranse og som er kritiske for at vi skal lykkes i å bygge nye tilstøtende verdikjeder og kunne finansiere fremtidens velferd. Dette er olje og gass, fornybar energi, maritim, marin, reiseliv og prosess- og verftsindustri. Alle disse hører naturlig innunder havnæringene.

Basert på Vestlandsscenarioene 2020 så hadde disse næringene en verdiskapning på 95,2 milliarder og sysselsatte 70 330 personer i 2019. Ikke-fornybar energiproduksjon (olje og gass) var den dominerende næringen med 41% av verdiskapningen, mens reiseliv sysselsatte flest personer med en andel på 40%.

Basert på det fremskrevne scenarioet (forventet utvikling) i Vestlandsscenarioene 2020 så er det en risiko for at det grønne skiftet i Vestland uteblir og at sysselsettingen faller innenfor havnæringene. Differansen mellom et uønsket og et foretrukket scenario i 2035 representerer hele 48 milliarder i verdiskapning og sysselsetting av 24 000 personer.

For å lykkes med å realisere foretrukket scenario i 2035 så må følgende barrierer forsøres av et samlet Vestland:

1. Øke nettkapasiteten i store deler av fylket
2. Sikre overgangen fra råvare til teknologiekспорт
3. Skalere samarbeidet på tvers av verdikjeder, selskaper og geografi
4. Redefinere og spisse det nasjonale og regionale virkemiddelapparatet inn mot EUs veikart
5. Stoppe kunnskapsflukten og sikre kompetanseomstilling - og utvikling fra eksisterende næringer til det vi skal leve av i tiden fremover

Vestlandsscenarioene kan oppsummeres med følgende sitat:

- «Vestland må bli et «showcase» for bærekraftig omstilling gjennom å bruke erfaringer, teknologi og kunnskap fra spesielt oljeindustrien til å utvikle nye varer og tjenester som markedet vil ha»

Havbyen Bergen – Sammendrag (2)

Befolkningsundersøkelsen 2020

Befolkningsundersøkelsen 2020 viser at ingen regioner eller byer har tatt posisjonen som Norges naturlige hovedstad for havet. Det er to klare konkurrenter (Tromsø og Bergen) rundt en uklar merkevare, der Bergen forbindes mest med turisme- og kulturnæringer.

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 underbygger denne utfordringen ved følgende tekst:

- «Bergensregionen blir gjerne omtalt som regionen som har alt, men som ikke er spisset på sin posisjon eller satsing»

Regionen appellerer bredt overfor næringslivet. Konsekvensen av dette er en lavere attraktivitet overfor havnæringene, som kan medføre at man ikke utnytter potensialet for bedriftsetableringer og tiltrekking av talenter og personell med rett kompetanse. Det utløser i tillegg en debatt om statlige prioriteringer og organer skal tilfalle regionen eller ikke innenfor disse næringene.

Inspirasjon

Det finnes et stort mangfold av nasjonale, regionale og lokale initiativer som kan brukes som inspirasjon for Havbyen Bergen. Fra nasjonale selskap og superklynger, til regionale business regioner, signalbygg, merkevareplattformer, kampanjer og konferanser. Eks.:

- [Canadas Ocean Supercluster](#) er et nasjonalt initiativ for å etablere en superklynge som skal fokusere på felles utfordringer på tvers av sektorer og bidra til at landet tar en ledende rolle som havnasjon.

- [Osloregionen](#) er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner og som jobber for at hovedstadsregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region. Dette initiativet forsterkes av [Oslo Business Region](#) som fremmer samarbeid og innovasjon på tvers av næringer, selskaper, byer og mennesker med spesielt fokus på startups i Oslo kommune. Oslo har også utarbeidet en merkevareplattform der hovedmålet er å gjøre Oslo til verdens beste kompakte by og flere kampanjer. Totalt så representerer disse initiativene ca. 15 ansatte.
- [Tromsøregionen](#) (Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø) har etablert en visjon om å bli den beste verdiskapingsregionen i Arktis med Tromsø som arktisk hovedstad. Den regionale næringsutviklingen ledes av et forum/arbeidsgruppe med næringssjefer/rådgivere som rapporterer årlig til ordførere og rådmenn i deltagerkommunene. Forumet fokuserer spesielt på reiselivsnæringen – da dette er en vekstnæring som vil ha stor nytte av et sterkere samarbeid på tvers av kommunegrensene.
- [World Ocean Headquarters](#) er et privat initiativ fra norske REV Ocean og Aker ASA for å etablere en kunnskapsklynge som utvikler løsninger for et sunt hav. Dette initiativet utløste en stor debatt om utforming og plasseringen av «Røkke-tårnet». Fornebu sa nei til det som kunne bli Norges høyeste bygg og Aker uttaler at de nå vurderer andre muligheter (inkl. utlandet).

Det finnes også eksempler på initiativer som avvikles. [Greater Stavanger](#), en prosjektbasert organisasjon der styret består av politikere fra 13 partnerkommunene, legges ned i 2021. Hovedbegrunnelse er at oppgavene skal tas tilbake til de demokratiske arenaene i kommunene for å gi mulighet for en mer lokal og aktiv næringspolitikk. Den regionale næringsutviklingen blir erstattet av en forpliktende samarbeidsavtale og prosjektorganisering mellom kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg.

Havbyen Bergen – Sammendrag (3)

Havbyen Bergen - Styrker, Svakheter, Muligheter og Trusler (SWOT):

- **Styrker:** Bergen sin lange historie som sjøfartsby - som har etablert en sterk kultur og identitet som havby. Dette har medført at store deler av næringslivet er rettet mot havet og at man har etablert et velfungerende, komplett og verdensledende blått økosystem.
- **Svakheter:** Mange sprikende interesser og manglende evne til å gjennomføre varige samarbeidsprosjekter. Det er en lav kjennskap til Havbyen Bergen og til academia sitt tilbud innenfor teknologiske fag og en for lav grad av konvertering av startups til vekstselskaper.
- **Muligheter:** Styrket koordinering, identitet, samarbeid og lagånd mot felles ambisjoner. Å ta en tydelig posisjon som ledende region innenfor bærekraftige havnæringer for å tiltrekke nye bedrifter, kapital og kompetanse. Utvikle regionens kompetanse innenfor delings- og sirkulærøkonomi, samt nye digitale verktøy (AI og IoT).
- **Trusler:** Manglende evne til å videreføre initiativer, utnytte potensialet og gi Havbyen Bergen nok substans. Det er en risiko for at fokuset kan bli for lokalt og at Bergen ikke evner å være hovedstad for hele fylket. Kompetansen opparbeidet innenfor olje og gass kan forsvinne ut av regionen eller gå tapt og omstillingen kan gå for sakte. Manglende synlighet og innflytelse kan medføre at andre «tar» en posisjon vi tar for gitt og at nasjonale rammebetingelser i større grad tilfaller andre regioner.

Basert på utarbeidet definisjon og situasjonsbeskrivelse så har arbeidsgruppen kommet frem til følgende visjon, misjon, fokusområder og mål for Havbyen Bergen:

VISJON:

- Lede an for et bærekraftig hav (Pioneering a Sustainable Ocean)

MISJON:

- Fremme økt samhandling, attraktivitet, bærekraftig vekst og kompetanse i havnæringene med Bergen som sentral drivkraft

FOKUSOMRÅDER OG MÅL:

1. FNs bærekraftsmål
 - Samarbeid for å nå målene (17). Livet i havet (14), Stoppe klimaendringene (13), Industri, innovasjon og infrastruktur (9), Ren energi til alle (7) og utrydde sult (2)
2. Samhandling
 - Felles identitet, ansvar og kultur for samarbeid. Økt samhandling mellom forskning, utdanning, offentlige aktører og næringsliv. Styrke samarbeidsarenaer og felles prosjekter
3. Attraktivitet:
 - Øke antall etableringer av ledende bedrifter og startups. Tilgang til kapital, areal, infrastruktur, talent og kompetanse. Global kjennskap og preferanse til Havbyen Bergen
4. Bærekraftig vekst:
 - Økt omstilling, bærekraftig verdiskapning og sysselsetting. Overføring av kompetanse fra ikke-fornybare til fornybare næringer. Sikre ivaretagelse av anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønnene
5. Kompetanse
 - Verdens beste havforskningsregion. Relevant og attraktiv utdanning til havnæringene. Internasjonalt ledende kunnskapsbasert forvaltning og næringskompetanse

Havbyen Bergen – Sammendrag (4)

AKTUELLE TILTAK:

Det er identifisert over 20 aktuelle tiltak som vil bidra til å realisere Havbyen Bergen sine mål og fokusområder. Havbyen Bergen vil i hvert enkelt tiltak ha en rolle som; ansvarlig, koordinator eller støttespiller. De som får ansvaret for videre drift av Havbyen Bergen må basert på føringene og innspillene i dette prosjektet foreta sin egen vurdering, prioritering og konkretisering av disse tiltakene.

De mest betydningsfulle og ressurskrevende tiltakene, der Havbyen Bergen bør ta hovedansvaret er:

1. Gjennomføringen av The Ocean, Ocean Innovation Showroom, Havuken 2023 og andre relevante samarbeidsarenaer (100%)
2. Merkevare, kommunikasjonsstrategi og legge til rette for internkommunikasjon, møter og samordning mellom aktørene (50%)
3. Portal/nettside med oversikt over viktige initiativer og aktiviteter med kalender og nyhetsbrev (50%)
4. Lage en god arbeidsfordeling mellom aktørene i Havbyen Bergen (10%)
5. Fremme fellesprosjekter på tvers av aktørene (10%)
6. Involvere interessenter (Fokus på næringslivet og de unge) (10%)
7. Utvikle og påvirke gode rammebetingelser og virkemidler for næringene (10%)
8. Støtte og veiledning til næringslivet (10%)
9. Fremme kunnskap blant barn og unge om mulighetene som ligger i Havbyen Bergen (10%)
10. Etablere partnerskap og samarbeid med andre ledende miljøer (10%)
11. Gjennomføring av undersøkelser og etablering av kunnskapsdatabase (5%)
12. Koordinering og støtte (20%)

(Tall i parentes er estimert ressursbehov/årsverk. For en full oversikt over tiltak se slide side 16).

PLAN FOR VIDERE ORGANISERING OG DRIFT:

Arbeidsgruppen sitt mandat er nå avsluttet. Anbefalingen for videre organisering og drift er at det etableres et prosjekt som kan ta ansvaret for å utvikle Havbyen Bergen med utgangspunkt i anbefalinger og føringar fra sluttrapporten.

Basert på innspill fra referansegruppe og rundebordskonferanse, så bør det overordnet ansvaret for Havbyen Bergen (fortsatt) ligge i et åpent og demokratisk forum med medbestemmelse; rundebordskonferansen. Driftsansvaret bør legges til en eksisterende organisasjon, som driver Havbyen Bergen som et prosjekt. Videre så er det viktig at både Bergen kommune og Vestland fylkeskommune fortsatt støtter prosjektet og bidrar til en langsiktig finansiering.

Det konkrete forslaget er at rundebordskonferansen videreføres som overordnet organ med ansvar for å velge en styringsgruppe som skal følge opp det operative ansvaret i Havbyen Bergen. Prosjektledelsen ansettes i det offentlige. Videre arbeidsfordeling mellom Bergen kommune og Vestland fylkeskommune avklares av partene selv.

Årsmøte	Rundebordskonferansen (50+ medlemmer)
Styringsgruppe	7 eller 9 medlemmer
Prosjektledelse	1 leder + 2 medarbeidere
Finansiering	70% offentlig/30% privat (Totalt ca. 4-5 mill.)

2

Situasjonsbeskrivelse

(SWOT og nøkkeltall)

STYRKER:

- Bergen og Vestland er en komplett «havby»
- Kultur og identitet som havby
- Historisk posisjon som sjøfartsby
- Store deler av næringslivet er rettet mot havet
- Mangfoldig havindustri - flere ben å stå på
- Evne til omstilling (størrelsen på Bergen)
- Konsentrasjon, posisjon og bred kompetanse innen havnæringene
- Verdensledende næringsliv, forskning, utdanning og forvaltning innenfor havnæringene
- Regionen har et av verdens ledende miljøer for undervannsteknologi med en leverandørindustri som er i særklasse globalt
- Et velfungerende «blått» økosystem for innovasjon og kommersialisering
- Fremoverlente offentlige aktører
- Bergensregionen har et av verdens ledende miljøer for undervannsteknologi med en leverandørindustri som er i særklasse globalt
- Godt sammensatt innenfor både forvaltning, næring og akademia. Det er dette som gjør oss sterke internasjonalt

STRENGTHS

SVAKHETER:

- Svak koordinering/forankring og evne å gjennomføre varige samarbeidsprosjekter
- Liten kultur for å ta vanskelige debatter
- Konkurrerende initiativ og posisjoneringskamp internt
- Det offentlige bruker for lang tid på saksbehandling (areal- og byggesaker)
- Akademia har et svakere omdømme enn NTNU innenfor teknologiske fag
- Vi utdanner ikke nok teknologer til bruk i regionen
- Det nye fylket Vestland må dekke mange sprikende interesser
- En verdiløs konkurranse med andre norske byer
- Lav kjennskap til Havbyen Bergen
- Svak havidentitet hos innbyggerne
- Vi klarer i for liten grad å konvertere startups til vekstselskaper
- Vi har en tendens til å begynne helt på nytt istedenfor å bygge videre på det vi allerede har
- Enkelte bransjer har høyt aldersnitt og er mannsdominert – lav andel kvinner i toppledelsen

WEAKNESSES

SWOT-en viser opplevde styrker, svakheter, muligheter og trusler.

MULIGHETER:

- Bygge identitet og lagånd. Fremstå samlet med sterk delings- og samarbeidskultur
- Etablere bred forankring, politisk engasjement og nasjonalt/internasjonalt samarbeid mot felles ambisjoner
- Etablere en administrativ ressurs som kan drive dette over tid
- Etablere samarbeidsarenaer på tvers av aktører som kan «pushe» hverandre
- Koordinere ressurser for prosjekter og arrangementer som løfter regionen opp i verdensklasse
- Ta en tydelig posisjon. Ledende region innen bærekraftige havnæring
- Realisere potensialet for marine mineraler, grønn/blå hydrogen og karbonlagring
- Synliggjøre de gode studietilbudene
- Kobling mellom menneskerettighetsbyen Bergen og Havbyen Bergen
- Tiltrekke oss nye bedrifter og kapital. Bli et «Silicon Valley» for havnæringene
- Utnytte det gode handlingsrommet for omstilling og styrke investiver fra fossilt til fornybart
- Styrket tilrettelegging av virkemidler
- Delings- og sirkulærøkonomi
- Fokusere på konkrete mål, leveranser og kommunikasjon (nedenfra og opp)
- Rette oss mot ungdomsskole og videregående (Vi trenger også fagutdannede)
- Styrke regionens kompetanse innen nye digitale verktøy (Eks. AI og IoT)
- Akademia forsterker samarbeidet med hverandre og næringslivet
- Vi kan ikke vedta av vi er havbyen, vi må vise det

OPPORTUNITIES

TRUSLER:

- Vi klarer ikke gi begrepet Havbyen Bergen nok substans
- Vi klarer ikke ta initiativet videre med betydningsfulle tiltak med gjennomføringskraft
- Vi klarer ikke å utnytte våre styrker og da heller ikke potensialet
- Vi mister synlighet og innflytelse (til fordel for andre regioner i Norge)
- Vi blir for lokale/regionale og «navlebeskuende» i et globalt marked
- Selskapene i regionen identifiserer seg ikke med Havbyen Bergen
- Bergen evner ikke å være en hovedstad for hele regionen
- Tempo i omstilling fra olje og gass til fornybare næringar går for tregt
- Vi evner ikke å forsere barrierer definert i Vestlandsscenarioene
- Ustabile rammebetingelser. Vi har ikke «stayer evne». Nytt initiativ om 4 år...
- Vi mister viktig kompetanse ut av regionen
- Ulike konkurranseregler. Mye fokus på miljøteknologi i Norge, men ikke globalt
- Andre viktige posisjoner prioriteres høyere (Eks. Kulturbyen Bergen)
- Mange av aktørene som inngår i Havbyen Bergen har hovedsete her, men er til stede i hele landet og ønsker derfor ikke å bli med på en nasjonal "stillingskrig"
- Konkurranse fra andre byer (Eks. Trondheim – Ocean Space Center)
- Andre tar posisjonen som kanskje Bergen tar for gitt

THREATS

Havnæringene - Nøkkeltall 2019 og scenario 2035 - Vestland

Våre tiltak de neste 15 årene kan påvirke 48 milliarder kroner i verdiskapning og 24 tusen arbeidsplasser!

	Verdiskapning			Sysselsetting				
	Status 2019 (Milliarder kroner)	Scenario 2035 (Milliarder kroner)			Status 2019 (Personer)	Scenario 2035 (Personer)		
		Uønsket	Fremskrevet	Foretrukket		Uønsket	Fremskrevet	Foretrukket
Marin	18,6	20,0	22,0	26,0	9 854	8 106	8 699	10 525
Maritim	18,2	11,0	18,5	22,0	9 385	4 189	6 052	7 285
Fornybar energiproduksjon	10,5	11,0	12,0	16,5	2 881	2 336	2 494	3 427
Ikke fornybar energiproduksjon	38,9	25,0	42,0	47,0	22 645	11 220	18 773	20 936
Reiseliv	9,0	9,5	10,5	12,5	23 546	21 464	23 836	28 879
	95,2	76,5	105,0	124,0	70 330	47 315	59 854	71 052

Kilde: Vestlandscenariene 2020

41% Ikke fornybar
11% Fornybar

47,5 milliarder diff.
11% Fornybar

83

34% Reiseliv
4% Fornybar

23 737 personer diff.
4% Fornybar

3

**Definisjon, visjon, misjon,
fokusområder, mål og tiltak**

Arbeidsgruppens forslag til definisjon av Havbyen Bergen

Havbyen Bergen er aktører med fokus på bærekraftig verdiskapning knyttet til havet på Vestlandet				
Næringsliv*	Næringsklynger og organisasjoner**	Forskning og utdanning**	Initiativer**	Offentlige aktører**
<p>Havnæringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olje og gass • Marin • Maritim • Fornybar energi • Reiseliv 	<ul style="list-style-type: none"> • NCE Finance Innovation • NCE Media • NCE Seafood Innovation Cluster • Blue Future • Nosca Clean Oceans • GCE Ocean Technology • Ocean Innovation Norwegian Catapult • Maritime Bergen • NCE Maritime CleanTech • Sustainable Energy Norwegian Catapult • MMR Ocean Blue • Hub for Ocean • Arena Ocean HyWay Cluster • AkvaHub • Bergen Næringsråd • Næringsalliansen • Invest in Bergen • VIS TTO • Maritimt forum • Norwegian Cognitive Center • Visit Bergen 	<ul style="list-style-type: none"> • NORCE Norwegian Research Centre • Havforskningsinstituttet • NIVA vannforskning • Nansen Environmental and Remote Sensing Center • UiB • Bergen Offshore Wind Center • HVL • NHH • BI • Sjøkrigsskolen • NOFIMA • NAMC • SFI Climate Futures 	<ul style="list-style-type: none"> • Bergen Entrepreneurship Academy (HVL, NHH og UiB) • The Ocean • Visningscenteret • Energiomstilling Vest • Innovasjonsuken OPP • UTC Underwater Technology Conference • SFI Smart Ocean • Norwegian Forum for Marine Minerals • One Ocean Expedition • Marin innovasjonsarena • Havinkubator • Styrke av økosystem innen HAV • North Atlantic Seafood Forum (NASF) • Bergen Shipping Dinner (BDS) • Havlunsj • Passion for ocean • Karrieredager • Arendalsuka 	<ul style="list-style-type: none"> • Bergen kommune • Vestland fylkeskommune • Fiskeridirektoratet • Mattilsynet • Innovasjon Norge • Andre kommuner i Vestland fylke

Havbyen Bergen - Visjon og misjon

MISJON

Fremme økt samhandling, attraktivitet, bærekraftig vekst og kompetanse i havnæringene med Bergen som sentral drivkraft

VISJON

Lede an for et bærekraftig hav
(Pioneering a Sustainable Ocean)

Visjon: Havbyen Bergen sin drøm som vi aldri kan slutte å strekke oss mot

Misjon: Hvorfor Havbyen Bergen eksisterer

Bærekraft: Klima og miljø, økonomi og sosiale forhold

Havbyen Bergen - Definisjon, visjon, misjon, fokusområder og mål

Definisjon	Havbyen Bergen er aktører med fokus på bærekraftig verdiskapning knyttet til havet på Vestlandet			
Visjon	Lede an for et bærekraftig hav			
Misjon	Fremme økt samhandling, attraktivitet, bærekraftig vekst og kompetanse i havnæringene med Bergen som sentral drivkraft			
Fokusområder	FNs bærekraftsmål <ul style="list-style-type: none"> Samarbeid for å nå målene (17) Stoppe klimaendringene (13) Ren energi til alle (7) Livet i havet (14) Industri, innovasjon og infrastruktur (9) Utrydde sult (2) 			
	Samhandling	Attraktivitet	Bærekraftig vekst	Kompetanse
Mål	• Felles identitet og kultur for samarbeid	• Øke antall etableringer av ledende bedrifter og startups	• Økt omstilling, bærekraftig verdiskapning og sysselsetting	• Verdens beste havforskningsregion
	• Økt samhandling mellom forskning, utdanning, offentlige aktører og næringsliv	• Tilgang til kapital, areal, infrastruktur, talent og kompetanse	• Overføring av kompetanse fra ikke-fornybare til fornybare næringer	• Relevant og attraktiv utdanning til havnæringene
	• Styrke samarbeidsarenaer og felles prosjekter	• Global kjennskap og preferanse til Havbyen Bergen	• Sikre ivaretagelse av anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønnene	• Internasjonalt ledende kunnskapsbasert forvaltning og næringskompetanse

Visjon: Havbyen Bergen sin drøm som vi aldri kan slutte å strekke oss mot
Misjon: Hvorfor Havbyen Bergen eksisterer
Bærekraft: Klima og miljø, økonomi og sosiale forhold

Havbyen Bergen - Aktuelle tiltak

Fokusområde	Mål	Aktuelle tiltak*
1 Samhandling	<ul style="list-style-type: none"> Felles identitet og kultur for samarbeid Økt samhandling mellom forskning, utdanning, offentlige aktører og næringsliv Styrke samarbeidsarenaer og felles prosjekter 	<ol style="list-style-type: none"> Lage en god arbeidsfordeling mellom aktørene i Havbyen Bergen Legge til rette for internkommunikasjon, møter og samordning mellom aktørene Portal/nettside med oversikt over viktige initiativer og aktiviteter med kalender og nyhetsbrev Gjennomføring av The Ocean, Ocean Innovation Showroom, Havuken 2023 og andre relevante samarbeidsarenaer Fremme fellesprosjekter på tvers av aktørene (Eks. Rammebetingelser, rekruttering, markedsføring/messer, innovasjon)
2 Attraktivitet	<ul style="list-style-type: none"> Øke antall etableringer av ledende bedrifter og startups Tilgang til kapital, areal, infrastruktur, talent og kompetanse Global kjennskap og preferanse til Havbyen Bergen 	<ol style="list-style-type: none"> Merkevare og kommunikasjonsstrategi (Se utkast til mandat i vedlegg 5.5) Bidra til økt samlokalisering av viktige aktører innenfor havnæringene (Eks. Dokken og Marineholmen) Arrangement og PR aktiviteter Involvere interessenter (Fokus på næringslivet og de unge) Vertskapsrolle for havnæringene
3 Bærekraftig vekst	<ul style="list-style-type: none"> Økt omstilling, bærekraftig verdiskapning og sysselsetting Overføring av kompetanse fra ikke-fornybare til fornybare næringer Sikre ivaretagelse av anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønnene 	<ol style="list-style-type: none"> Utvikle og påvirke gode rammebetingelser og virkemidler for havaktørene Arbeide for at offentlige anbud tilfaller Vestlandet Støtte og veiledning til næringslivet (Eks. Aktuelle virkemidler, samarbeidsarenaer, innsikt, potensielle og etablerte initiativer) Bidra til å styrke det innovative økosystemet i regionen Støtte til etablering av relevante EU-prosjekter (Letter of intent) Rekruttering av næringslivtalenter
4 Kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> Verdens beste havforskningsregion Relevant og attraktiv utdanning til havnæringene Internasjonalt ledende kunnskapsbasert forvaltning og næringskompetanse 	<ol style="list-style-type: none"> Fremme kunnskap blant barn og unge om mulighetene som ligger i Havbyen Bergen Etablere partnerskap med andre ledende miljøer Gjennomføring av undersøkelser (eks. befolkningsundersøkelsen i regi av UiB) og etablering av kunnskapsdatabase Fremme mobilitet av kompetanse mellom næringene, forvaltningen og FoU-miljøene Rekruttering av forskningstalenter

Vise til konkrete resultater - at samarbeidet fungerer og skaper merverdi for alle

* Havbyen Bergen vil ikke ha det formelle ansvaret for alle tiltakene. Enkelte tiltak kan utføres av aktører i nettverket eller eksterne samarbeidspartnere. Havbyen kan da bidra med f.eks. ledelse, oversikt, koordinering, kompetanse og finansiering. Alle tiltakene vil heller ikke etableres og gjennomføres fra første dag, men prioriteres og fordeles over en tidsperiode.

Havbyen Bergen - Aktuelle tiltak - Hovedansvar

Tiltak

Ressursestimat*

1	Gjennomføringen av The Ocean, Ocean Innovation Showroom, Havuken 2023 og andre relevante samarbeidsarenaer	100%
2	Merkevare, kommunikasjonsstrategi og legge til rette for internkommunikasjon, møter og samordning mellom aktørene	50%
3	Portal/nettside med oversikt over viktige initiativer og aktiviteter med kalender og nyhetsbrev	50%
4	Lage en god arbeidsfordeling mellom aktørene i Havbyen Bergen	10%
5	Fremme fellesprosjekter på tvers av aktørene (Eks. Rammebetingelser, rekruttering, markedsføring/messer, innovasjon)	10%
6	Involvere interessenter (Fokus på næringslivet og de unge)	10%
7	Utvikle og påvirke gode rammebetingelser og virkemidler for næringene	10%
8	Støtte og veiledning til næringslivet (Eks. Aktuelle virkemidler, samarbeidsarenaer, innsikt, potensielle og etablerte initiativer)	10%
9	Fremme kunnskap blant barn og unge om mulighetene som ligger i Havbyen Bergen	10%
10	Gjennomføring av undersøkelser og etablering av kunnskapsdatabase	5%
11	Etablere partnerskap og samarbeid med andre ledende miljøer	10%
12	Koordinering og støtte	20%
	Sum	300%

* Ressursestimatet er antall årsverk som kreves for å gjennomføre de mest sentrale tiltakene der Havbyen Bergen bør ha et hovedansvar. Disse ressursene behøver ikke være fast ansatte i det offentlige, men kan gjennomføres med egeninnsats, økonomisk støtte fra aktørene i nettverket eller inntekter.

4

Videre organisering og drift

Havbyen Bergen – Sentrale suksesskriterier

Hva er de viktigste suksesskriteriene for å lykkes med Havbyen Bergen?

1. Deltagerne bør være likeverdige og ansvarliggjøres.
2. Samarbeidet bør baseres på demokratiske, åpne og transparente prosesser.
3. Alle bør ha reell mulighet til medvirkning.
4. Initiativet bør ledes av en nøytral aktør med en synlig leder som evner å forene alle interesser.
5. Initiativet bør støttes av Bergen kommune og Vestland fylkeskommune (gjennom politiske vedtak).
6. Det bør være en langsiktig finansiell forpliktelse (3-5 år) som garanteres av det offentlige.
7. Det private bør forplikte seg ved å bidra med egeninnsats og/eller finansiering for å bekrefte nytteverdi
8. Det bør gis et klart eierskap til realisering av mål og tiltak og tilføres tilstrekkelige ressurser.
9. Eierskapet til merkenavn og domene bør følge den organisasjonen som får ansvaret for drift.
10. Det bør defineres konkrete fellesprosjekter
11. Vi må være flinke til å markere kortsiktige suksesser.

Havbyen Bergen – Videre organisering og finansiering

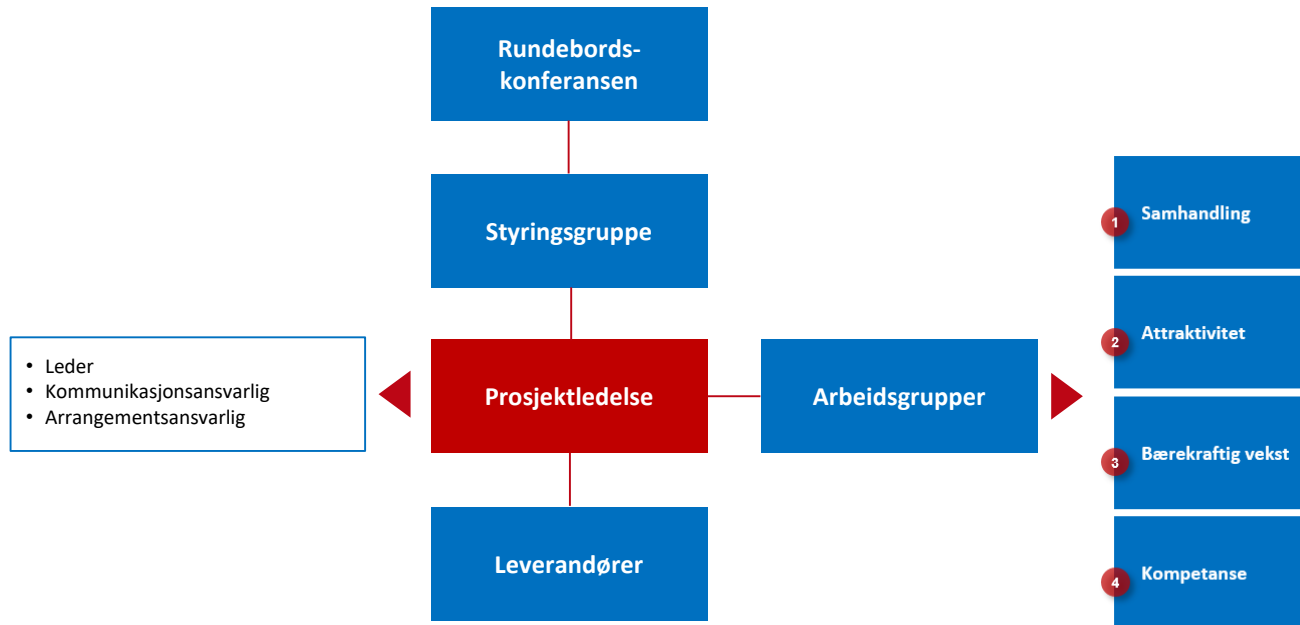

Havbyen Bergen – Videre organisering og finansiering

Årsmøte	Rundebordskonferansen (50+ medlemmer)	Består av aktører som bidrar til bærekraftig verdiskaping knyttet til havet på Vestlandet. Viktigste oppgave er å fastsette strategi og de økonomiske rammene for prosjektets drift og velge styringsgruppe. Ledes av BK eller VLFK.
Styringsgruppe	7 eller 9 medlemmer	Medlemmer valgt av rundebordskonferansen som representerer det offentlige, næring, akademia og forskning. Tar beslutninger og gir avklaringer for det operative arbeidet i prosjektet. Ledes av BK eller VLFK.
Prosjektledelse	1 leder + 2 medarbeidere	Rapporterer til referansegruppen. Ansvarlig for gjennomføring av strategi og ledelse av Havbyen Bergen. Medarbeidere med ansvar for et utvalg av de definerte tiltakene. Er formelt ansatt i BK eller VLFK.
Finansiering	70% offentlig/30% privat (Totalt ca. 4-5 mill.)	Bergen kommune og Vestland fylkeskommune sikrer en langsiktig finansiering. Det budsjetteres med privat støtte og finansiering gjennom f.eks. fellesprosjekter, sponsor, deltagelse på arrangementer og egeninnsats.

Havbyen Bergen – Organisering (Skisse)

5

Vedlegg

5.1

Nøkkeltall og trender

Marin - Nøkkeltall og scenario

Beskrivelse:

Marin næring omfatter verdikjeden for havbasert matproduksjon. Dette inkluderer både fiske, havbruk og næringsmiddelindustrien knyttet til havbruk. Marin næring er en viktig del av både nåværende og fremtidig verdiskapning i Vestland og utgjør en viktig del av Vestland sin eksportnæring.

Verdiskapning: (Andel av total 2018)

5,9%

Utvikling: (Milliarder kroner)

2018	2019	Vekst
17,9	18,6	3,8%

Scenario 2035: (Milliarder kroner)

Foretrukket	26,0
Fremskrevet	22,0
Uønsket	20,0

Definerte delnæringer:

- Fiske
- Oppdrett
- Tjenesteleverandører
- Fôrproduksjon
- Utstyrsleverandører
- Foredling

Sysselsetting: (Andel av total 2018)

2,9%

Utvikling: (Personer)

2018	2019	Vekst
9 765	9 854	0,9%

Scenario 2035: (Personer)

Foretrukket	10 525
Fremskrevet	8 699
Uønsket	8 106

FNs bærekraftsmål:

Verdiskapning: (Per sysselsatt)

2019 **1 886 000**

Kilde: Vestlandscenariene 2020

BERGEN
KOMMUNE

Maritim - Nøkkeltall og scenario

Beskrivelse:

Maritim næring omfatter transport, lagring og sjøfart, samt redningstjenester, slepebåter, drift av havner og kaianlegg, samt skipsmegling. Sektoren er en viktig del av næringslivet på Vestland, og næringens verdiskaping i Vestland utgjør nærmere 30% av næringens totale verdiskaping i Norge. Maritim næring inkluderer også verftsindustrien som levere både til petroleum, maritim, marin og andre hovednæringer

Verdiskaping:

(Andel av total 2018)

5,7%

Utvikling:

(Milliarder kroner)

2018	2019	Vekst
17,6	18,2	3,4%

Scenario 2035:

(Milliarder kroner)

Foretrukket	22,0
Fremskrevet	18,5
Uønsket	11,0

Definerte delnæringer:

- Utstyrleverandører
- Rederi
- Tjenesteleverandører
- Verftsindustri

Sysselsetting:

(Andel av total 2018)

2,8%

Utvikling:

(Personer)

2018	2019	Vekst
9 271	9 385	1,2%

Scenario 2035:

(Personer)

Foretrukket	7 285
Fremskrevet	6 052
Uønsket	4 189

FNs bærekraftsmål:

Verdiskaping:

(Per sysselsatt)

2019 1 939 000

Kilde: Vestlandscenariene 2020

Fornybar energiproduksjon - Nøkkeltall og scenario

<p>Beskrivelse:</p> <p>Hovednæringen fornybar energi omfatter både produksjon og distribusjon av energi fra vann-, sol- og vindkraft, samt øvrig produksjon av elektrisitet. Næringen blir en viktig del av den grønne omstillingen.</p>	<p>Verdiskapning: (Andel av total 2018)</p> <p>3,6%</p>	<p>Utvikling: (Milliarder kroner)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>Vekst</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>11,1</td> <td>10,5</td> <td>- 5,6%</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	Vekst	11,1	10,5	- 5,6%	<p>Scenario 2035: (Milliarder kroner)</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Foretrukket</td> <td>16,5</td> </tr> <tr> <td>Fremskrevet</td> <td>12,0</td> </tr> <tr> <td>Uønsket</td> <td>11,0</td> </tr> </tbody> </table>	Foretrukket	16,5	Fremskrevet	12,0	Uønsket	11,0
2018	2019	Vekst													
11,1	10,5	- 5,6%													
Foretrukket	16,5														
Fremskrevet	12,0														
Uønsket	11,0														
<p>Definerte delnæringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produksjon • Distribusjon • Tjenesteleverandør 	<p>Sysselsetting: (Andel av total 2018)</p> <p>0,8%</p>	<p>Utvikling: (Personer)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>Vekst</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2 813</td> <td>2 881</td> <td>2,4%</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	Vekst	2 813	2 881	2,4%	<p>Scenario 2035: (Personer)</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Foretrukket</td> <td>3 427</td> </tr> <tr> <td>Fremskrevet</td> <td>2 494</td> </tr> <tr> <td>Uønsket</td> <td>2 336</td> </tr> </tbody> </table>	Foretrukket	3 427	Fremskrevet	2 494	Uønsket	2 336
2018	2019	Vekst													
2 813	2 881	2,4%													
Foretrukket	3 427														
Fremskrevet	2 494														
Uønsket	2 336														
<p>FNs bærekraftsmål:</p>		<p>Verdiskapning: (Per sysselsatt)</p>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>3 639 000</td> </tr> </tbody> </table>	2019	3 639 000										
2019	3 639 000														

Kilde: Vestlandscenariene 2020

Ikke fornybar energiproduksjon - Nøkkeltall og scenario

Beskrivelse:

Næringen består i stor grad av næringer knyttet til utvinning og produksjon av olje og gass, samt tilhørende distribusjon- og tjenestenæring. Bygging av plattformer og skip er underlagt hovednæringen maritim næring (verftsindustri). Næringen er svært viktig for Vestland sin sysselsetting og verdiskapning

Verdiskapning:

(Andel av total 2018)

13,3%

Utvikling:

(Milliarder kroner)

2018	2019	Vekst
40,1	38,9	- 3,0%

Scenario 2035:

(Milliarder kroner)

Foretrukket	47,0
Fremskrevet	42,0
Uønsket	25,0

Definerte delnæringer:

- Utvinning
- Distribusjon
- Utstysleverandører
- Tjenesteleverandører

Sysselsetting:

(Andel av total 2018)

6,5%

Utvikling:

(Personer)

2018	2019	Vekst
21 581	22 645	4,9%

Scenario 2035:

(Personer)

Foretrukket	20 936
Fremskrevet	18 773
Uønsket	11 220

FNs bærekraftsmål:

Verdiskapning:

(Per sysselsatt)

2019	1 712 000
-------------	-----------

Kilde: Vestlandscenariene 2020

BERGEN
KOMMUNE

Reiseliv - Nøkkeltall og scenario

<p>Beskrivelse:</p> <p>Næringen omfatter tradisjonelle deler av reiselivsnæringen, fra opplevelser og transport til overnatting og servering. Næringen har de siste årene vært i sterk vekst både globalt og nasjonalt.</p>	<p>Verdiskapning: (Andel av total 2018)</p> <p style="font-size: 2em; color: red; text-align: center;">2,9%</p>	<p>Utvikling: (Milliarder kroner)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>Vekst</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>8,6</td> <td>9,0</td> <td>2,2%</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	Vekst	8,6	9,0	2,2%	<p>Scenario 2035: (Milliarder kroner)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tbody> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Foretrukket</td> <td>12,5</td> </tr> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Fremskrevet</td> <td>10,5</td> </tr> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Uønsket</td> <td>9,5</td> </tr> </tbody> </table>	Foretrukket	12,5	Fremskrevet	10,5	Uønsket	9,5
2018	2019	Vekst													
8,6	9,0	2,2%													
Foretrukket	12,5														
Fremskrevet	10,5														
Uønsket	9,5														
<p>Definerte delnæringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transport • Overnatting • Servering • Formidling • Aktiviteter og kultur 	<p>Sysselsetting: (Andel av total 2018)</p> <p style="font-size: 2em; color: red; text-align: center;">6,9%</p>	<p>Utvikling: (Personer)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>Vekst</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>23 046</td> <td>23 546</td> <td>2,2%</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	Vekst	23 046	23 546	2,2%	<p>Scenario 2035: (Personer)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tbody> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Foretrukket</td> <td>28 879</td> </tr> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Fremskrevet</td> <td>23 838</td> </tr> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>Uønsket</td> <td>21 464</td> </tr> </tbody> </table>	Foretrukket	28 879	Fremskrevet	23 838	Uønsket	21 464
2018	2019	Vekst													
23 046	23 546	2,2%													
Foretrukket	28 879														
Fremskrevet	23 838														
Uønsket	21 464														
<p>FNs bærekraftsmål:</p>		<p>Verdiskapning: (Per sysselsatt)</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tbody> <tr style="background-color: #c00000; color: white;"> <td>2019</td> <td>384 000</td> </tr> </tbody> </table>	2019	384 000										
2019	384 000														

Kilde: Vestlandscenariene 2020

5.2

Inspirasjon

Case: Canadas Ocean Supercluster

Addressing shared challenges and advancing Canadas position as a global leader in ocean

- Many clusters in the world organize around a single sector or value chain
- **The Ocean Supercluster is designed to eliminate sector silos and to promote co-investment in business solutions that have multiple applications**
- The Ocean Supercluster takes advantage of Canada having one of the world's few ocean economies characterized by significant activity in all major sectors, including seafood, shipping, energy, defense, and tourism.
- This breadth of activity translates into a large pool of companies facing shared challenges, who thus become potential partners for innovation collaboration in the Ocean Supercluster

CEAN SUPERCLUSTER ANNOUNCES THREE ACCELERATED OCEAN SOLUTIONS PROJECTS WITH \$6.6M IN TOTAL PROJECT VAL

CHANGING THE WAY OCEAN BUSINESS IS DONE

Canada's Ocean Supercluster is growing the ocean economy in a way that has never been done before, where leaders in fisheries, aquaculture, defense, offshore resources, marine renewables, bioresources, shipping, and ocean technology are coming together to develop and commercialize solutions to shared ocean challenges, while advancing Canada's position as a global leader in ocean.

[BECOME A MEMBER](#) [ABOUT OSC PROJECTS](#)

OUR VISION: Realize the potential of Canada's ocean economy to establish and grow companies, achieve commercial outcomes, and engage in cross-sectoral collaboration.

OUR MISSION: To enable the sustainable growth of Canada's ocean economy by building an ecosystem in which all members are well-connected and have the capacity and capability to drive digital innovation.

BERGEN
KOMMUNE

Nettside: oceansupercluster.ca

Case: Osloregionen

Osloregionen - en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region

- Osloregionen interkommunalt politisk råd er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner inkludert Oslo kommune. Osloregionen jobber for at hele hovedstadsregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region.
- Sammenslutningens formål er å initiere, utvikle og støtte samarbeidstiltak som styrker Osloregionens posisjon som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.
- Samarbeidet i regionen skal særlig rettes inn mot utforming av strategier og igangsetting av samarbeidsprosesser på områder hvor samordning av deltakernes innsats vil være viktig.
- Innsatsområder er:
 - Areal, transport, mobilitet og logistikk
 - Klima og miljø
 - Konkurranseskraft og attraktivitet

Konkurranseskraft og attraktivitet

[Profileringsarbeidet](#) baserer seg på [Osloregionens internasjonale profileringsstrategi](#). Osloregionens mål er å være en internasjonalt konkurransedyktig og bærekraftig region. Vi er i konkurranse med andre hovedstadsregioner i Norden, Europa og resten av verden, om business, besøkende, arbeidskraft, studenter og investorer. Både Oslo og Osloregionen er fortsatt ganske så ukjent i verdenssammenheng, men det går definitivt riktig vei, viser rapporten [Oslo: State of the City](#).

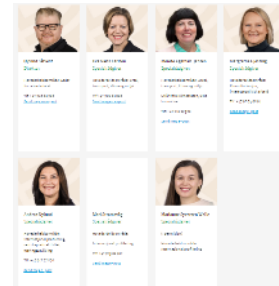
Klima og miljø

Klimapolitikk er et av innsatsområdene for Osloregionen. Gjennom oppfølging av ordførereklæringen fra 2019 blir klimaarbeidet ivarettatt. [Se de gode klimahistoriene fra regionen og mer om arbeidet her.](#)

Miljø- og klimaperspektivet er også integrert i Osloregionens arbeid innen areal/transport og verdiskaping/næringsutvikling. I Samordnet Areal- og transportstrategi for Osloregionen 2016 er et av delmålene at Osloregionen skal oppfylle nasjonale og regionale klimamål.

Osloregionen

Areal, transport, mobilitet og logistikk

Areal- og transportutvikling er et sentralt innsatsområde for Osloregionen. [Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen](#), vedtatt av styret i mai 2016, har som utgangspunkt at en flerkjernet utvikling kan styrke regionens internasjonale konkurranseskraft, og samtidig være en nødvendig del av den kursendingen som må til for å nå nasjonale og regionale klimamål.

BERGEN
KOMMUNE

Case: Oslo Business Region

Oslo Business Region helps you navigate in Oslo's startup and innovation community by bridging industries, companies, cities and people

We provide you with insight, collaboration & network

Oslo Business Region was established 1 January 2014 and is a limited company funded and owned by the City of Oslo. Our key objectives are to work for more successful innovation and technology startups in Oslo, collaboration between public and private companies, talent attraction and international profiling. In addition, we support businesses in Oslo during the Covid-19 Pandemic.

oslo business region

Team

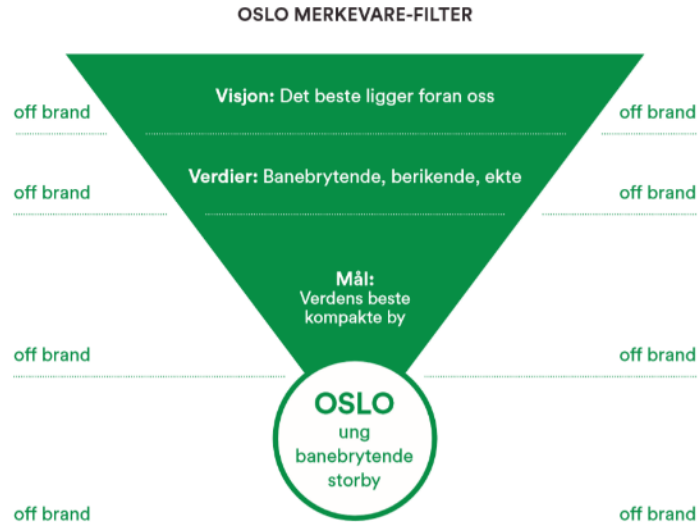
Mari Wachelke	Communication & Profiling Manager
Martine Mæland	Project leader Startup
Fredrik Salberg	Producer
Siw Andersen	CEO
Marinette B. Hexeberg	Financial advisor (Covid-19)
Jørn Haanæs	Startup Director
Tom Miskin	Project Leader - Oslo Innovation Week and Nordic markets
Juliane Salicath Gordner	Startup coordinator

Invest in Oslo

The last 10 years, the startup community in Oslo has emerged from nothing to foster international growth companies such as Kahoot!, Spacemaker, Otovo and No Isolation. Now is the time to make Oslo the place for your next investment.

Case: Oslo

Merkevareplattform

- Ingen velger Oslo ved en ren tilfeldighet, enten det er valg av reisemål, sted å flytte, studere, jobbe, starte en bedrift eller investere.
- Oslo mangler synlighet og en tydelig posisjon. En sterkere merkevare ville gjort at flere ville valgt Oslo.
- Merkevareplattformen skal fungere som et filter for alle aktører i regionen,
- **Hovedmålet er å gjøre Oslo til verdens beste kompakte by.**
- Oslo er liten nok til at alle mennesker, bedrifter og ideer kan bli sett og hørt. Samtidig er Oslo ressurssterk og stor nok til å være en banebrytende plattform for innovasjon, vekst og gode liv.

Case: Oslo

Marketing: The Great Escape

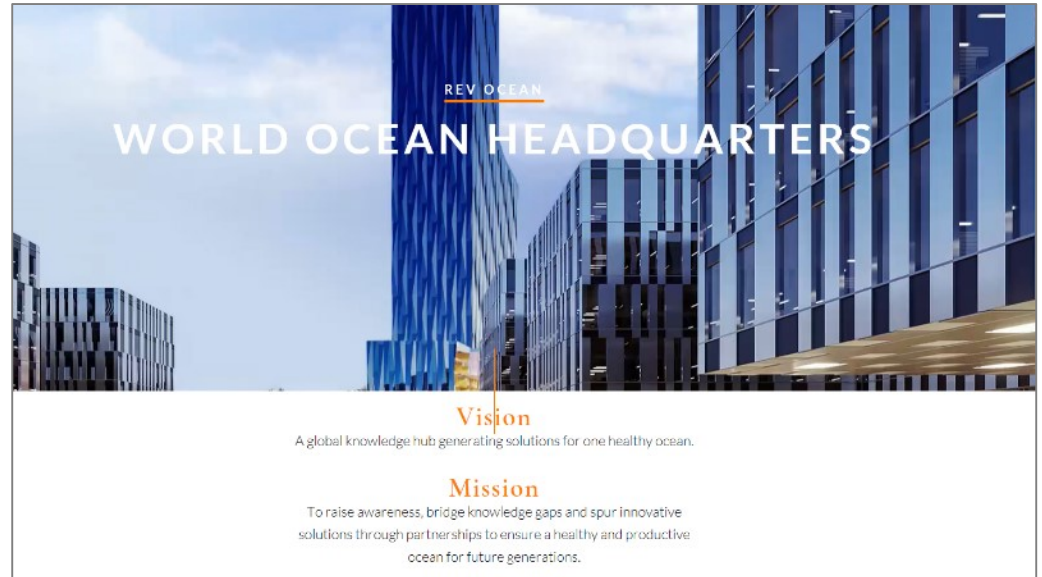
- The branding process of Oslo was initiated in 2014 by the City council in Oslo and the board of the Oslo Region Alliance
- The process took a regional approach and involved 1000 people from private business, the public sector, culture, academia and organisations.
- The three organisations /Oslo Region Alliance, Oslo Business Region and VisitOSLO) make up the informal Oslo Brand Alliance (OBA)
- The three brand values of the city are “Pioneering, Enriching and Real”
- Their marketing approach is about real stories and real people.
- An example of a successful marketing initiative is The Great Escape. Implemented in 2019, it focused on rescuing people from a holiday gone wrong and flying them to Oslo. Overcrowded places such as London, Paris, Barcelona, Rome and others.

Case: World Ocean Headquarter

World Ocean Headquarter

- To address the urgent need for collaborative action to restore ocean health and develop a sustainable blue economy, REV Ocean and Aker ASA are building the World Ocean Headquarters.
- The World Ocean Headquarters will gather governments, private sector, academia and civil society
- The hub will actively collaborate with existing marine research centers, ocean innovation networks, knowledge and technology clusters around the world.
- The World Ocean Headquarters will be built by Aker ASA, a Norwegian industrial investment company whose majority shareholder is REV Ocean-founder Kjell Inge Røkke.

Case: Tromsø

Visjon og mål

- Tromsøregionen skal være den beste verdiskapingsregionen i Arktis med Tromsø som arktisk hovedstad.
- Tromsøregionen skal være det foretrukne stedet for bærekraftig næringsaktivitet i Arktis. Regionen skal være attraktiv for næringsliv, boende og besøkende. Næringslivet skal bidra til en bærekraftig utvikling og tuftes på miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Vi skal styrke regionens fortrinn definert som attraktivitet, reiseliv, sjømat, kompetanse og arealer.
- Økt samhandling mellom kommunene i Tromsøregionen for økt verdiskaping bygd på den enkelte kommunes styrker.
- Tromsøregionen skal være ledende på innovasjoner knyttet til bærekraftig verdiskaping i Arktis.
- Tromsøregionen skal ha en samordnet infrastruktur som fremmer utviklingen av et konkurransedyktig næringsliv og en funksjonell bo- og arbeidsmarkedsregion.
- Tromsøregionen skal samarbeide om næringsarealer i sjø og på land som imøtekommer næringslivet og samfunnets behov.

/// EN ATTRAKTIV ARKTISK HOVEDSTADSREGION

Vi skal etablere et forum for næringssjefer/-rådgivere/ -konsulenter for oppfølging av Regional strategisk næringsplan og andre overlappende områder.

Forumet har mandat til å fungere som arbeidsgruppe for Regional strategisk næringsplan, og rapporterer årlig til ordførere og rådmenn i deltagerkommunene.

Forumet skal spesielt fokusere på reiselivsnæringen – da dette er en vekstnæring som vil ha stor nytte av et sterkere samarbeid på tvers av kommunegrensene.

Case: Kristiansand

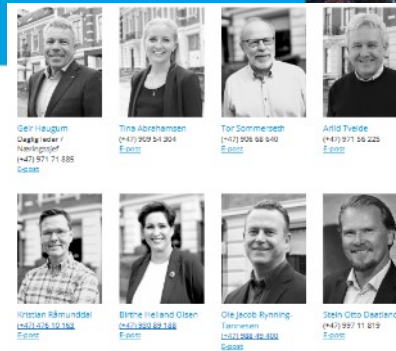
Visjon og mål

- Bystyre i Kristiansand gikk i 2017 inn for å satse på Business Region Kristiansand, en satsing som har som klart mål å styrke næringsarbeidet – og ikke minst nærings samarbeidet på tvers av kommunegrenser, sektorer, offentlige og private aktører.
- Business Region Kristiansand er en del av Kristiansand kommune
- Følgende prosjekter er satsingsområder for Business region Kristiansand: Helsebyen Eg, Kompetanseregion Kristiansand, Grønn forretningsutvikling, Næringsforesight, Universitetsbyen, Invest in KRS
- Vil ta en posisjon som en ledende europeisk region for bærekraftig innovasjon

KRS/
/BIZ

Business Region Kristiansand

Vi viser deg mulighetene i
Kristiansandsregionen

BERGEN
KOMMUNE

Nettside: businessregionkristiansand.no

Case: Ocean Space Centre (Trondheim)

Visjon og mål

- Etableringen av Ocean Space Centre skjer med bakgrunn i ambisjoner hos regjering og Storting for å realisere fremtidig vekst.
- **Ocean Space Centre, som bygges på oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet, vil bli det løftet Norge trenger for å gripe mulighetene i havrommet.**
- SINTEF og NTNUs nye senter i Trondheim vil utgjøre kjernen i et verdensledende utdannings- og kunnskapsmiljø, ved at industriaktører med høy teknologisk kompetanse kan få verifisert og utviklet sine løsninger i samarbeid med toppforskere
- Byggestart for Ocean Space Centre er i 2022 og planlagt ferdigstillelse er i 2025.

Slik kan Ocean Space Centre bli

De første Snøhetta-skissene ble vist da Statsbygg sendte inn forslag til reguleringsplan for Det nasjonale kunnskapsenteret for havromsteknologi i Trondheim.

22. oktober 2020

I statsbudsjett for 2020 har regjeringen bevilget 40 millioner til å fortsette arbeidet med forprosjektet for Ocean Space Centre

Case: Innovasjon Norge

Ocean industries film Going beyond the expected

- Ocean industries are a focus industry sector where Norway is pioneering advanced, sustainable solutions. Scandinavian Design Group has worked closely with both Innovation Norway and industry experts to define and communicate key areas of expertise within the sector
- The introduction of an information hierarchy was created to clearly identify Norway's seven focus sectors through distinctive illustrations. This is further developed through iconography to represent industry business areas under the sectors, allowing for clear and consistent communications for different stakeholders and target groups

Case: Greater Copenhagen

Brand platform

- A unique case of 85 municipalities, two countries, one brand and a clear path to becoming a global frontrunner in talent attraction and climate leadership
- The Winner of the Financial Times' "Best FDI Strategy 2019" amongst Europe's mid-sized regions
- In the early 2010s, Copenhagen tried to launch a branding platform for the city in order to pull ahead in the international competition for investments and talent, eyeing competitors like Amsterdam, Hamburg, Stockholm and others
- The brand is managed by Copenhagen Capacity and Invest in Skåne
- **Copenhagen City is always open to new ideas, new business and new arrivals.**

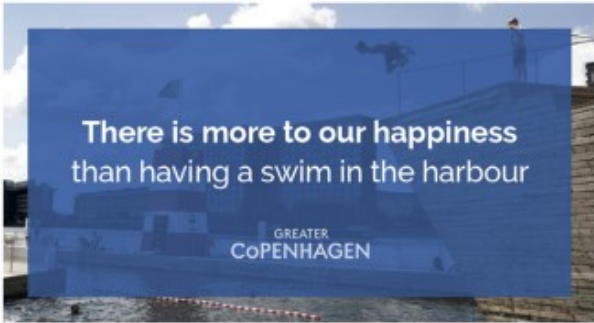
COPENHAGEN
CAPACITY

Invest in Greater Copenhagen

BERGEN
KOMMUNE

Case: Greater Copenhagen

Cases: City branding

I Love New York (stylized I ♥ NY) is a slogan, a logo and a song that are the basis of an advertising campaign used since 1977 to promote tourism in the state of New York, including New York City.

The idea behind the rebrand was to show people that Amsterdam isn't just a city that revolves around, sex, drugs, and canals. But also, that it's a great place to live and work.

The challenge presented was very clear. The city needed a visual system, a visual identity that could organize and simplify communication with the citizens, and could at the same time define a clear hierarchy, bringing together the city and the city hall. We needed to represent Porto, a global city, the city for everyone.”

The new logo design for Colorado is a snowy mountain combined the state's initials, perfectly connecting adventure with entrepreneurship, beauty with happiness and fresh air with creativity.

**BERGEN
KOMMUNE**

5.3

Innsikt

Opinion:

BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE OM HAVFORSKNING OG HAVNÆRING

GJENNOMFØRT FOR HAVBYEN BERGEN / THE OCEAN

AUGUST-SEPTEMBER 2020

Oppfatninger om næringer i dag

Nøkkelfunn

- **72%** mener olje og gass er den viktigste næringen for Norge i dag
- **33%** tror olje og gass blir den viktigste næringen i Norge fremover
- Troen på at olje og gass blir den viktigste næringen fremover øker fra **28%** i 2015 til **33%** i 2020
- Troen på at fiskeri og oppdrett blir den viktigste næringen faller fra **26%** i 2015 til **16%** i 2020
- **29%** mener fiskeri og oppdrett er den mest bærekraftige næringen i Norge. **15%** mener olje og gass
- **7 av 10** tror havnæringene blir viktigere fremover

Innsikt

- Olje og gass anses som den viktigste næringen Norge har i dag
- Flest tror olje og gass blir den viktigste næringen for Norge fremover
- Alle aldersgrupper tror olje og gass blir viktigere enn fiskeri og oppdrett fremover
- Troen på viktigheten av olje og gass øker, mens den faller for fisk og oppdrett
- Fiskeri og oppdrett oppfattes som den mest bærekraftige næringen og befolkningen har stor tro på at denne vil bli viktigere fremover

Status

- **Befolkningen oppfatter at olje og gass er den viktigste næringen i Norge**
- **Troen på at den også vil være det fremover forsterkes**
- **Fiskeri og oppdrett oppfattes som den mest bærekraftige næringen og befolkningen har stor tro på at den vil bli viktigere fremover**

Tillit til forvaltning av naturressursene og klimabekymringer

Nøkkelfunn

- **75%** har tillit til at jordbruk forvalter naturressursene på en god/bærekraftig måte etterfulgt av fiskeri og fangs på **65%**.
- Kun **41%** har tillit til at vindkraft (vindmøller) forvalter naturressursene på en god/bærekraftig måte
- Befolkningen er mest bekymret for plast i havet (**51%**), fulgt av forurensing (**34%**) og at biologisk mangfold minker (**31%**)
- Kun **17%** er i svært stor grad bekymret for drivhuseffekten

Innsikt

- Befolkningen har størst tillit til at jordbruket forvalter naturressursene på en god/bærekraftig måte. Tilliten til vindkraft(vindmøller) er lav
- Nordmenn er mest bekymret for plast i havet, fulgt av forurensing og at biologisk mangfold forsvinner

Status

- **Befolkningen har størst tillit til at jordbruket forvalter naturressursene på en bærekraftig måte og lavest tillit til vindkraft (vindmøller)**
- **Plast i havet bekymrer befolkningen mer enn forurensing, tap av biologisk mangfold og drivhuseffekt**

Havforskning

Nøkkelfunn

- **40%** forbinder Vestlandet mest med havforskning – **31%** Nord Norge
- **31%** forbinder UiT med mest med havforskning – NTNU **17%** og UiB **15%**
- **79%** tror forskning må til for å løse klimautfordringer
- Over **60%** mener myndigheter og næringsliv bør investere mer i forskning og innovasjon

Innsikt

- Vestlandet er landsdelen flest forbinder med havforskning
- UiT forbindes mest med havforskning av universitetene med NTNU på andre plass og UiB på tredje
- 8 av 10 tror forskning må til for å løse klimautfordringer
- Over 6 av 10 mener det bør investeres mer i forskning og innovasjon – men andelen er svakt fallende over tid

Status

- **Vestlandet har en ledende posisjon på havforskning, men UiB rangeres på en 3. plass etter UiT og NTNU innenfor dette fagområdet**
- **Befolkningen har stor tro på at økt forskning må til for å løse klimautfordringene**

Norges «havby»

Nøkkelfunn

- **30%** forbinder Tromsø som Norges naturlige hovedstad for havet («havby») – **23%** Bergen og **11%** Ålesund
- **52%** av de som valgte Bergen begrunner det med byens tradisjoner og historie som havby. **50%** byens havforsknings- og utdanningsmiljøer
- **32%** forbinder først og fremst næringene i Bergen med turisme og **20%** med kultur
- **55%** av de som valgte Tromsø begrunner det med byens beliggenhet, geografi eller arkitektur

Innsikt

- Tromsø rangeres foran Bergen som hovedstad for havet
- Flest legger vekt på geografi og historie i valget av havby
- Folk forbinder turisme- og kulturnæringer mest med Bergen

Status

- **Ingen byer har «tatt» posisjonen som Norges naturlige hovedstad for havet**
- **Tromsø har hatt en positiv utvikling siden 2015 og har i 2020 en noe sterkere posisjon som Norges naturlige hovedstad for havet («havby») fremfor Bergen**
- **Bergen sin sterke posisjon innenfor turisme- og kulturnæringene kan påvirke posisjonen innenfor havnæringene**

Havnæringer

Nøkkelfunn

- **49%** forbinder Nord-Norge med havnæringer, fulgt av Vestlandet med **38%**
- **87%** forbinder havnæringer med fiske og oppdrett, **52%** skipsfart og **42%** olje og gassproduksjon
- **41%** mener Norge først og fremst bør satse på matproduksjon (fiske og oppdrett) blant havnæringene – **19%** havenergi/vindkraft til havs

Innsikt

- Annenhver forbinder Nord-Norge mest med havnæringer
- Flest forbinder havnæringer med fisk, skipsfart og olje
- Flest mener Norge bør satse på matproduksjon og vindkraft blant havnæringene

Status

- **Nord-Norge har et naturlig «eierskap» til havnæringene**
- **Havnæringene forbindes mest med fiske og oppdrett – og det er dette befolkningen også mener vi først og fremst bør satse på**

Holdninger til vindkraft

Nøkkelfunn

- **63%** er positive til vindkraftutbygging til havs og **32%** til lands

Innsikt

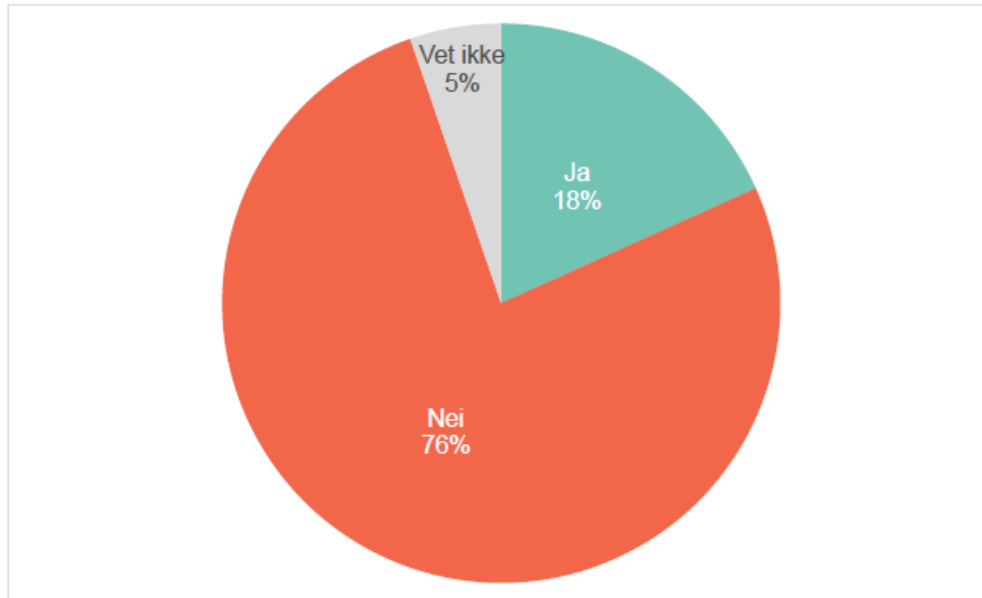
- 6 av 10 er positive til vindkraft til havs og hele 7 av 10 er negative til vindkraft til lands

Status

- **Det er en sterk motstand i befolkningen mot vindkraftutbygging til lands**
- **Det er en risiko for at flertallet i befolkningen kan bli negative til vindkraftutbygging også til havs**

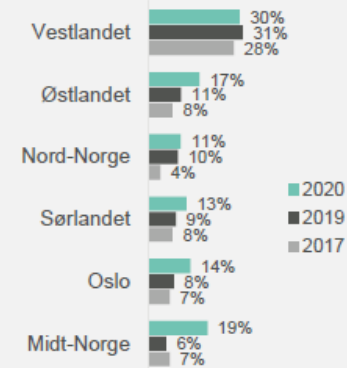

Kjennskap til «Havbyen Bergen»

Kjennskapen til Havbyen Bergen har økt over tid, fra 12 prosent i 2017 til 14 prosent i 2019, og 18 prosent i 2020.

Best kjennskap på Vestlandet

Befolkningsundersøkelsen i media

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET Forskning · Rådgivning · Publikasjoner · Tjenester

Undersøking: Fiskeri og oppdrett mest bærekraftig

Fiskeri og oppdrett blir oppfattet som den mest bærekraftige næringen i Norge, svarer 29 prosent fisk og oppdrett. Det er nesten dobbelt så mange som svarer olje og gass, som kjem på andreplass. IT, industri og turisme følger på de neste plassene, heter det i pressemeldingen.

Fiskeri og oppdrett blir oppfattet som den mest bærekraftige næringen i Norge, svarer 29 prosent fisk og oppdrett.

Når folk blir spurt om hva som er den mest bærekraftige næringen i Norge, svarer 29 prosent fisk og oppdrett. Det er nesten dobbelt så mange som svarer olje og gass, som kjem på andreplass. IT, industri og turisme følger på de neste plassene.

Svara kjem fram i ei undersøking som Opptan har gjort på oppdrag for Havforskningsinstituttet, i Bergen og Bergen kommune i samarbeid med brukarundersøkinga [The Opptan](#).

Laks.no

Ny undersøkelse: Oppdrett og fiskeri mest bærekraftige næring

Nyheter av redaksjonen · 23 september 2020

Oppdrett og fiskeri blir oppfattet som den mest bærekraftige næringen i Norge.

Det viser en undersøkelse Opinion har gjennomført på oppdrag for Havforskningsinstituttet (HI), Universitetet i Bergen og Bergen kommune.

29 prosent svarer oppdrett og fiskeri er den mest bærekraftige næringen i Norge, skriver Havforskningsinstituttet i en pressemelding.

«Det er nesten dobbelt så mange som svarer olje og gass, som kommer på andreplass. IT, industri og turisme følger på de neste plassene», heter det i pressemeldingen.

Bekreftelse

29 prosent svarer oppdrett og fiskeri er den mest bærekraftige næringen i Norge, svarer 29 prosent fisk og oppdrett.

Bergens Tidende BT Magasinet Sport Økonomi Meninger Kultur

Nå må vi satse på bærekraftig havøkonomi

Vi etterlyser krisetiltak som bidrar til en grunn omstilling av norsk økonomi.

Bergens Tidende BT Magasinet Sport Økonomi Meninger Kultur

Plast i havet bekymrer oss mest

84 prosent av oss er stadig bekymret for plastforurenging i havet. Det er det gode grunner til.

Universitetsmuseets utstilling «Plastvaker» gjorde mange oppmerksom på plastforurenging av havet. Problemet vokser stadig, viser en ny studie. Foto: Bjørn Erik Larsen (arkiv)

Vestland Snaresmedje Vesterdalen FJ17 FJ18

Flere nordmenn negative til vindturbiner både til lands og til havs

Nordmenn blir stadig mer skeptiske til vindkraft. Ny undersøkelse viser at folk også er mer skeptisk til vindkraft til havs.

5.4

Identitet, synlighet, omdømme og attraktivitet

Havbyen Bergen - Identitet, synlighet, omdømme og attraktivitet

Identitet:

- Det som kjennetegner regionen eksplisitt er at regionen er sterkt forankret i næringer som er knyttet til havet.
- Bergen er «Vestlandets hovedstad», sentrum for verdens fremste havregion, har Norges høyeste tetthet av næringsklynger og er en populær turistdestinasjon.
- Bergen har gjennom hele sin historie levd av, og vil også i fremtiden fortsatt leve av havet.

Kjennskap:

- Ingen regioner eller byer har «tatt» posisjonen som Norges naturlige hovedstad for havet.
- Det er to klare konkurrenter (Tromsø og Bergen) rundt en uklar merkevare.
- Tromsø har en positiv trend og rangeres foran Bergen som hovedstad for havet.
- UiT og NTNU forbindes mer med havforskning enn UiB.

Omdømme:

- Bergensregionen blir gjerne omtalt som regionen som har alt, men som ikke er spisset på sin posisjon eller satsing.
- Stavanger er oljebyen, Trondheim er teknologihovedstaden, Tromsø er inngangsporten til Arktis.
- Bergen forbindes mest med turisme- og kulturnæringer.
- Bergen som havby påvirkes mest av byens tradisjoner og historie.

Attraktivitet:

- Norge klarer ikke å tiltrekke oss like mange FDIs (Foreign Direct Investments) som våre naboland.
- Regionen sliter med å tiltrekke seg talenter og personell med rett kompetanse.
- Diskusjon om statlige organer skal flyttes til/fra Bergen (Fiskeridirektoratet, World Ocean Headquarters) tyder på lav attraktivitet.

Identitet: Vår personlighet/DNA. Det som skiller «oss» fra «de andre». **Synlighet:** Kjennskap i befolkningen til et begrep eller merkevare. **Omdømme:** Hvilke oppfatning om verden har av den aktuelle organisasjonens løfte og levering. **Attraktivitet:** Vår evne til å tiltrekke ønsket kompetanse, arbeidskraft og aktører som generer innovasjon og arbeidsplasser

Styrket omdømme - Mulighetsrommet

Bakgrunn

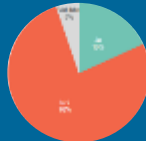
Bergensregionen er regionen som har alt, men som ikke er spisset på sin posisjon eller satsning!*

- Bergen har gjennom hele sin historie levd av, og vil også i fremtiden fortsatt leve av havet
- Norge er verden fremste havnasjon, og Bergen er den viktigste havbyen
- Regionen kjennetegnes eksplisitt ved sine sterke posisjon innen næringer som er knyttet til havet*

Status

Bergen ER havbyen, men har ikke TATT denne posisjonen!

- Kun 18% av befolkningen har hørt om Havbyen Bergen**
- Tromsø passerer Bergen som hovedstad for havet (30% vs. 23%)**
- 30% av befolkningen forbinder UiT med havforskning og 15% UiB**

Muligheter

Styrket omdømme og spisset posisjonering mot næringslivet kan gi positive effekter!

- Økt tiltrekking (reduert tap) av kompetansearbeidskraft og aktører som generer arbeidsplasser
- Økt innovasjonskraft for å skape en bærekraftig verdiskapning og til å løse nasjonale og internasjonale utfordringer knyttet til havet

Risiko

En svak posisjon kan føre til mangel på kompetanse og at hele eller deler av sentrale aktører for havnæringene i Bergensregionen over tid kan bli flyttet til andre steder i Norge eller internasjonalt

5.5

Kommunikasjonsstrategi

(Mandat)

Havbyen Bergen – Kommunikasjonsstrategi - Mandat

Utfordringer fra SWOT

- Bygge kunnskap om havbyen
- Bygge havidentiteten hos innbyggerne i havbyen
- Gi havbyen substans
- Vi mister synlighet og identitet til andre byer i Norge
- Stå sammen og lage samarbeidsaktiviteter som gir oss synlighet
- Skape identitet
- Vise at vi er havbyen

Tiltak som peker på kommunikasjon

- Internkommunikasjon
- Portal/nettside, behov for felles kalender
- Merkevarer- og kommunikasjonsstrategi
- PR-aktiviteter

Forslag til mandat

- Kommunikasjon og markedsføring bør bli en sentral del av arbeidet i det videre prosjektet, og vil være naturlig å gripe fatt i fra starten av.
- Sette i gang en brandingprosess. Inkludert i dette et merkenavn
- Utarbeide en kommunikasjons- og markedsstrategi.
 - Intern strategi til den interne målgruppen.
 - Ekstern strategi til en internasjonal målgruppe
- Prosjektet må vurdere om disse oppgavene skal løses sammen med et profesjonelt miljø

Havbyen Bergen – Kommunikasjonsstrategi - Mandat

Avklaringer

- Navn på havbyen som fungerer internasjonalt
- Hvordan merkevaren skal fungere - skal den brukes med andre logoer?
- Identitet – ikke bare Bergen, skal fungere for Vestland
- Visuell identitet
- Billedbruk
- Appellere til unge
- Samlende for regionen
- Benytte innsikt fra andre aktører (Visit Bergen)

Målgrupper

• Interne målgrupper:

- Lokale partnerne i Havbyen-prosjektet
- Politikere – på tvers av partigrensene kommunene og fylket, Hordalandsbenken
- Innbyggerne i regionen
- Bedriftene i regionen, inkludert toppledere
- Media

Eksterne målgrupper:

- Nasjonalt – politikere, næringsliv, talenter
- Internasjonalt. Denne må defineres tydelig. Hvem er det viktig å nå for å bygge kjennskap og kunnskap om Havbyen
- Talenter
- Stakeholders/påvirkere internasjonalt
- Media

Mål

• Internkommunikasjon:

- Samle regionen, få alle med fra dag én
- Forankre prosjektet så bredt som mulig lokalt
- Bli enig i regionen om hvilke store, samlende saker som kan frontes lokalt
- Bygge havidentiteten hos innbyggerne i havbyen
- Lage en felles «havhistorie»

• Eksternkommunikasjon:

- Ta en internasjonal posisjon som Havbyen Bergen
- vise at vi er Havbyen
- Skape en internasjonal identitet for Havbyen
- vise at vi er attraktive på en rekke hav-felt

Kommunikasjons- og markedsgruppe?

- Arbeidsgruppen anbefaler at det etableres en gruppe med kommunikasjons- og markedsfolk som kan være en referansegruppe eller arbeidsgruppe for dette lokalt

5.6

Historikk

Litt historikk sett fra et FoU-perspektiv

- 1825 Bergens museum
- 1892 Biologisk stasjon på Marineholmen
- 1917 Geofysisk institutt
- 1900 Norges fiskeristyreelse (→ Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet)
- 1990 -> Marin klynge utvikla på Marineholmen med FoU og Næringsliv
- 1996 Stiftelsen Universitetsforskning Bergen
- 2003 AS Unifob → 2008: Uni Research
- 2008 Bergen marine forskningsklynge (UiB, HI, NERSC, CMR, Uni Research, NIFES, Nofima, Helse Bergen)
- 2015 «Havbyen Bergen»
- 2016 Havbyen – Etablert som samarbeidsprosjekt og heimeside
- 2019 Relansert med fokus på heile Vestlandet, 10 interessenter kontaktet. Softlansert hjemmeside med ny logo
- 2019/2020 Bergen kommune drar i gang initiativ fra Byrådet

Portalen Havbyen Bergen

Hvem er du? Havbyen Medlemmer Nytt Kontakt EN NO

OVER OG UNDER VANN

Havbyen Bergen er Europas sterkeste sammenslutning av marine og maritime institusjoner, næringsliv og forvaltning. **Samarbeid er nøkkelen** til å realisere bærekraftig verdiskaping.
30 prosent av Norges befolkning mener Bergen havhovedstaden.

LÆR MER

Prosjektleder

Nils Gunnar Kvamstø
Marin dekan, Universitetet i Bergen
nils.kvamsto@iuh.no
+47 41268923

Sekretariat

Amund Måge
Marin direktør, Universitetet i Bergen
amund.mage@iuh.no
+47 95025505

Asbjørn Leirvåg
Pressekontakt, Havbyen Bergen, Universitetet i Bergen
asbjorn.leirvag@iuh.no
+47 414 23 341

Elin Sjødin Drange
Næringssjef, Bergen kommune
Elin.Drange@bergen.kommune.no
+47 97679020

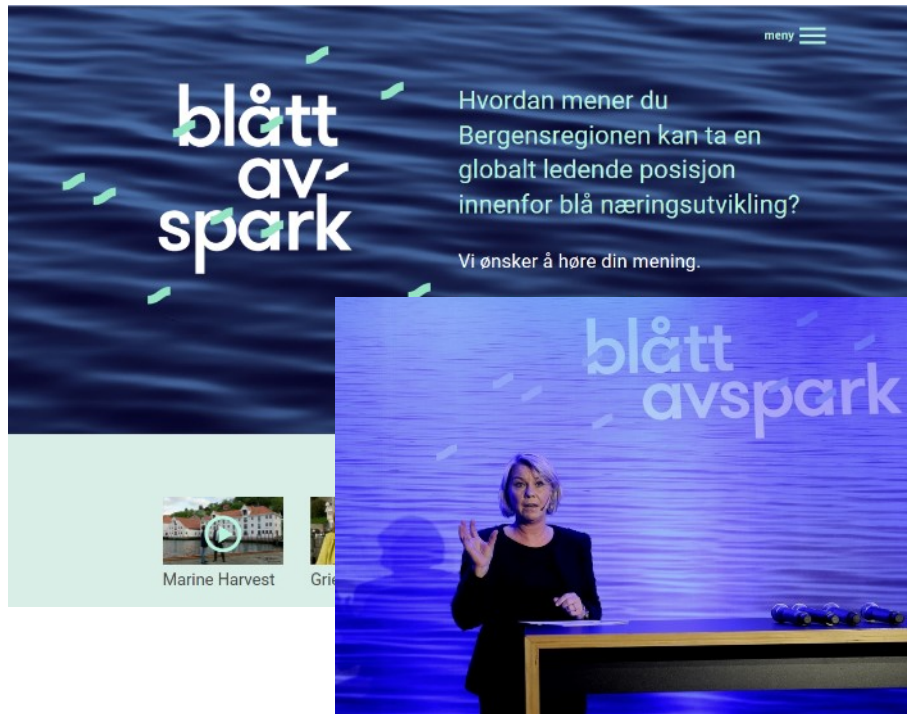
AKVARIET
GCE Ocean Technology
Høgskolen på Vestlandet
INVEST IN BERGEN
Vestland fylkeskommune
VIS

Havbyen Bergen

- Nettside/portal:
 - havbyenbergen.no
- Presenteres som;
 - 1) Europas sterkeste sammenslutning av marine og maritime institusjoner, næringsliv og forvaltning
 - 2) Europas sterkeste marine klynge for utdanning, forskning og innovasjon
- Prosjektleder:
 - UiB (Nils Gunnar Kvamstø)
- Sekretariat:
 - UiB (Amund Måge og Asbjørn Leirvåg)
 - Bergen kommune (Elin Sjødin Drange)
- Medlemmer:
 - Akvariet, Bergen kommune, GCE Ocean Technology, Havforskningsinstituttet, HVL, UiB, Invest in Bergen, VIS og Vestland Fylkeskommune

Blått avspark

The image shows a digital interface for 'blått avspark'. The top part is a dark blue banner with the title 'blått avspark' in white and green. Below the title, there is a question in Norwegian: 'Hvordan mener du Bergensregionen kan ta en globalt ledende posisjon innenfor blå næringsutvikling?' followed by the text 'Vi ønsker å høre din mening.' A 'meny' icon is in the top right corner. Below the banner, there are two small image thumbnails: 'Marine Harvest' and 'Gri'. The bottom part of the image is a photograph of a woman in a black dress speaking at a podium. Behind her is a large screen displaying the 'blått avspark' logo.

Blått avspark

- Maritimt forum Bergensregionen samlet i 2015 havnæringene i regionen for å få sving på økt samarbeid på tvers av nærings- og fagområder.
- Næringsminister Monica Mæland roste blant annet det lokale initiativet som Maritimt Forum Bergensregionen har tatt sammen med NCE Seafood Innovation Cluster, NCE Maritimte Cleantech og GCE Subsea der vi søker om å få regjeringens havromskonferanse 2016 lagt til Bergen.
- Det ble enighet om at disse initiativene skulle samles i Havbyen Bergen

5.7

Prosjektmandat

Havbyen Bergen - Forventninger til arbeidet

Rundebordskonferanse 26.08.20

Bergen er havbyen i Norge og har viktige og ledende nasjonale og internasjonale nærings-, kunnskaps-, og forvaltningsmiljøer innenfor marin, maritim, reiseliv og energiproduksjon.

Kunnskap, nyskaping og innovasjon er grunnlaget for videre vekst i de havbaserte næringene og disse næringene er en viktig del av løsningsen på en rekke av de store utfordringene vi som samfunn står overfor.

Hvilke grep må vi ta for å beholde vår unike posisjon som havhovedstad?

Referansegruppemøte 15.10.20

Komiteen har et krevende arbeid framfor seg og skal i løpet av høsten og vinteren utarbeide forslag til:

- En felles definisjon for Havbyen Bergen (norsk og engelsk)
- Overordnet visjon
- Overordnede mål
- Forankring inn mot bærekraftsmål
- Videre organisering og drift av Havbyen Bergen

I tillegg er det naturlig at komiteen diskuterer situasjonsbeskrivelse for Havfylket Vestland og Havbyen Bergen, samt overordnede fokusområder/tiltak. I etterkant av møtet utarbeider vi mandat og oppgaver for komiteen, samt en arbeidsplan.

Havbyen Bergen - Leveranser og suksesskriterier

Leveranser

1. Mandat
2. Situasjonsbeskrivelse
3. Definisjon av Havbyen Bergen
4. Kommunikasjonsstrategi
5. Visjon
6. Misjon
7. Fokusområder og mål
8. Tiltak
9. Plan for videre organisering og drift

Suksesskriterier

- Basert på erfaringer fra tidligere initiativer
- Regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Tverrsektorielt og på tvers av kommunegrenser
- Involverende og relevant – spesielt for de unge
- Forpliktene
- Konkret på kort og lang sikt
- Operasjonaliserte tiltak

Havbyen Bergen - Organisering

Rundebordskonferanse

Rolle: Strategisk
Overordnede beslutninger

Bergen kommune	Bergen Høyre	Akvariet i Bergen	Bergen havn	Bergen Næringsråd	Equinor
Fiskeri-direktoratet	GC Rieber	GCE Ocean Technology	Havforsknings-instituttet	Høgskulen på Vestlandet	Invest in Bergen
Maritime Bergen	MOWI	NCE Maritime Cleantech	NCE Seafood Innovation Cluster	The OCEAN	NHH
NORCE	Raftostiftelsen	Sjøkrigsskolen	Stiftelsen Statsraad Lehmkuhl	UIB	VIS
Visit Bergen	VLFK				

Referansegruppe

Rolle: Rådgivende
Løpende innspill og vurderinger (Månedlige møter/WS)

Roger Valhammer Bergen kommune	Richard Taule Bergen kommune	Aslak Sverdrup Akvariet i Bergen	Johnny Breivik Bergen havn	Marit Warncke Bergen Næringsråd	Owe Hagesæther GCE Ocean Technology
Sissel Rogne Havforsknings-instituttet	Jens Kristian Fosse HVL	Tone Hartvedt Invest in Bergen	Siv Kathrin Toft Remøy-Vangen Maritime Bergen	Hege Økland NCE Maritime Cleantech	Nina Stangeland NCE Seafood Inn. Cluster
Geir Mikalsen NHH	Nils Gunnar Kvamstø UIB	Natalia A. Golis VLFK	Stine Fiksdal VIS		

Arbeidsgruppe

Rolle: Operativt
Utarbeidelse av konkrete leveranser (Ukentlige møter)

Amund Maage Akademia (UIB)	Mette Nora Sætre VLFK	Kai Stoltz Havnæringene (GCE Ocean Technology)	Tone Hartvedt Invest in Bergen	Stine Mari Nytnun Leirdal Bergen kommune	Vidar Aarhus Bergen kommune
-------------------------------	--------------------------	---	-----------------------------------	---	--------------------------------

Havbyen Bergen – Tidsplan og leveranser

Leveranser	November				Desember				Januar				Februar				
	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9
• Mandat	◆	■							●								
• Situasjonsbeskrivelse (SWOT)	■				■				●	◆							
• Definisjon av havbyen Bergen	■				■				●	◆							
• Misjon					■	■			●	◆							
• Visjon				■	■	■			●	◆							
• Fokusområder og mål				■	■	■			●	◆							
• Tiltak								■				■	■		●	◆	
• Kommunikasjonsstrategi								■				■	■		●	◆	
• Plan for videre organisering og drift								■				■	■		●	◆	

Arbeidsgruppe – Havbyen Bergen

Amund Måge
Marin Direktør
Universitetet i Berge

Kai Stoltz
Business Development Manager
GCE Ocean Technology

Tone Hartvedt
Seniorrådgiver
Invest in Bergen

Vidar Aarhus
Rådgiver
Bergen kommune

Stine Mari Nytun Leirdal
Rådgiver
Bergen kommune

Mette Nora Sætre
Seksjonssjef
Vestland fylkeskommune

5.8

English version

(Definition, vision, mission, focus areas and goals)

The Ocean Capital Bergen - Definition, vision, mission, focus areas and goals

Definition	The Ocean Capital Bergen are actors with a focus on sustainable value creation linked to the sea in Western Norway			
Vision	Pioneering a Sustainable Ocean			
Mission	Promote increased interaction, attractiveness, sustainable growth and competence in the ocean industries with Bergen as a key driving force			
Focus areas	UN Sustainable Development Goals <ul style="list-style-type: none"> Partnerships to achieve the goals (17) Life below water (14) Climate Action (13) Industry, Innovation and Infrastructure (9) Affordable and Clean Energy (7) Zero Hunger (2) 			
	Interaction	Attractiveness	Sustainable growth	Competence
Goals	<ul style="list-style-type: none"> Common identity and culture for cooperation 	<ul style="list-style-type: none"> Increase the number of establishments of leading companies and startups 	<ul style="list-style-type: none"> Increased restructuring, sustainable value creation and employment 	<ul style="list-style-type: none"> The world's best ocean research region
	<ul style="list-style-type: none"> Increased collaboration between research, education, public actors and business 	<ul style="list-style-type: none"> Access to capital, area, infrastructure, talent and expertise 	<ul style="list-style-type: none"> Transfer of expertise from non-renewable to renewable industries 	<ul style="list-style-type: none"> Relevant and attractive education for the ocean industries
	<ul style="list-style-type: none"> Strengthen collaboration arenas and joint projects 	<ul style="list-style-type: none"> Global knowledge and preference to Ocean Capital Bergen 	<ul style="list-style-type: none"> Ensure protection of decent work for all and equality between the sexes 	<ul style="list-style-type: none"> Internationally leading knowledge-based management and business expertise

BERGEN
KOMMUNE

Saksnr: 2021/17056-1
Saksbehandlar: Gisle Johanson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring	34/21	28.04.2021

Ekstraløyving Statsbudsjettet - oppdragsbrev til Siva

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for næring vedtek oppdragsbrevet frå Vestland fylkeskommune til Siva for ekstraløyving til Siva sitt næringshage- og inkubasjonsprogram i møte med pandemien. Ref Stortingets Innst 233 S (2020-2021).
2. Vestland fylkeskommune overfører totalt 11,416 millionar kroner til Siva. Løyvinga er i sin heilheit finansiert av overføring frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) (tilsagsnummer 510 012).
3. I oppdragsbrevet til Siva ber vi dei fordele ekstraløyvinga ut frå informasjon om behov Siva har fått frå næringshagar og inkubasjonsselskapa. Av løyvinga er 5,6 millionar kroner øyremerkt kompensasjon for bortfall av eigenandel (25 prosent). Overskytande 5,816 millionar kroner skal fordelast på aktørane i programma. Oppdragsbrev frå KMD datert 3. mars 2021 gjev Vestland fylkeskommune moglegheit til å fordele midlane ut frå regionale behov og prioriteringar.

Samandrag

Saka gjeld oppdragsbrev frå Vestland fylkeskommune til Siva for ekstraløyving til næringshagar og inkubasjonsselskap for å ruste dei til å bistå bedriftene gjennom pandemien. Fylkeskommunane har oppdragsgjevaransvar for Siva sitt næringshage- og inkubasjonsprogram. Fylkesdirektøren er funne å vere inhabil i saka. Det er difor settefylkesdirektør som legg fram framlegg til oppdragsbrev for Siva for 2021

Per Morten Ekerhovd
settefylkesdirektør

Mette Nora Sætre
seksjonsleiar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Innhald oppdragsbrev til Siva - Ekstraløyving frå KMD
- 2 Oppdragsbrev frå KMD til VLFK

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Stortinget vedtok i februar at den økonomiske ramma på kap. 553, post 61 Mobiliserande og kvalifiserande næringsutvikling ble auka med 76 millionar kroner. Midla er øyremerkt tilskott til Siva sine næringshage- og inkubasjonsprogram i møte med pandemien. Dette er en eingongsløyving som blir fordelt til fylkeskommunane, som har ansvar for å utforme oppdrag til Siva.

Stortinget si løyving er gjort på bakgrunn av Siva si kartlegging av behov i næringshagar og inkubasjonsselskap (NH/INK). Løyvinga er fordelt slik på dei ulike fylka.

Vedlegg 1. Fylkesvis fordeling av tilskudd til næringshage- og inkubasjonsprogram

Fylkeskommune	Beløp (i 1000 kroner)
Viken	7 975
Oslo	6 264
Innlandet	7 258
Vestfold og Telemark	4 644
Agder	3 951
Rogaland	5 495
Vestland	11 416
Møre og Romsdal	7 186
Trøndelag	8 347
Nordland	4 988
Troms og Finnmark	8 476
Totalt	76 000

Det er løyvd 11.416 millionar kroner til Vestland fylkeskommune som skal fordeles på INK/NH i fylket. Av KMD sitt oppdragsbrev går det fram at fylkeskommunen har ansvaret for at det vert utforma oppdrag til Siva i sitt fylke og har moglegheit til regional tilpassing av innsatsen for midla ut frå regionale behov og prioriteringar.

Midla skal bidra til at NH/INK kan hjelpe bedrifter som er ramma av pandemien med kompetanse, nettverk og andre vekstfremjande tiltak. Tilleggsløyvinga skal gi Siva moglegheit til å fråfalle krav om eigenandel frå bedrifter som er ramma av pandemien, samt møte økt etterspørsel frå bedrifter etter bistand. Tiltaket er en vidareføring av tilsvarande koronatiltak fra 2020, jf. Prop. 142 S (2019-2020).

Løyvinga er gjort med føresetnad om at bortfall av eigenandel blir kompensert fullt ut og deretter å dekke auka etterspurnad etter tjenester frå bedrifter som har behov for hjelp.

Av løyvinga på 11,416 millionar kroner vil 5,6 millionar kroner kompensere for bortfall av eigenandel. Gjenståande 5,816 millionar kronar dekker i gjennomsnitt 45,89 prosent av innmeld behov utover kompensasjon for fritak for eigenandel. Tabellen under viser fordeling på NH/INK-selskapa dersom alle overskytande løyving blir fordelt med lik prosentdel (45,89%) av innmeld behov.

Behov og fordeling pr selskap	Selskap	Kompensasjon for bortfall av 25 % egenandel	Sum innmeldt behov	Fordeling utover komp for egenandel
Næringshage	Klar bedrift AS	825 000	1 225 000	183 500
Næringshage	Næringshagen i Hardanger AS	450 000	950 000	229 400

Næringshage	Næringshagen på Voss AS	450 000	995 000	250 000
Næringshage	Sognefjorden Næringshage AS	450 000	1 250 000	367 100
Næringshage	Stryn Næringshage AS	525 000	1 525 000	458 900
Inkubasjon	Aksello AS	300 000	1 500 000	550 600
Inkubasjon	Atheno AS	400 000	1 730 000	610 300
Inkubasjon	Industriutvikling Vest AS	400 000	2 200 000	826 000
Inkubasjon	Kunnskapsparken Vestland AS	800 000	1 000 000	91 700
Inkubasjon	VIS AS	1 000 000	5 900 000	2 248 500
		5 600 000	18 275 000	5 816 000

Oppdragsbrevet frå KMD gjev Vestland fylkeskommune høve til å fordele dei overskytande midla ut frå regionale behov og prioriteringar. Administrasjonen har hatt møte med NH/INK i fylket og bedt om innspel til fordeling basert på behov og prioriteringar. Vi har ikkje motteke innspel som gjev grunnlag for å tilrå anna enn ei prosentvis lik fordeling av løyvinga.

Vedtakskompetanse

Det er Hovudutval for næring som har vedtaksmynde i saka jf. reglement for hovudutval for næring punkt 2 og 3.

Vurderingar og verknader

Økonomi:

Løyvinga er finansiert gjennom midlar frå Statsbudsjettet ref Stortingets Innst. 233 S (2020-2021) jf. Prop 79 S (2020-2021) om endringar i statsbudsjettet 2021 for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Klima:

Både Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 og utkast til ny regional plan for innovasjon og næring legg stor vekt på berekraft, klima og grøn vekst. Desse regionale føringane ligg til grunn for oppdraget til Siva, og arbeidet i næringshagar og inkubatorar.

Folkehelse:

Fylkeskommunen sitt oppdrag til Siva har som mål å støtte opp under sysselsetjing og etablering av nye verksemder. Arbeid og sysselsetjing er viktige føresetnader for god folkehelse.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Tiltaket støttar opp om Utviklingsplan for Vestland og Regional plan for innovasjon og næring som har vore på høyring. Formålet med løyvinga er å støtte Siva sitt arbeid knytt til næringsutvikling og nyskaping i fylket. Siva skal gjennom sitt oppdrag støtte opp om utviklingsplanen og regional plan for innovasjon og næring og om fylkeskommunen sin visjon om å vere nyskapande og berekraftig.

Konklusjon

Settefylkesdirektøren rår hovudutvalet for næring til å vedta oppdragsbrevet til Siva for Stortingets ekstraløyving til næringshagar og inkubasjonsselskap.

Saksnr: 2021/17056-2
Saksbehandlar Gisle Johanson
Dato: 15.04.2021

Til: Hovudutval for næring

Frå Settefylkesdirektør

Innhald oppdragsbrev til Siva - Ekstraløyving frå KMD

Vestland fylkeskommune har fått i oppdrag av Kommunal- og moderniseringsdepartementet å overføre ekstra tilskot til næringshage- og inkubasjonsprogramma gjennom Siva. Jamfør brev frå KMD, datert 03.03.2021, tilsagnsnummer 510.012.

Det vert med dette overført kr 11. 416.000 til Siva.

Midla er øyremerka næringshage- og inkubasjonsprogramma, og er knytt til ramma på kap 553, post 61 Mobiliserande og kvalifiserande næringsutvikling. Midla skal bidra til at næringshagane og inkubatorene fortsett kan bistå bedrifter som er rammet av pandemien med kompetanse, nettverk og andre vekstfremmande tiltak.

Tilleggsbevilgningen skal gi Siva mulighet til å frafalle krav om egenandel fra bedrifter som er rammet av pandemien, samt møte økt etterspørsel fra bedrifter etter bistand. Tiltaket er en videreføring av tilsvarende koronatiltak fra 2020, jf. Prop. 142 S (2019-2020).

Vestland fylkeskommune har hatt dialog med næringshagane og inkubasjonsselskapa i fylket for å få innspel til fordeling av midla utover det som dekker fritak for egenandel. Vestland fylkeskommune ber Siva fordele midla ut frå innmeld behov for kompensasjon for bortfall av egenandel og ein prosentvis lik fordeling av overskytande midlar. Sjå tabell.

Behov og fordeling pr selskap	Selskap	Kompensasjon for bortfall av 25 % egenandel	Sum innmeldt behov	Fordeling utover komp for egenandel
Næringshage	Klar bedrift AS	825 000	1 225 000	183 500
Næringshage	Næringshagen i Hardanger AS	450 000	950 000	229 400
Næringshage	Næringshagen på Voss AS	450 000	995 000	250 000

Næringshage	Sognefjorden Næringshage AS	450 000	1 250 000	367 100
Næringshage	Stryn Næringshage AS	525 000	1 525 000	458 900
Inkubasjon	Aksello AS	300 000	1 500 000	550 600
Inkubasjon	Atheno AS	400 000	1 730 000	610 300
Inkubasjon	Industriutvikling Vest AS	400 000	2 200 000	826 000
Inkubasjon	Kunnskapsparken Vestland AS	800 000	1 000 000	91 700
Inkubasjon	VIS AS	1 000 000	5 900 000	2 248 500
		5 600 000	18 275 000	5 816 000

Vestland fylkeskommune ber Siva om å utbetale midla til operatørane snarast mogeleg.

Elles gjeld opprinnelege oppdragsbrev frå Vestland fylkeskommune til Siva for 2020

Vestland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

21/50-8

3. mars 2021

Statsbudsjettet 2021 - Oppdragsbrev Vestland - tilskudd til næringshage- og inkubasjonsprogram – 11,416 millioner kroner

Tilsagnsnummer 510 012

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til Stortingets Innst. 233 S (2020-2021) jf. Prop 79 S (2020–2021) om endringer i statsbudsjettet 2021 for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Departementet følger opp budsjettvedtaket fra Stortinget gjennom dette oppdragsbrevet. Oppdraget kommer i tillegg til oppdragsbrev av 17. desember 2020.

Som et resultat av Stortingets budsjettvedtak er den økonomiske rammen på kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økt med 76 millioner kroner. Midlene er øremerket tilskudd til Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram i møte med pandemien. Dette er en engangsbevilgning som fordeles til fylkeskommunen, som har ansvar for å utforme oppdrag til Siva.

Vedlegg 1 viser fylkesfordelingen av rammen på 76 millioner kroner til næringshage- og inkubasjonsprogrammene. Departementet vil utbetale midlene så snart som mulig til samme kontonummer som øvrige midler på kap. 553, post 61.

Bevilgningen til Vestland fylkeskommune er 11,416 millioner kroner.

Fylkeskommunen har ansvaret for at det utformes oppdrag til Siva i sitt fylke og har mulighet til regional tilpasning av innsatsen for midlene ut fra regionale behov og prioriteringer.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Regionalpolitisk
avdeling

Saksbehandler
Anne-Merete
Halpern
22 24 72 66

Nærmere om føringer og den fylkesvise fordeling av tilskuddene

Midlene skal bidra til at næringshagene og inkubatorene fortsatt kan bistå bedrifter som er rammet av pandemien med kompetanse, nettverk og andre vekstfremmende tiltak.

Tilleggsbevilgningen skal gi Siva mulighet til å frafalle krav om egenandel fra bedrifter som er rammet av pandemien, samt møte økt etterspørsel fra bedrifter etter bistand. Tiltaket er en videreføring av tilsvarende koronatiltak fra 2020, jf. Prop. 142 S (2019-2020).

Fylkesfordelingen av tilskuddet på 76 millioner kroner er basert på innspill fra Siva og fylkeskommunene. I tråd med innspillet er fylkesfordelingen basert på å fullt ut kompensere næringshagene og inkubatorene for bortfall av egenandeler, og deretter å dekke økt etterspørsel etter tjenester fra bedrifter som har behov for bistand.

Rapportering

Fylkeskommunene må registrere inn rammene som tildeles Siva i regionalforvaltning.no. Frister for rapportering er de samme som i brevet av 17. desember.

Avslutning

Vi ber om at fylkeskommunen raskt sender oppdragsbrev og utbetaler tilskuddet til Siva slik at midlene blir tilgjengelige for næringslivet snarest mulig. Midlene skal ellers forvaltes i tråd med [de fastsatte retningslinjene for posten](#). Dette oppdragsbrevet med vedlegg blir lagt ut på nettsidene til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med hilsen

Anne Karin Hamre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anne-Merete Halpern
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen
Sametinget
SIVA - Selskapet for industrivekst SF

Skriftlege spørsmål
SI 5/21 Spørsmål frå Bergh (V) - Spørsmål vedrørande Korona ,- 3 metersregelen
og uteservering

Fra: Tom Hiis Bergh (tom.hiis.bergh@gmail.com)

Sendt: 21.04.2021 10:10:07

Til: Politisk

Kopi:

Emne: Spørsmål fra Venstre til NÆRNA 28.4.

Vedlegg:

Hei politisk!

Jeg har et spørsmål til møtet i hovedutvalg for næring 28. april:

Serveringsbransjen er svært viktig for bylivet og næringslivet i fylket vårt.

Det har den siste tiden vært flere [saker](#) i avisene om uteserveringene i Bergen. Flere av aktørene som har uteserveringer på fortauene langs fylkeskommunale veier, har fått innskrenket sine uteserveringer enda mer enn de var fra før. De er fortvilet, og opplever fylkeskommunen som urimelig. En talsperson for næringen mener i avisen at "Vestland opptrer byråkratisk, at det er null dialog, og at det ensidig tas hensyn til trafikale forhold og ferdsel."

Det opplyses at innskrenkingene skyldes en strengere forståelse av bergenspolitikernes regel om tre meters fri og uhindret bredde på fortau i byen. Dette betyr at tre meters bredde blir målt fra innerste fastmonterte skilt eller hindring på fortauet, og inn til husveggen

I [BT 8. april](#) melder byutviklingsbyråd i Bergen Thor Haakon Bakke at det skal bli skjenkefest på Bryggen og at søknader om uteserveringer skal behandles mest mulig liberalt. Dette er både grunnet serveringsstedenes behov for å ta igjen noen av sine tap etter den store negative påvirkningen næringen har hatt av korona – og den positive smittevernseffekten av å møtes i friluft.

Bakke signaliserer også at de vil gi dispensasjoner fra den tidligere nevnte tremetersregelen.

For øvrig har fylkespolitikerne nylig hatt en sak til behandling nylig om akkurat dette temaet, [PS 38/21](#) "føringar ved utleige av fylkeskommunale fortau til uteservering i Bergen". Denne var innom SAMO og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne før den til slutt gikk til fylkesutvalget, men ikke NÆRNA. Nærings-perspektivet i slike saker er vel så viktig som f.eks. trafikale forhold, og må ikke bli oversett. Slike saker må også komme til NÆRNA.

Mitt spørsmål er da:

1. Vil fylkeskommunen i likhet med Bergen kommune dispensere fra 3-metersregelen der det etter en konkret helhetsvurdering er forsvarlig?
2. Vil fylkeskommunen være positiv til å flytte skilt og hindringer på fylkeskommunale veier der det er fornuftig for å tilrettelegge for at serveringsstedene skal kunne utvide sine uteserveringer?
3. Vil fylkeskommunen i fremtiden sørge for at også NÆRNA inkluderes når saker som gjelder uteservering skal behandles i fylket?

Vennlig hilsen

